

PUBLISHER:
Ministry of Regional Development
Wspólna 2/4, 00-926 Warsaw
www.mrr.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

DEPARTMENT OF INFORMATION, PROMOTION AND TRAINING
tel. 022 461 39 62
fax 022 461 35 78

ISBN 978-83-7610-129-3
Free copy

IMPLEMENTATION:
Towarzystwo Amicus, Lipowa 14,
15-427 Białystok, www.towarzystwoamicus.pl

EDITORIAL CO-ORDINATION:
Paulina Wolfram

TEXT CO-AUTHORS:
Anna Charyło, Paulina Wolfram

GRAPHIC DESIGN:
Agencja Artystyczna Pro Arte
Maciej Grycz, volc@wp.pl

PLATE DESIGN:
Jacek Będkowski

LANGUAGE CORRECTION:
Anna Konstańczuk

TRANSLATION:
Przekłady.pl

Publication co-financed by the European Union
within the Technical Assistance Operational Programme.

WYDAWCA:
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
www.mrr.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

DEPARTAMENT INFORMACJI, PROMOCJI I SZKOLEŃ
tel. 022 461 39 62
faks 022 461 35 78

ISBN 978-83-7610-129-3
Egzemplarz bezpłatny

REALIZACJA:
Towarzystwo Amicus, ul. Lipowa 14,
15-427 Białystok, www.towarzystwoamicus.pl

KOORDYNACJA PRAC REDAKCYJNYCH:
Paulina Wolfram

WSPÓLAUTORZY TEKSTÓW:
Anna Charyło, Paulina Wolfram

OPRACOWANIE GRAFICZNE:
Agencja Artystyczna Pro Arte
Maciej Grycz, volc@wp.pl

PROJEKT OKŁADKI:
Jacek Będkowski

KOREKTA JĘZYKOWA:
Anna Konstańczuk

TŁUMACZENIE:
Biuro Tłumaczeń Przekłady.pl

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Ladies and Gentlemen

Challenges are our specialty – that is how I can summarise the results of implementation of the National Development Plan. The difficult work on this document was accompanied by an awareness of having a great opportunity for a civilisational progress owed to the support of the European funds as well as by an impression of facing a huge legislative and organisational challenge requiring substantial human capacities.

It is worth noticing, that it was not only Poland's debut in the European structures but also our first attempt to challenge the distribution of such an enormous amount of EU financial resources. The fact that the financial support made available for our country was (and still is) disproportionate to our needs, imposed higher responsibility on the beneficiaries, but also on all institutions involved in the implementation process, to make the most of the opportunity given.

We can proudly admit that we managed to pass this exam with an excellent result. It is to be confirmed not only by an impressive number of implemented projects – almost 90 thousand. There are also numerous substantial results of our actions, which can be observed within the reach of one's hand.

The results are not only modern communication network of higher capacity, but also newer healthcare infrastructure and innovative Polish enterprises, which are more competitive on the European market – over 18 thousand companies benefited from the European support. The European funds allowed us to take advantage of the opportunity for a more efficient environmental protection, support of Polish science and technology and also allowed for an improvement in the field of education and access to the latest IT technologies. EU financial support is also considered to be a widely understood investment in the human resources. We have gained the opportunity of an effective counteracting unemployment and social exclusion by implementing a variety of supportive activities to 2.6 million people.

It is my great pride and joy to present you this truly exceptional publication, which can be considered as a testimony of an unprecedented achievement as well as an attempt of presentation of a gigantic scale of changes in Poland, owed to the support of the European funds. It is beyond any doubt the success of all of us, therefore we should all cherish it together!

Elżbieta Bieńkowska

Minister Rozwoju Regionalnego
Minister of Regional Development

Szanowni Państwo

Wyzwania to nasza specjalność – tak mogłabym podsumować efekty wdrażania Narodowego Planu Rozwoju. Niełatwym pracom nad tym dokumentem towarzyszyła świadomość zarówno wielkiej szansy na cywilizacyjny skok dzięki wsparciu funduszy europejskich, jak i wielkiego wyzwania legislacyjnego, organizacyjnego, a nawet czysto ludzkiego.

Warto bowiem pamiętać, że był to nie tylko debiut Polski w strukturach europejskich, ale i pierwsza próba zmierzenia się z tak potężną skalą środków unijnych. Istotne było również to, że nasze potrzeby były (i nadal są) niewspółmierne do funduszy, które nasz kraj miał do dyspozycji. Tym większa odpowiedzialność ciążyła zarówno na beneficjentach, jak i na wszystkich zaangażowanych instytucjach, by jak najlepiej wykorzystać daną nam szansę.

Egzamin ten zdaliśmy celująco. Świadczy o tym nie tylko imponująca liczba zrealizowanych projektów – niemal 90 tys. To również konkretne efekty, które możemy podziwiać na wyciągnięcie ręki.

To nie tylko nowocześniejsza i bardziej drożna sieć komunikacyjna, ale także nowocześniejsza infrastruktura ochrony zdrowia oraz innowacyjne i coraz bardziej konkurencyjne na europejskim rynku polskie przedsiębiorstwa – ponad 18 tys. firm skorzystało z unijnego wsparcia. Dzięki funduszom europejskim wykorzystaliśmy szansę na skuteczniejszą ochronę środowiska naturalnego, na wsparcie polskiej myśli naukowej i technicznej, a także poprawę warunków szkolnictwa i dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Fundusze unijne to także szeroko rozumiana inwestycja w człowieka. Zyskaliśmy możliwość efektywnego przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, wszechstronnie wspierając 2,6 mln osób.

Z wielką radością i dumą chciałabym Państwu zaprezentować poniższe, naprawdę wyjątkowe wydawnictwo – jest ono bowiem świadectwem bezprecedensowego osiągnięcia i próbą zaprezentowania gigantycznej skali zmian, które dzięki funduszom europejskim zaszły w Polsce. Jest to niewątpliwie wielki sukces nas wszystkich, cieszymy się więc nim wspólnie!

NARODOWY PLAN ROZWOJU / NATIONAL DEVELOPMENT PLAN

Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006
National Development Plan 2004-2006

5

KALENDARIUM / CALENDAR

Kalendarium realizacji Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006
Calendar of the 2004-2006 National Development Plan implementation

6-7

BILANS / BALANCE

Bilans wykorzystania funduszy UE
The use of EU funds balance

8-17

DUMA REGIONU / REGION'S PRIDE

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
Integrated Regional Operational Programme

18-55

CZŁOWIEK NAJLEPSZA INWESTYCJA / HUMAN – THE BEST INVESTMENT

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich / Sectoral Operational Programme Human Resources Development
Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL / EQUAL Community Initiative

56-73

RYBY MAJĄ GŁOS / FISHES HAVE THEIR SAY

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb
Sectoral Operational Programme Fisheries and Fish Processing

74-83

POLSKIE DROGI / POLISH WAYS

Sektorowy Program Operacyjny TRANSPORT
Sectoral Operational Programme TRANSPORT

84-99

WIATR W ŻAGLE / WIND INTO SAILS

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw
Sectoral Operational Programme Improvement of the Competitiveness of Enterprises

100-115

WSI SPOKOJNA, WSI WESOŁA / VILLAGE CALM, VILLAGE JOY

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego
oraz Rozwój Obszarów Wiejskich
Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development

116-131

PRZYJAŹNI DLA ŚRODOWISKA / ENVIRONMENTALLY FRIENDLY

Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na Lata 2004-2006
Framework Reference Document for Cohesion Fund for the Years 2004-2006

132-147

SĄSIEDZI / NEIGHBOURS

Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG
Community Initiative Programme INTERREG

148-159

National Development Plan (NDP) is a complex document, which determines Poland's socio-economic strategy during first years of membership in the European Union. It served as a basis for elaboration of the Community Support Framework (CSF). A total value of EUR 12 800 mn was allocated for its implementation.

The strategic objective of the National Development Plan was to develop the competitive economy, based on knowledge and business initiative, allowing for a long-term harmonized development, which would ensure employment growth and improvement of social, economic and spatial cohesion with the European Union at regional and national level.

NDP indicated directions and the volume of planned engagement of structural funds, the Cohesion Fund, and the national resources. The total amount of funds granted to Poland by the European Union for implementation of the NDP reached EUR 12 800 mn.

Community resources were distributed into particular instruments used to achieve the strategic objective as well as specific objectives of the 2004 – 2006 NDP, i.e.:

1. Community Support Framework, implemented by:

- Sectoral Operational Programme Improvement of the competitiveness of enterprises (EUR 1 251.1mn)
- Sectoral Operational Programme Human Resources Development (EUR 1 470mn)
- Sectoral Operational Programme Fisheries and Fish Processing (EUR 201.8mn)
- Sectoral Operational Programme Transport (EUR 1 163.4mn)
- Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development (EUR 1 192.7mn)
- The Integrated Regional Operational Programme, (ERDF – EUR 2 530.4mn, ESF – EUR 438.4mn)
- Operational Programme Technical Assistance (EUR 28.3mn).

2. The Cohesion Fund, allocation of EUR 4 178.6mn, equal support to both sectors, i.e. projects concerning transport and environment

3. Community Initiatives:

- EQUAL – promotion of equal opportunities between women and men (allocation of EUR 1 33.9mn)
- INTERREG III (with neighbourhood programmes) – cross-border, transnational and interregional economic cooperation of regions (allocation of EUR 221.36mn).

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) 2004-2006 to kompleksowy dokument określający strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej, który posłużył jako podstawa przygotowania Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW). Na jego realizację przeznaczono łącznie 12,8 mld euro.

Strategicznym celem Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 było rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

NPR stanowił podstawę wskazującą kierunki i wielkość planowanego zaangażowania środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i środków krajowych. Łączna suma środków przyznanych Polsce przez Unię Europejską na realizację NPR wynosiła 12,8 mld euro.

Środki wspólnotowe podzielone zostały między poszczególne instrumenty wykorzystane do realizacji celu strategicznego oraz celów szczegółowych NPR 2004-2006, tj.

1. Podstawy Wsparcia Wspólnoty, wdrażane za pomocą:

- Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (1 251,1 mln euro)
- Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (1 470 mln euro)
- Sektorowego Programu Operacyjnego Rybołówstwo i przetwórstwo ryb (201,8 mln euro)
- Sektorowego Programu Operacyjnego Transport (1 163,4 mln euro)
- Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich (1 192,7 mln euro)
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (EFRR – 2 530,4 mln euro, EFS – 438,4 mln euro)
- Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (28,3 mln euro).

2. Fundusz Spójności, alokacja w wysokości 4 178,6 mln euro, wsparcie w równym stopniu dla obydwu sektorów, tj. projektów w zakresie transportu i środowiska

3. Inicjatywy Wspólnoty:

- EQUAL – promocja równości szans kobiet i mężczyzn (alokacja 1 33,9 mln euro)
- INTERREG III (wraz z programami sąsiedztwa) – przygraniczna, transnarodowa i międzyregionalna współpraca gospodarcza regionów (alokacja 221,36 mln euro).

2004-2006

KALENDARIUM REALIZACJI NARODOWEGO PLANU ROZWOJU

11.02
2003

Rada Ministrów przyjmuje Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006. Dokument został przygotowany na podstawie wytycznych zawartych w Rozporządzeniu Rady Nr 1260 z 21 czerwca 1999 r. (1260/99/WE) wprowadzającym ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych.

The Council of Ministers adopts the 2004-2006 National Development Plan. The document was prepared on the basis of guidelines included in the Council Regulation No 1260 of 21 June 1999 (1260/99/WE), introducing general rules concerning structural funds.

23.02
2004

Odbywa się pierwsze posiedzenie Komitetu Monitorującego dla Podstaw Wsparcia Wspólnoty dla Polski na lata 2004-2006.

Date of the first meeting of the Monitoring Committee for the 2004-2006 Community Support Framework for Poland

16.03
2004

Rada Ministrów zatwierdza wszystkie Programy Operacyjne poza Sektorowym Programem Operacyjnym Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006, który następnie zostaje przyjęty 9 czerwca 2004 r.

The Council of Ministers approves all of the Operational Programmes except for the Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development, adopted on the 9 June 2004.

22.06
2004

Rada Ministrów przyjmuje ostateczną wersję Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006, zaś Komisja Europejska akceptuje Podstawy Wsparcia Wspólnoty dla Polski na lata 2004-2006.

The Council of Ministers adopts the final version of the 2004-2006 National Development Plan and the European Commission accepts the 2004-2006 Community Support Framework for Poland.

29.06
2004

Komisja Europejska zatwierdza Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006 (SPO WKP). Program jest przyjęty przez ministra gospodarki i pracy w dniu 1 lipca 2004 r. Pierwsza umowa w ramach programu zostaje podpisana w październiku 2004 r.

The European Commission approves the 2004-2006 Sectoral Operational Programme Improvement of the competitiveness of enterprises (SOP ICE). The Programme is adopted by the Minister of Labour and Economy on 1 July 2004. Signature of the first agreement within the Programme takes place in October 2004.

29.06
2004

Komisja Europejska zatwierdza Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2004-2006 (PO PT). Program zostaje przyjęty przez ministra gospodarki i pracy w dniu 1 lipca 2004 r. Pierwsze umowy w ramach programu zostały podpisane w grudniu 2004 r.

The European Commission approves the 2004-2006 Sectoral Operational Programme Technical Assistance (OP TA). The Programme is adopted by the Minister of Labour and Economy on 1 July 2004. First agreements within the Programme were signed in December 2004.

29.06
2004

Komisja Europejska zatwierdza Sektorowy Program Operacyjny Transport na lata 2004-2006 (SPOT), który później zostaje przyjęty przez ministra infrastruktury w dniu 28 lipca 2004 r. Pierwsza umowa w ramach programu była zawarta w kwietniu 2004 r.

The European Commission approves the 2004-2006 Sectoral Operational Programme Transport (SOPT), which is later on adopted by the Minister of Infrastructure on 28 July 2004. The first agreement within the Programme was signed in April 2004.

7.07
2004

Komisja Europejska zatwierdza Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006, który zostaje przyjęty przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi w dniu 3 września 2004 r. W listopadzie 2004 r. zostaje podpisana pierwsza umowa o dofinansowanie w ramach programu.

The European Commission approves the 2004-2006 Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development, which is adopted by the Minister of Agriculture and Rural Development on 3 September 2004. The first agreement within the Programme was signed in November 2004.

13.07
2004

Komisja Europejska zatwierdza Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (ZPORR). Program został przyjęty przez ministra gospodarki i pracy w dniu 1 lipca 2004 r. Pierwsza umowa w ramach programu jest podpisywana w sierpniu 2004 r.

The European Commission approves the 2004-2006 Integrated Regional Operational Programme (IROP). The Programme is adopted by the Minister of Labour and Economy on 1 July 2004. The first agreement within the Programme was signed in August 2004.

20.07
2004

Komisja Europejska zatwierdza Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 (SPO RZL), który został przyjęty przez ministra gospodarki i pracy w dniu 1 lipca 2004 r. Pierwsza umowa została podpisana już w styczniu 2004 r.

The European Commission approves the 2004-2006 Sectoral Operational Programme Human Resources Development (SOP HRD), which was adopted by the Minister of Labour and Economy on 1 July 2004. The first agreement was signed in January 2004.

28.07
2004 Komisja Europejska zatwierdza Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006, który zostaje przyjęty przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi w dniu 11 sierpnia 2004 r. W przypadku dwóch priorytetów programu pierwsze umowy zawarte zostają jeszcze w 2004 r.

The European Commission approves the 2004-2006 Sectoral Operational Programme Fisheries and Fish Processing, which was adopted by the Minister of Agriculture and Rural Development on 11 August 2004. In case of two priorities of the Programme first agreements were signed in 2004.

28.07
2004 Odbyna się pierwsze posiedzenie Komitetu Monitorującego dla Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006.

Date of the first meeting of the Monitoring Committee for the 2004-2006 National Development Plan.

31.08
2004 Zostaje zrealizowany pierwszy wniosek beneficjenta o płatność w ramach SPO WKP.

Settlement of the first payment claim of the Beneficiary within SOP ICE.

10-12
2004 Komisja Europejska akceptuje Programy Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA. Pierwszym z zaakceptowanych jest Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Czechy-Polska 2004-2006, ostatnim – Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej. Pierwsza umowa w ramach INTERREG IIIA o wartości dofinansowania ponad 5 mln zł zostaje podpisana w styczniu 2005 r. w ramach Programu Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG IIIA/TACIS CBC 2004-200, zaś pierwszy wniosek o płatność zrealizowany zostaje w lutym 2006 r. w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej Interreg IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006.

The European Commission accepts Programmes of the INTERREG IIIA Community Initiative. The first accepted Programme is the 2004-2006 Poland-Czech Republic Programme, whereas the Lithuania-Poland-Kaliningrad Oblast of the Russian Federation Neighbourhood Programme was approved as the last one. The first agreement within the INTERREG IIIA, amounting to over PLN 5mn of EU co-financing, was signed in January 2005 for the 2004-2006 INTERREG IIIA/TACIS CBC Poland-Belarus-Ukraine Neighbourhood Programme. The first payment claim was settled in February 2006 within the 2004-2006 Poland-Slovak Republic INTERREG IIIA Community Initiative Programme.

31.12
2006 Polska po raz pierwszy stoi przed koniecznością wywiązania się z zobowiązań w kontekście tzw. zasady n+2 (tj. wykazanie Komisji Europejskiej wydatków w kwocie alokacji przypisanej na 2004 r.) – i wywiązuje się z tego zadania z nadwyżką.

For the first time Poland is to fulfill the obligation resulting from the n+2 rule concerning eligibility period of expenditure (that is to prove to the European Commission the level of expenditure in the amount of allocation granted for the year 2004) – this task is fulfilled even beyond the required level by reaching a surplus value.

30.06
2009 Uplywa ostateczny termin kwalifikowalności wydatków w programach współfinansowanych z funduszy strukturalnych na lata 2004-2006.

The deadline for the eligibility of expenditure under the programmes co-financed from the structural funds in the years 2004-2006.

23.07
2009 Odbyna się konferencja podsumowująca realizację NPR 2004-2006. Biorąca udział w konferencji minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska podsumowując NPR 2004-2006 mówi: „Z przyjemnością informuję, że zakończyliśmy wydatkowanie funduszy strukturalnych na lata 2004-06 naprawdę dużym sukcesem. (...) Fundusze na lata 2004-06 to tysiące kilometrów dróg, kanalizacji, wybudowanych i wyremontowanych budynków użyteczności publicznej, stypendia dla uczniów”. Pani minister podkreśla, że do 30 czerwca 2009 r. Polsce udało się wykorzystać wszystkie środki finansowe w ramach NPR, co stawia nas w czołówce nowych krajów UE pod względem skuteczności korzystania z europejskiej pomocy.

Date of the conference summarising the implementation of the NDP 2004-2006. In order to summarise the NDP 2004-2006 during the conference, Ms. Elzbieta Bienkowska, the Minister of Regional Development, stated: "It is my pleasure to inform that the disbursement of structural funds in the years 2004-2006 became a great success. (...) Funds for the years 2004-2006 were used to finance construction of thousands of kilometers of roads and sewage systems, construction and renovation of public utility institutions or financing scholarships for students" Minister emphasizes, that until 30 June 2009 Poland managed to spend all of the financial resources available under the National Development Plan, which makes us one of the leaders among new Member States as far as the efficiency of EU resources spending is concerned.

2011 2011 r. – nastąpi ostateczne rozliczenie programów operacyjnych z lat 2004-2006.
2011 – will be final settlement of operational programmes for the years 2004-2006.

THE USE OF EU FUNDS

BALANCE

I. Poland in the European top league

Poland's accession to the structures of the European Union starting from 1 May 2004 was an uncompromising event in the history of our country in all aspects of the socio-economic life. Poland finally managed to break the remains of the iron curtain, which for decades separated us from countries we always naturally belonged to from the civilisational point of view. Today Poland is one of the key players on the European political and economic arena.

The European Union within its cohesion policy supported Poland with huge financial resources for the purpose of modernisation of the economy and development of the human capital. These funds contribute to an improvement of our international competitiveness, which in the conditions of a global economy is of crucial meaning, not only in the European but also in the worldwide dimension.

The enormous scale and scope of intervention of the structural funds and Cohesion Fund in Poland became a great opportunity and also a big challenge for the Polish beneficiaries and public administration. Within the framework of operational programmes for the years 2004-2006 and 2007-2013 EU granted Poland respectively: EUR 12 800mn (EUR 8 600mn from the structural funds and EUR 4 200mn from Cohesion Fund*) and EUR 67 300mn. The value of allocation available for Poland in the years 2004-2006 amounts to 6% of all financial resources of EU Cohesion Policy for the years 2004-2006 and almost half of the resources granted to Member States, which joined EU in 2004. In the new financial perspective 2007-2013 Poland, with the amount of EUR 67 300mn, which

* Certain projects financed within the ISPA pre-accession instrument are continued with the use of Cohesion Fund. Therefore the total allocation of the financial resources on Cohesion Fund Implementation Strategy amounts to EUR 5 600mn.

stands for almost 1/5 of the available financial resources, becomes the biggest beneficiary of the European funds of all Member States. In order to confront it with other countries, Spain for instance received EUR 35 200mn for the years 2007-2013, Italy – EUR 28 800mn, the Czech Republic – EUR 26 700mn, Germany – EUR 26 300mn, Cyprus – EUR 640 million, Denmark – EUR 613 million, Luxembourg – EUR 65 million.

2004-2006

POLAND EU MS: ..... EUR 12 800 mn – 5,5 % + ISPA projects (EUR 1,4 mn)
OTHER EU MS: ..... EUR 243 300 mn – 94,5%

The financial resources available for Poland in the years 2004-2006 and 2007-2013 have been programmed in the areas of crucial meaning for the competitiveness of our country. This included development of transport infrastructure, which is the most delayed in relation to other Member States, but also support in the areas of environment, culture or healthcare. It also concerned activities aimed at development of companies, strengthening innovativeness of the Polish economy and improving the situation on the labour market.

Almost half of the total amount of resources available for Poland in the 2004-2006 programming period and over 64% of the funds available for the period 2007-2013 is used to finance activities directly connected with implementation of the Lisbon Strategy (Poland remains the only new Member State, which programmed over 60% of its 2007-

BILANS

WYKORZYSTANIA FUNDUSZY UE

I. Polska w europejskiej ekstraklasie

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r. było bezprecedensowym wydarzeniem w historii naszego kraju we wszystkich wymiarach życia społeczno-gospodarczego. Polska ostatecznie przełamała pozostałości żelaznej kurtyny, przez wiele dziesiątków lat oddzielającej nas od krajów, do których w sposób naturalny cywilizacyjnie przynależeliśmy od zawsze. Dziś Polska jest liczącym się graczem na europejskiej scenie politycznej oraz gospodarczej.

Unia Europejska w ramach prowadzonej przez siebie polityki spójności udostępniła Polsce ogromne środki na modernizację gospodarki oraz rozwój kapitału ludzkiego. Środki te przyczyniają się do podniesienia naszej międzynarodowej konkurencyjności, co w warunkach globalizacji nabiera szczególnego znaczenia nie tylko w wymiarze europejskim, ale i światowym.

Skala i zakres interwencji funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce są ogromne, stanowiąc zarazem wielką szansę i wyzwanie dla polskich beneficjentów i administracji. W ramach programów operacyjnych na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 UE przyznała Polsce odpowiednio: 12,8 mld EUR (8,6 mld EUR z funduszy strukturalnych i 4,2 mld EUR z Funduszu Spójności*) oraz 67,3 mld EUR. Wartość dostępnej alokacji na lata 2004-2006 stanowi 6 proc. wszystkich środków w ramach Polityki Spójności UE na lata 2000-2006 oraz blisko połowę przyznanych państwom, które przystąpiły do UE w 2004 r. W nowej perspektywie finansowej 2007-2013 Polska z kwotą 67,3 mld EUR staje się największym beneficjentem funduszy unijnych spośród wszystkich państw członkowskich, otrzymując do dyspozycji bli-

sko 1/5 dostępnych środków. Dla porównania, Hiszpania na lata 2007-2013 otrzymała 35,2 mld EUR, Włochy – 28,8 mld EUR, Czechy – 26,7 mld EUR, Niemcy – 26,3 mld EUR, Cypr – 640 mln EUR, Dania – 613 mln EUR, Luksemburg – 65 mln EUR.

2004-2006

POLSKA: ..... 12,8 mld EUR – 5,5 % + projekty ISPA (1,4 mld EUR)

POZOSTAŁE KRAJE UE: ..... 243,3 mld EUR – 94,5%

W Polsce środki na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 zaprogramowane zostały w obszarach, mających kluczowe znaczenie dla konkurencyjności naszego kraju, począwszy od rozwoju infrastruktury transportowej, w której mamy największe zapóźnienia w stosunku do pozostałych państw członkowskich, środowiskowej, kulturowej, zdrowotnej, poprzez rozwój przedsiębiorstw i wzmocnienie innowacyjności polskiej gospodarki, a skończywszy na działaniach nakierowanych na poprawę sytuacji na rynku pracy. Z ogólnej puli dostępnych dla Polski funduszy w okresie programowania 2004-2006 ponad połowa, a w okresie 2007-2013 ponad 64 proc. finansuje wydatki związane bezpośrednio z realizacją Strategii Lizbońskiej (Polska jako jedyny kraj spośród nowych państw członkowskich zaprogramowała na lata 2007-2013 ponad 60 proc. alokacji na realizację Strategii Lizbońskiej, mimo iż formalnie nie miała takiego obowiązku).

Tak szeroki zakres interwencji wymagał dużej elastyczności tworzonego systemu wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, jak również dostosowania polskiego prawa w wielu obszarach do wymogów wspólnotowych. Od tego zależy otrzymanie środków z UE.

* W ramach Funduszu Spójności kontynuowane są również projekty finansowane z instrumentu przedakcesyjnego ISPA, w związku z tym łączna alokacja środków na realizację Strategii wykorzystania Funduszu Spójności wynosi 5,6 mld EUR.

2013 allocation for the implementation of the Lisbon Strategy, although it was not a formal obligation).

Such a wide scope of intervention required not only flexibility of the implementation system created for the structural funds and Cohesion Fund, but also imposed adjustments of many areas of the Polish legal system to the EU requirements. This constituted a prerequisite for the reception of EU funding.

Success upon completion

The eligibility period of expenditure incurred under the operational programmes financed within the structural funds in the years 2004-2006 expired on 30 June 2009*. According to the data gathered by the Responsible Authorities, until now beneficiaries of the projects incurred expenses eligible for reimbursement in the amount, which equals 101.3% of the EU allocation. This level of expenditure results from the use of the mechanism of overcontracting as well as from the fluctuations of the currency exchange rate throughout the whole programming period**.

For the implementation of activities financed within the National Development Plan 2004-2006 (NDP 2004-2006) Poland has been granted a total amount of over EUR 12 800mn, including EUR 8 600mn from structural funds and EUR 4 200mn from Cohesion Fund. Certain projects financed within the ISPA pre-accession instrument are continued with the use of Cohesion Fund. Therefore the total allocation of the financial resources on Cohesion Fund Implementation Strategy amounts to EUR 5 600mn.

Within the framework of the National Development Plan financing has been granted to 89 thousand projects. The value of EU co-financing amounted to PLN 60 500mn. The number and values of projects (EU co-financing) divided among operational programmes, Community Initiatives and Cohesion Fund are presented on the chart no 1.

The value of projects (EU co-financing) implemented on the territory of the whole country divided among Operational Programmes, Community Initiatives and Cohesion Fund (value of the projects implemented in each programme has been presented as a percentage of the total value of projects implemented within all programmes):

- Integrated Regional Operational Programme: 20,4%
- Cohesion Fund: 41,8%
- Interreg IIIA: 1,1%
- OP Technical Assistance: 0,2%
- EQUAL: 1,0%
- SPO Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development: 7,5%
- SOP Human Resources Development: 9,3%
- SOP Fisheries and Fish Processing: 1,3%
- SOP Transport: 9,5%
- SOP Improvement of the Competitiveness of Enterprises: 8%

Projects of the biggest value of EU co-financing (40 % of available funds) are implemented in the areas of transport infrastructure and environmental protection. The division of contracted resources among particular areas of support is as follows:

Value of projects (EU co-financing) implemented on the territory of the whole country divided among areas of support (percentage approach).

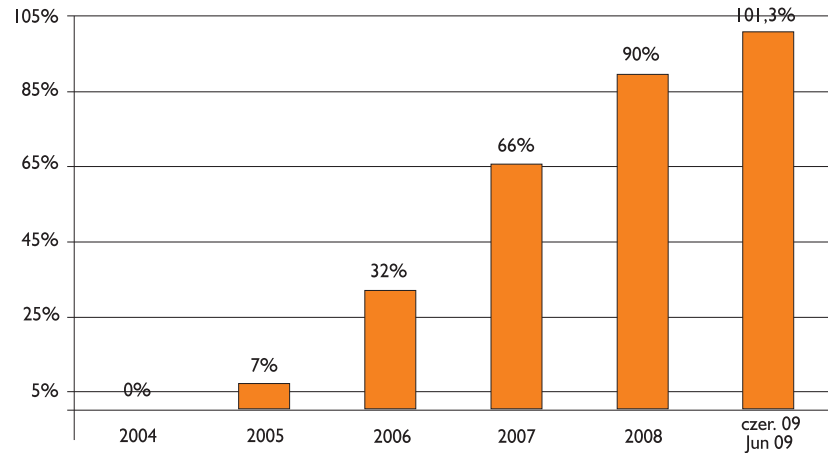
- human resources: 10%
- transport: 40%
- enterprises: 7%
- agriculture: 6%
- IT society: 6%
- social infrastructure: 5%
- national environment: 26%

In accordance with the implementation system Cohesion Fund projects are implemented until the year 2010 inclusive. It means that the final date of eligibility of expenditures incurred in the projects is 31 December 2010. That gives Poland another 17 months to make use of all the resources available under Cohesion Fund.

The value of all payment claims sent to the European Commission from the launch of Cohesion Fund Implementation Strategy amounted to circa EUR 3 700 mn, which represents 66.05% of Cohesion Fund available allocation for the years 2004-2006. This shows that the projects using Cohesion Fund co-financing are in an advanced stage of implementation and that the absorption level is satisfactory.

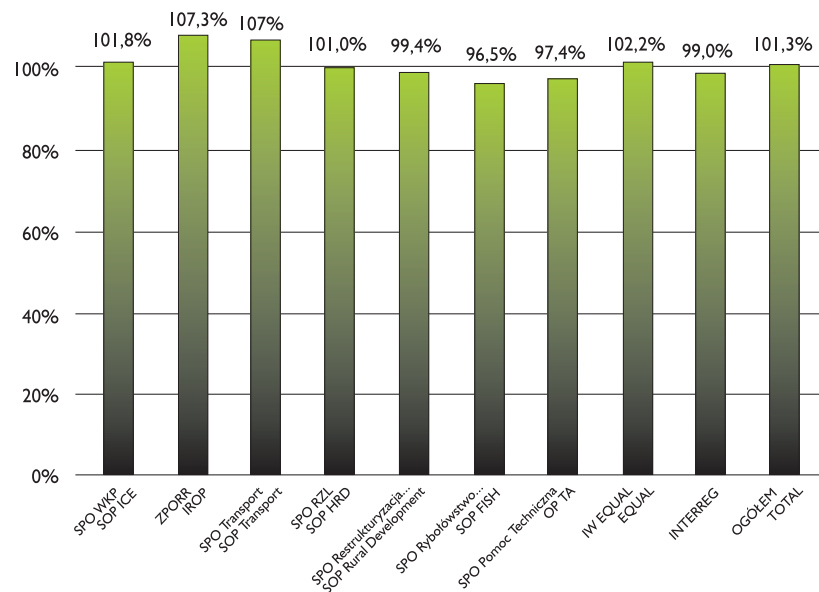
* Except for three programmes within the Interreg IIIA –Poland-Belarus-Ukraine, Poland-Brandenburg, Poland-Lithuania-Russian Federation (Kaliningrad Oblast), for which the final expenditure eligibility deadline for technical assistance component is 31 December 2009

** Please notice that expenditures were incurred by the beneficiaries in Polish Zloty, whereas they were certified to the European Commission in EUR with the use of the currency exchange rate valid for the period given.

Wykres I. Wartość płatności dokonanych z kont programowych w okresie 2004 – czerwiec 2009 r. jako % wykorzystania alokacji na koniec danego roku oraz koniec czerwca 2009 r.

The value of payments made from the operational programmes accounts in the period 2004 – June 2009 as a percentage of allocation at the end of the given year and at the end of June 2009

Wydatki poniesione przez beneficjentów kwalifikowalne do refundacji w ramach programów operacyjnych 2004-2006 jako procent alokacji – stan na 30 czerwca 2009 r.

Expenditures incurred by beneficiaries and eligible for reimbursement within operational programmes 2004-2006 shown as a percentage of allocation – valid for 30 June 2009

Sukces na finiszu

30 czerwca 2009 r. zakończył się okres kwalifikowalności wydatków w programach operacyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych na lata 2004-2006*.

Zgodnie z danymi instytucji zarządzających, beneficjenci ponieśli w ramach realizowanych przez siebie projektów wydatki kwalifikujące się do refundacji w wysokości odpowiadającej w chwili obecnej 101,3% alokacji UE. Poziom ten wynika z zastosowania mechanizmu nadkontraktacji oraz ze zmian kursu walutowego na przestrzeni całego okresu programowania**.

Na realizację działań wdrażanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 (NPR 2004-2006) Polsce została przyznana łączna kwota ponad 12,8 mld EUR, w tym 8,6 mld EUR w ramach funduszy strukturalnych oraz 4,2 mld EUR w ramach Funduszu Spójności. W ramach Funduszu Spójności kontynuowane są również projekty finansowane z instrumentu przedakcesyjnego ISPA, w związku z tym łączna alokacja środków na realizację Strategii wykorzystania Funduszu Spójności wynosi 5,6 mld EUR.

W ramach Narodowego Planu Rozwoju dofinansowanie otrzymało 89 tys. projektów o wartości wkładu UE 60,5 mld zł. Liczbę i wartość projektów (dofinansowanie UE) w podziale na programy operacyjne, Inicjatywy Wspólnotowe i Fundusz Spójności przedstawia wykres I.

Wartość projektów (dofinansowanie UE) realizowanych na terenie całego kraju w podziale na Programy Operacyjne, Inicjatywy Wspólnotowe i Fundusz Spójności (wartość projektów realizowanych w danym programie została przedstawiona w ujęciu procentowym w stosunku do wartości projektów realizowanych w ramach wszystkich programów):

- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego: 20,4%
- Fundusz Spójności: 41,8%
- PIW Interreg IIIA: 1,1%
- PO Pomoc Techniczna: 0,2%
- PIW EQUAL: 1,0%
- SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektoru Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich: 7,5%

* Wyjątek stanowią trzy programy Interreg IIIA – Polska-Białoruś-Ukraina, Polska-Brandenburgia, Polska-Litwa-Federacja Rosyjska (Obwód Kaliningradzki) – dla których ostateczny termin kwalifikowalności wydatków w komponentie pomocy technicznej przypada na dzień 31 grudnia 2009 r.

** Należy bowiem pamiętać, że wydatki ponoszone były przez beneficjentów w złotych, natomiast certyfikowane są do KE w euro, przy zastosowaniu kursu wymiany obowiązującego w danym okresie.

IMPLEMENTATION STAGE	% of completion in relation to Cohesion Fund allocation/eligible costs
Contracting (by the beneficiaries)	119,63 %
Payment claims (for funding to the European Commission)	66,05 %

Status of the Cohesion Fund implementation by 31 July 2009. Due to exceeding the estimated value of contracts, % value of contracting referred to the original eligible costs exceed 100%.

Our achievements

At the end of 2008 within the frameworks of 7 operational programmes and 2 Community Initiatives we have signed agreements for the co-financing of over 89 thousand projects implemented with the use of EU structural funds. The large number and high importance of projects implemented by beneficiaries resulted in substantial effects as regards economic growth and improvement of living conditions, which can be observed all over the country.

It is not only modern communication network of higher capacity (over 5 thousand km of roads and 636 km of railway tracks), but also newer healthcare infrastructure (551 supported health care centres and over 9 thousand units of purchased medical equipment) and innovative Polish enterprises, which are more competitive on the European market – 18.5 thousand companies benefited from the European support. The European funds allowed us to take advantage of the opportunity for a more efficient environmental protection (over 170 sewage treatment plants), to support Polish science and technology (European resources were distributed to over 300 research laboratories, industrial parks and business incubators) and also allowed for an improvement in the field of education (over 200 thousand computer stations in schools) as well as facilitated access to the latest IT technologies (over 600 access nodes to the broadband network).

EU financial support is also considered to be a widely understood investment in the human resources. We have gained the opportunity of an effective counteracting unemployment and social exclusion by implementing a variety of supportive activities to 2.6 million people. The helping hand of Europe also supported almost 700 thousand students, who were granted EU scholarships.

With the support of the European funds until the 30 June 2009 we have constructed and modernised:

- 5081 km of roads
- 636 km of railway tracks
- 10 787 km of sewage networks
- 5014 km of water supply networks
- 169 sewage treatment plants
- 163 water treatment stations.

European funds are also addressed to enterprises. Examples of the EU support include:

- investments in over 18.5 thousand companies
- 74 business environment institutions and 7 networks of business environment institutions
- 98 micro-loan and guarantee funds
- 63 industrial, technological parks and business incubators
- modernisation or development of 134 research and specialist laboratories.

EU funds also supported:

- 200 thousand of computer stations in schools
- 693 thousand of pupils and university students who benefited from European scholarships
- 551 health care centres
- 9 thousand units of purchased medical equipment for health care centres
- 231 didactic and research facilities
- 571 new sports facilities
- 1164 Public Internet Access Points (PIAP)
- 122 renovated historical and monumental facilities
- 296 new or modernised facilities of cultural and recreational infrastructure
- 668 access nodes allowing for access to the broadband network
- 786 public computer workstations connected to the broadband Internet

We invest in infrastructure

We are building Poland. It can be observed in all regions, districts and municipalities. Definitely the biggest amount of financial resources is used to support transport investments.

- SPO Rozwój Zasobów Ludzkich: 9,3%
- SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb: 1,3%
- SPO Transport: 9,5%
- SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw: 8%.

Projekty o największej wartości dofinansowania UE (40 proc. dostępnych funduszy) realizowane są w obszarze infrastruktury transportowej oraz ochrony środowiska. Podział zakontraktowanych środków pomiędzy poszczególne obszary wsparcia przedstawia się następująco.

Wartość projektów (dofinansowanie UE) realizowanych na terenie całego kraju w podziale na obszary wsparcia w ujęciu %:

- zasoby ludzkie: 10%
- transport: 40%
- przedsiębiorstwa: 7%
- rolnictwo: 6%
- społeczeństwo informacyjne: 6%
- infrastruktura społeczna: 5%
- środowisko: 26%.

Zgodnie z obowiązującym systemem wdrażania, projekty Funduszu Spójności realizowane są do roku 2010 włącznie. Oznacza to, że ostateczną datą kwalifikowalności wydatków ponoszonych w projektach jest 31 grudnia 2010 r., a zatem na wykorzystanie wszystkich środków Funduszu Spójności pozostaje Polsce jeszcze 16 miesięcy.

Łącznie, od początku uruchomienia Strategii wykorzystania Funduszu Spójności, wartość wniosków przekazanych do KE wyniosła ok. 3,7 mld EUR, co stanowi 66,05 proc. dostępnej alokacji z Funduszu Spójności na lata 2004-2006. Świadczy to o wysokim zaawansowaniu projektów korzystających ze wsparcia funduszu i satysfakcjonującym poziomie absorpcji.

STAN REALIZACJI	% wykonania w stosunku do wartości alokacji FS/kosztów kwalifikowanych
Kontraktowanie (przez beneficjentów)	119,63%
Wnioskowanie (o środki do KE)	66,05%

Stan realizacji Funduszu Spójności wg danych na 31 lipca 2009 r. Z uwagi na przekroczenia szacowanych wartości kontraktów % zakontraktowania odniesiony do pierwotnej wartości kosztów kwalifikowanych przekracza 100%.

Nasze osiągnięcia

Na koniec 2008 r. w ramach 7 programów operacyjnych i 2 Inicjatyw Wspólnotowych umowami o dofinansowanie realizacji projektów środkami pochodzącymi z funduszy strukturalnych UE objęto ponad 89 tys. projektów. Liczba i wysoka wartość realizowanych przez beneficjentów projektów przełożyła się na konkretne efekty w zakresie wzrostu gospodarczego kraju i poprawy jakości życia w Polsce widoczne we wszystkich regionach.

To nie tylko nowocześniejsza i bardziej drożna sieć komunikacyjna (ponad 5 tys. km dróg i 636 km torów kolejowych), ale także nowocześniejsza infrastruktura ochrony zdrowia (551 wspartych zakładów opieki zdrowotnej i ponad 9 tys. sztuk sprzętu medycznego) oraz innowacyjne i coraz bardziej konkurencyjne na europejskim rynku polskie przedsiębiorstwa – 18,5 tys. skorzystało z unijnego wsparcia. Dzięki funduszom europejskim wykorzystaliśmy szansę na skuteczniejszą ochronę środowiska naturalnego (niemal 170 oczyszczalni ścieków), na wsparcie polskiej myśli naukowej i technicznej (środki unijne trafiły do ponad 300 laboratoriów badawczych, parków przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości), a także poprawę warunków szkolnictwa (ponad 200 tys. stanowisk komputerowych w szkołach) i dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych (ponad 600 węzłów dostępowych do sieci szerokopasmowej).

Fundusze unijne to szeroko rozumiana inwestycja w człowieka. Zyskaliśmy możliwość bardziej efektywnego przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, wszechstronnie wspierając 2,6 mln osób. Pomocna dłoń Europy dotarła również do blisko 700 tys. uczniów, którzy otrzymali unijne stypendia.

Dzięki funduszom unijnym do 30 czerwca 2009 roku zbudowano i wyremontowano:

- 5081 km dróg
- 636 km torów kolejowych
- 10 787 km sieci kanalizacyjnej
- 5014 km sieci wodociągowej
- 169 oczyszczalni ścieków
- 163 stacje uzdatniania wody.

Fundusze unijne trafiają także do przedsiębiorstw. Przykładowo wsparte zostały:

- inwestycje ponad 18,5 tys. przedsiębiorstw,
- 74 instytucje otoczenia biznesu oraz 7 sieci instytucji otoczenia biznesu,
- 98 funduszy mikropożyczkowych i poręczeńowych,
- 63 parki przemysłowe, naukowo-technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości,
- zmodernizowano lub wybudowano 134 laboratoria badawcze i specjalistyczne.

As regards transport projects we have built and modernised in total over 5 000 km of highways, national, provincial, district and municipal roads, as well as over 600 km of railway tracks. We have also purchased or modernised over 250 rail vehicles.

In the sector of environment most of investments concern water and sewage management as well as air protection and waste management. Our projects so far provided support to the development of circa 11 thousand km of sewage networks, over 5 thousand km of water supply networks, 170 sewage treatment plants and over 160 water treatment stations. Moreover, we have implemented over 60 projects concerning waste management. These investments allow Poland to fulfil obligations deriving from our accession to EU as regards the environmental protection, but first of all definitely improve standard of living of Polish citizens.

We invest in companies

Competitive enterprises and innovative economy are the necessary conditions of development. Therefore investments supporting entrepreneurial activities constitute a significant part of projects financed within the European funds. Due to their horizontal dimension such investments were carried out in almost every operational programme.

The number of projects implemented by entrepreneurs amounts to circa 18.5 thousand, whereas 16 thousand are investments carried out by medium, small and micro enterprises. 2.2 thousand enterprises from the MSE sector benefited from advisory services, 401 of these companies implemented new technologies. The financial support was granted to around 7.5 thousand projects concerning participation of companies in fairs and exhibitions, as well as to over 1.2 thousand projects regarding participation in economic missions.

One of the crucial elements is also the support of business environment institutions. The EU co-financing was used in order to capitalise 98 micro-loan, warranty and seed capital funds. Moreover, it facilitated the development of 63 industrial, technological parks and business incubators. In the area of strengthening cooperation of the economy with the R+D sector we carried out 80 earmarked projects, built 134 research and specialist laboratories and published 36 reports on the technology development forecasting.

We invest in computerisation

IT projects, including online services and access to the Internet, are another key area financed from the European resources.

The implemented IT projects included: development of Public Internet Access Points (PIAP) – so far over 1 100 access points have been created; connection of almost 800 institutions to the secured Internet; computerisation of schools (20 000 schools) – especially in rural areas; finally – development of Internet multimedia information centres in 16 thousand of public and school libraries.

As regards public services online, 89 new services have been made available, including filing tax declarations via Internet, electronic participation in proceedings conducted by the Polish Patent Office or an online access to the status of cases run by the General Office of Building Control.

We invest in Polish citizens

Investments financed from the European Social Fund (ESF) provided support to over 2.6 million people, who took advantage mostly of the assistance concerning search for employment, occupational guidance and trainings improving qualifications or allowing as well the unemployed as the employees of enterprises to gain new skills. Circa 1/5 of the beneficiaries of the European Social Fund are pupils and university students, who were granted support within the scholarship projects.

The ESF funding was very highly marked by the beneficiaries. According to the report presenting data concerning the group of employed people, 87% of respondents receiving ESF support considered it as “rather” or “very” good. 74% of them indicated that the support was “rather” or “definitely” helpful in gaining knowledge or skills useful at work. Only 2% of respondents considered the ESF support as “rather poor”, however nobody gave a “very poor” mark. 66% of project beneficiaries find themselves better prepared for the search of employment, 75% of them declare higher professional qualifications and 80% share an opinion, that participation in the programme improved their interpersonal skills.

It is also worth noticing, that apart from projects dedicated to entrepreneurs, the very investments financed from the European Social Fund contributed to the creation of new jobs in our economy. In case of the ESF projects over 40% of the unemployed participa-

Fundusze unijne to także:

- 200 tys. stanowisk komputerowych w szkołach
- 693 tys. uczniów i studentów, którzy skorzystali z unijnych stypendiów
- 551 wspartych zakładów opieki zdrowotnej
- 9 tys. sztuk zakupionego sprzętu medycznego dla zakładów opieki zdrowotnej
- 231 wspartych obiektów dydaktycznych i badawczych
- 571 nowych obiektów sportowych
- 1 164 Publiczne Punkty Dostępu do Internetu (PIAP)
- 122 odrestaurowane obiekty historyczne i zabytkowe
- 296 nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej
- 668 węzłów dostępowych umożliwiających dostęp do sieci szerokopasmowej
- 786 jednostek publicznych podłączonych do szerokopasmowego Internetu.

Inwestujemy w infrastrukturę

Budujemy Polskę. Jest to widoczne we wszystkich regionach, powiatach i gminach. Zdecydowanie największa kwota środków wspiera inwestycje w zakresie transportu.

W ramach projektów transportowych wybudowano i zmodernizowano łącznie ponad 5000 km autostrad, dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, ponad 600 km torów kolejowych oraz zakupiono lub zmodernizowano ponad 250 pojazdów kolejowych i szynowych.

W sektorze środowiska większość inwestycji dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, a także gospodarki odpadami i ochrony powietrza. Dotychczasowe przedsięwzięcia wsparły m.in. budowę ok. 11 tys. km sieci kanalizacyjnej, ponad 5 tys. sieci wodociągowej, około 170 oczyszczalni ścieków i ponad 160 stacji uzdatniania wody, a także ponad 60 projektów z zakresu gospodarowania odpadami. Inwestycje te pozwalają na realizację przez Polskę zobowiązań akcesyjnych w zakresie ochrony środowiska, ale przede wszystkim zdecydowanie podnoszą standard życia mieszkańców.

Inwestujemy w firmy

Konkurencyjne przedsiębiorstwa oraz innowacyjność gospodarki są koniecznym warunkiem rozwoju. Stąd też ważne miejsce wśród projektów finansowanych ze środków unijnych zajmują przedsięwzięcia z zakresu przedsiębiorczości. Tego typu inwestycje – z uwagi na swój horyzontalny wymiar – realizowane były niemal we wszystkich programach.

Liczba projektów realizowanych przez przedsiębiorców to ok. 18,5 tys., w tym ok. 16 tys. to inwestycje średnich, małych i mikroprzedsiębiorstw. Z usług doradczych skorzystało 2,2 tys. przedsiębiorstw sektora MSP, w tym 401 wdrożyło nowe technologie. Dofinansowano około 7,5 tys. projektów dotyczących udziału przedsiębiorstw w targach i wystawach oraz ponad 1,2 tys. związanych z udziałem w misjach gospodarczych.

Istotnym elementem jest także wsparcie otoczenia biznesu – m.in. dokapitalizowanych zostało 98 funduszy mikropożyczkowych, poręczeniowych oraz typu seed capital, utworzone zostały 63 parki przemysłowe, naukowo-technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości. W zakresie wzmocnienia współpracy sektora B+R z gospodarką zrealizowano 80 projektów celowych, zmodernizowano lub wybudowano 134 laboratoria badawcze i specjalistyczne oraz opublikowano 36 raportów w zakresie prognozowania rozwoju technologii.

Inwestujemy w informatyzację

Projekty z zakresu informatyzacji, w tym usług online i dostępu do Internetu, są kolejną kluczową dziedziną dofinansowaną ze środków unijnych.

Projekty te dotyczyły zarówno budowy Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP), których powstało dotychczas ponad 1100, podłączenia blisko 800 instytucji publicznych do bezpiecznego Internetu, jak i informatyzacji szkół, zwłaszcza na obszarach wiejskich, poprzez wyposażenie w sprzęt komputerowy (20 tys. szkół) oraz tworzenia internetowych centrów informacji multimedialnej w 16 tys. bibliotek szkolnych i publicznych.

W odniesieniu do usług publicznych online udostępniono 89 nowych usług, w tym dotyczących składania przez Internet deklaracji podatkowych, udziału drogą elektroniczną w postępowaniach prowadzonych przez Urząd Patentowy, dostępu online do stanu spraw prowadzonych w Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego.

Inwestujemy w Polaków

Przedsięwzięcia finansowane przez Europejski Fundusz Społeczny pozwoliły na objęcie wsparciem ponad 2,6 mln osób. Osoby te korzystały przede wszystkim z pomocy w poszukiwaniu pracy i z poradnictwa zawodowego, szkoleń podnoszących kwalifikacje lub pozwalających nabyć zupełnie nowe umiejętności, zarówno osobom bezrobotnym, jak i pracownikom przedsiębiorstw. Około 1/5 osób objętych wspar-

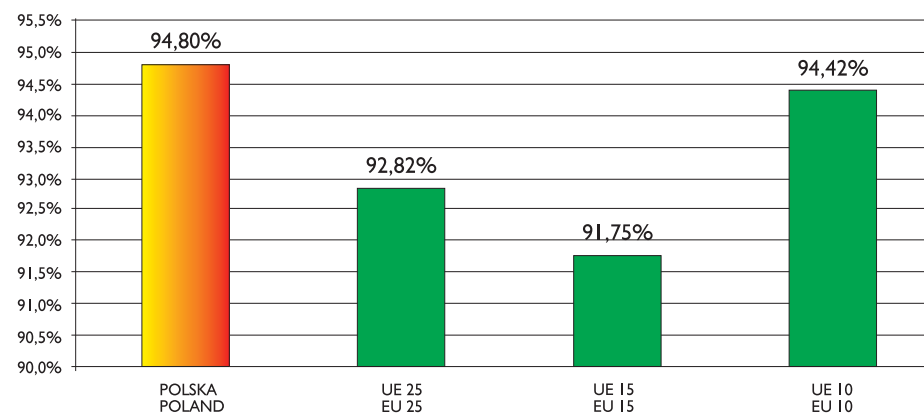
ting in the project found new employment and circa 20% started their own business activity. It means that EU support facilitated return on the labour market of over 400 thousand people.

We have passed the European exam

Data of the European Commission on the use of the EU resources by Member States within the 2004-2006 financial perspective clearly put Poland in one of the leading positions. According to the rules of completion of assistance, until the moment of final settlement by EC, which will take place no sooner than in the end of 2010, the Commission may transfer financial resources to the Member States (either in the form of advance or interim payments) up to the level of maximum 95% of the total allocation. By the end of July 2009 EC transferred to Poland financial resources amounting to over EUR 7 800mn, which represents 94.8% of the total allocation. This gives Poland one of the leading positions among EU Member States.

Poland has already reached the maximum level of 95% as far as the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the European Agricultural Guidance and Guarantee Fund are concerned. Compared to other states, especially new Member States, it is a remarkable achievement .

In comparison with the previous situation, since the year 2008 there has been a significant improvement in the use of the Financial Instrument for Fisheries Guidance resources, under which 97% of funds were distributed to the beneficiaries, while at the end of 2007 it was only 48.3% of the allocation.

Wartość środków przekazanych przez KE w ramach funduszy strukturalnych jako % alokacji przyznanej dla Polski, „starych” państw członkowskich, „nowych” państw członkowskich oraz całej UE25 (wg stanu na koniec lipca 2009 r.)

Value of the financial resources transferred by EC within structural funds as a percentage of allocation granted Poland, “old” Member States, “new” Member States and the whole EU25 (according to data from the end of July 2009)

ciem to uczniowie i studenci, którzy otrzymali pomoc w ramach realizowanych projektów stypendialnych.

Beneficjenci bardzo wysoko oceniali otrzymane wsparcie. Według raportu, przedstawiającego dane dotyczące osób pracujących, 87 proc. osób objętych wsparciem oceniło uzyskaną pomoc pod względem merytorycznym jako „raczej” lub „bardzo dobrą”. 74 proc. respondentów wskazało, że wsparcie „raczej” lub „zdecydowanie” pomogło im zdobyć wiedzę lub umiejętności przydatne w pracy, a jedynie 2 proc. oceniło wsparcie jako „raczej złe”, natomiast nikt nie ocenił jako „bardzo złe”. Spośród osób uczestniczących w projektach 66 proc. ocenia, że jest obecnie lepiej przygotowanych do poszukiwania pracy, 75 proc. deklaruje, iż podwyższyło swoje kwalifikacje zawodowe, a 80 proc. wyraziło opinię, że uczestnictwo w programie podniosło ich umiejętności interpersonalne.

Należy także zauważyć, że projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w najwyższym stopniu – obok projektów kierowanych do przedsiębiorców – przyczyniły się do utworzenia nowych miejsc pracy w gospodarce. W przypadku projektów Europejskiego Funduszu Społecznego ponad 40 proc. bezrobotnych znalazło po udziale w projekcie pracę, a ok. 20 proc. założyło własną działalność gospodarczą. Oznacza to, że m.in. dzięki wsparciu z UE ponad 400 tys. osób powróciło na rynek pracy.

Zdaliśmy europejski egzamin

Z danych Komisji Europejskiej wynika jednoznacznie, że Polska należy do liderów wśród państw członkowskich w wykorzystaniu pieniędzy w ramach perspektywy finansowej 2004-2006. Zgodnie z zasadami zamknięcia pomocy, do momentu jej końcowego rozliczenia przez KE, co nastąpi najwcześniej pod koniec 2010 r., Komisja może przekazać państwu środki (w formie zaliczek oraz płatności pośrednich) do wysokości maksymalnie 95 proc. przyznanej alokacji. Według stanu na koniec lipca 2009 r., KE przekazała Polsce w ramach programów operacyjnych już ponad 7,8 mld EUR, tj. 94,8 proc. alokacji, co plasuje nas w ścisłej czołówce państw członkowskich.

W przypadku dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej Polska osiągnęła już maksymalny dopuszczalny pułap 95 proc. Na tle innych państw, szczególnie nowych krajów członkowskich, jest to bardzo duże osiągnięcie.

Od 2008 r. odnotowano zdecydowane przyspieszenie – wobec wcześniejszej sytuacji – w wykorzystaniu Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa, w ramach którego do beneficjentów trafiło 97% środków, podczas gdy na koniec 2007 r. była to kwota odpowiadająca 48,3 proc. alokacji.

DUMA REGIONU

REGION'S PRIDE

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

The Integrated Regional Operational Programme 2004-2006

According to data on July 2009, under IROP the total number of 13 739 projects co-financed by EU was implemented, amounting to PLN 12 308mn, being 108.4% of the allocated resources.

The Integrated Regional Operational Programme (IROP) was the largest of all seven Operational Programmes implemented between 2004 and 2006 within the framework of National Development Plan 2004-2006. The Programme was developed by the Ministry of Economy, Labour and Social Policy in close cooperation with local authorities of all voivodships.

IROP objective was to coordinate and to make fully comprehensive effect on development opportunities of the Polish regions – both as regards infrastructure and human resources development. The main goal of the Programme was to develop conditions for regions competitiveness growth and counteracting exclusion of certain areas in a way to support long-term economic development of the country, its economic cohesion and social and territorial integration with the European Union.

In comparison to other programmes the amount of the resources involved was also the greatest, as they contributed to approx. 36% of all structural funds allocated for Poland for 2004-2006. The IROP allocation for 2004-2006 equalled EUR 4 083mn, including EUR 2 968.5mn of the Community resources.

IROP as the only one programme under NDP was financed with two structural funds:

- European Regional Development Fund (ERDF) – in 85% (EUR 2 530mn) and
- European Social Fund (ESF) – in 15% (EUR 438 mn).

The contribution under ERDF and ESF reached ceiling co-financing rate of 75% of eligible costs, and in case of projects generating significant revenue the maximum support was decreased to 50%.

The overall objective of the Programme was implemented within particular priorities and the resources of the structural funds were distributed among them in the following way:

- Priority 1. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of region – EUR 1 762mn
- Priority 2. Strengthening the human resources development in regions – EUR 438mn
- Priority 3. Local development – EUR 727mn
- Priority 4. Technical assistance – EUR 39mn

The objectives, priorities and measures were developed for IROP to cover the whole country, while the amount of resources for implementation differed for various regions. The division of resources to the voivodships was a result of population number, GDP and unemployment rate. The biggest amounts per capita were received by the following voivodships: Warmińsko-Mazurskie, Świętokrzyskie, Podkarpackie, Podlaskie and Lubelskie.

- Priority 1. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of region

Implementation of the priority had to result in an increase of attractiveness of all regions through effecting their strengths with investment in infrastructure. Modernisation and development of regional technical and social infrastructure was of main concern, as

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006

W ramach ZPORR, zgodnie z danymi za lipiec 2009 r., zrealizowano łącznie 13 739 projektów, które uzyskały dofinansowanie z UE w kwocie 12 308 mln zł, co stanowiło 108,4% alokacji środków.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) był największym wśród wszystkich siedmiu Programów Operacyjnych realizowanych w latach 2004-2006 w ramach Narodowego Planu Rozwoju (NPR). Program został opracowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy w ścisłej współpracy z samorządami wszystkich województw.

ZPORR miał na celu skoordynowane, a przy tym w pełni kompleksowe oddziaływanie na szanse rozwojowe polskich regionów – zarówno w zakresie infrastruktury, jak i rozwoju zasobów ludzkich. Głównym zadaniem programu było tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Największa wśród innych programów była również wysokość środków zaangażowanych w jego realizację, które stanowiły ok. 36% wszystkich funduszy strukturalnych przyznanych Polsce w latach 2004-2006. Alokacja dla ZPORR na lata 2004-2006 wynosiła 4083 mln euro, w tym 2968,5 mln euro ze strony środków unijnych.

ZPORR, jako jedyny program wchodzący w skład NPR, współfinansowany był z dwóch funduszy strukturalnych:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) – 85% (2 530 mln euro)
- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) – 15% (438 mln euro).

Dofinansowanie z EFRR i EFS wynosiło maksymalnie do 75% kwalifikującego się kosztu, a w przypadku, gdy inwestycje infrastrukturalne generowały znaczny zysk, wartość wsparcia wynosiła 50%.

Cel główny programu realizowany był poprzez poszczególne priorytety, w ramach których podzielono środki pochodzące z funduszy strukturalnych w następujący sposób:

- Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów – 1 762 mln euro
- Priorytet 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach – 438 mln euro
- Priorytet 3. Rozwój lokalny – 727 mln euro
- Priorytet 4. Pomoc techniczna – 39 mln euro.

Cele, priorytety i działania opracowane dla ZPORR obejmowały terytorium całego kraju, zróżnicowana przestrzennie była natomiast wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację. Sposób podziału na alokacje wojewódzkie stanowił wypadkową liczby mieszkańców, wielkości PKB oraz stopy bezrobocia. Najwięcej środków w przeliczeniu na jednego mieszkańca otrzymały województwa warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, podkarpackie, podlaskie oraz lubelskie.

- Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

Realizacja priorytetu miała na celu wzrost atrakcyjności wszystkich regionów poprzez oddziaływanie na ich mocne strony za pomocą inwestycji w infrastrukturę. Priorytetowo traktowane były modernizacja i rozwój regionalnej infrastruktury technicznej i społecznej, wpływającej na rozwój potencjału regionu jako całości. Podejmowane działania ukie-

the factor influencing the region development capabilities comprehensively. The measures taken were oriented at supporting in particular information society infrastructure, tourist, cultural and healthcare facilities.

- **Priority 2. Strengthening the human resources development in regions**

The measures financed under ESF were grouped in this priority, which regarded supporting process of regional human resources adjustment to EU labour market requirements, providing equal opportunities of accessing tertiary education both in urban as in rural areas, support to cooperation between regional research and development sector with business as well as enterprises development. The activities implemented under this priority were focused first of all on areas threatened with exclusion, in particular rural areas and areas of industrial restructuring.

- **Priority 3. Local development**

The priority had an objective to support economy centres by implementing project concerning technical infrastructure, in particular transport connections between regional centres, local tourist, cultural, leisure, education as well as healthcare infrastructure. The detailed objectives were in particular: enhancing the natural environment condition, creation and development of local micro-enterprises, development of business related infrastructure and revitalisation of degraded urban and industrial areas.

- **Priority 4. Technical assistance**

The goal of the Technical assistance was to support the institutions involved in the Programme implementation to help them in sound and effective implementation of the Programme also as regards management, monitoring and control.

Beneficiaries

The eligible beneficiaries under Priority 1 and Priority 3 were in particular voivodship, poviats and municipal local authorities, entities acting by order of local authorities providing public services including tourism and culture, associations, federations and alliances of local authorities, academic centres, hospitals, non-profit NGOs, associations, foundations, churches.

The target groups of Priority 2 were in particular tertiary education and university level students, adults willing to upgrade their occupational qualifications, farmers and their families interested in taking non-agricultural business, persons working in industry and other sectors under restructuring.

IROP summary of implementation

The amount of co-financing applied since IROP implementation began, approximated to PLN 30 226mn, which is 266% of the resources available. Value of the support granted within the agreements between the beneficiaries and voivods amounted to PLN 12 308mn (108.4% of resources). According to data available in July 2009, 13 739 agreements were concluded under the Programme, while 12 767 projects were finally completed and settled.

The greatest number of projects were implemented under Measure 3.4 Micro-enterprises (2597 projects) and 2.2 Equalising educational opportunities through scholarship programmes (1885 projects).

In the effect of implementation of the projects co-financed within IROP the following facilities were constructed or modernised:

- 4054 km of voivodship, poviats or municipal roads
- 3907 km of waterworks
- 5198 km of sewage system
- 139 water treatment plants
- 148 sewage treatment plants
- 296 facilities related to culture, leisure, sport or other form of active recreation.

Additionally, the funds of the Programme were used to:

- support development of 2598 micro-enterprises
- provide scholarship assistance to 693 292 students
- support 375 373 persons with training or retraining courses
- purchase 6259 pieces of medical equipment for 551 healthcare centres
- support 231 didactic and research facilities
- build 1164 Public Internet Access Points (PIAP)
- renovate and restore 122 historical and monumental facilities.

runkowane były na wsparcie m.in. infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, infrastruktury turystycznej, kulturalnej i infrastruktury ochrony zdrowia.

- **Priorytet 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach**

W ramach priorytetu skoncentrowane były działania, współfinansowane z EFS, ukierunkowane na wspomaganie procesu dostosowawczego regionalnych zasobów ludzkich do wymogów europejskiego rynku pracy, zrównanie możliwości dostępu do edukacji na poziomie wyższym w mieście i na wsi, wsparcie współpracy sektora badawczo-rozwojowego w regionach ze światem biznesu oraz rozwoju przedsiębiorczości. Działania realizowane w ramach priorytetu koncentrowały się przede wszystkim na obszarach zagrożonych marginalizacją, w tym obszarach wiejskich i obszarach restrukturyzacji przemysłu.

- **Priorytet 3. Rozwój lokalny**

Priorytet miał za zadanie wspieranie ośrodków gospodarczych poprzez realizację projektów z zakresu infrastruktury technicznej, zwłaszcza połączeń transportowych pomiędzy centrami regionalnymi, lokalnej infrastruktury turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej, edukacyjnej oraz ochrony zdrowia. Wśród celów szczegółowych znalazły się m.in. poprawa jakości środowiska, tworzenie i rozwój lokalnych mikroprzedsiębiorstw, rozwój infrastruktury służącej działalności gospodarczej oraz rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i przemysłowych.

- **Priorytet 4. Pomoc techniczna**

Zadaniem pomocy technicznej było wsparcie instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu w celu umożliwienia im sprawnej i skutecznej implementacji programu oraz jego zarządzania, monitorowania i kontroli.

Beneficjenci

W ramach Priorytetu 1 i 3 beneficjentami mogły być m.in. samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne, jednostki świadczące usługi publiczne, w tym turystyczne i kulturalne, na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, związki i porozumienia jednostek samorządu terytorialnego, szkoły wyższe, szpitale, organizacje pozarządowe (non profit), stowarzyszenia, fundacje, kościoły.

Grupami docelowymi w ramach Priorytetu 2 byli natomiast m.in. uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, studenci uczelni wyższych, osoby dorosłe chcące podnieść po-

ziom kwalifikacji zawodowych, rolnicy i domownicy zainteresowani podjęciem działalności pozarolniczej, pracownicy przemysłu i sektorów podlegających restrukturyzacji.

Podsumowanie realizacji ZPORR

Wartość wnioskowanego dofinansowania od początku realizacji ZPORR ukształtowała się na poziomie ok. 30 226 mln zł, co stanowi 266% dostępnych środków. Wartość wsparcia przyznanego na mocy podpisanych umów między beneficjentami a wojewodami stanowiła 12 308 mln zł (108,4% środków). Według danych za lipiec 2009 r., w ramach programu zawartych zostało łącznie 13 739 umów, z czego 12 767 projektów zostało już zrealizowanych i rozliczonych.

Najwięcej projektów wdrażanych było w Działaniach 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa (2597 projektów) i 2.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne (1885 projektów).

Dzięki realizacji projektów współfinansowanych z ZPORR zbudowano bądź zmodernizowano łącznie:

- 4054 km dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych
- 3907 km sieci rozdzielczej wodociągów
- 5198 km sieci kanalizacyjnych
- 139 stacji uzdatniania wody
- 148 oczyszczalni ścieków
- 296 obiektów infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej lub służącej aktywnym formom wypoczynku.

Ponadto ze środków przeznaczonych na realizację programu:

- wsparto rozwój 2598 mikroprzedsiębiorstw
- 693 292 uczniów/studentów skorzystało z projektów stypendialnych
- 375 373 osoby skorzystały ze szkoleń lub kursów przekwalifikujących
- zakupiono 6259 sztuk sprzętu medycznego dla 551 zakładów opieki zdrowotnej
- wsparto 231 obiektów dydaktycznych i badawczych
- zbudowano 1164 Publiczne Punkty Dostępu do Internetu (PIAP)
- odrestaurowano i odremontowano 122 obiekty historyczne i zabytkowe.

Construction of Educational Complex Integrated Student Centre of the Wrocław University of Technology

Wrocław University of Technology

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.3 Regional social infrastructure
European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- improving level of the Wrocław University of Technology in social and economic environment of Lower Silesia through enhancing educational potential
- improving the level of the Wrocław University of Technology in the European Higher Education Area (EHEA)
- improving teaching conditions to prepare highly qualified human resources capable to create a competitive regional economy
- ensuring common access to IT and communication technologies

Centre features:

- total area: 18 900 sqm
- 8 lecture theatres, 14 classrooms
- 15 physics laboratories, 5 IT classrooms
- computer room open 24 hours, learning room for 86 persons, 4 rooms for learning and consultancy, a multimedia reading room
- Student Service Office, Office for Legal and Psychological Assistance, Plenipotentiary Office for Persons with Disabilities and Addictions
- rooms for employees, car park, 400 bicycles park, café, club and buffet, service point

PROJECT BUDGET	47 563 356,13 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	25 113 236,31 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. dolnośląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

The Wrocław University of Technology was the first in Poland to allow for starting studying without selection of a faculty and educational programme. The courses take place within the Department of Fundamental Studies. The faculty and the programmes is chosen no later than by the end of the first year of studies. The Integrated Stu-

dent Centre was designed especially for lectures of the Department of Fundamental Studies. DFS students learn according to individual curricula and studying strategies. Recognising the students needs, the Integrated Student Centre has developed premises for consultancy, laboratory experiments and lecture theatres.

Budowa Kompleksu Dydaktycznego Zintegrowane Centrum Studenckie Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska jako pierwsza w kraju umożliwia rozpoczęcie studiów wyższych bez wyboru wydziału i kierunku studiów. Studia te odbywają się w ramach Studium Kształcenia Podstawowego. Wybór wydziału i kierunku studiów inżynierskich lub licencjackich następuje nie później niż po upływie pierwszego roku studiów. Zintegrowane Centrum Studenckie zaprojektowane jest specjalnie w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach Studium Kształcenia Podstawowego. Studenci SKP studiuja według indywidualnych planów studiów i programów nauczania. Zintegrowane Centrum Studenckie, z myślą o studentach, ma rozbudowany zespół pomieszczeń dla konsultacji, laboratoriów oraz sal wykładowych.

Politechnika Wrocławska

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

DZIAŁANIE 1.3 Regionalna infrastruktura społeczna
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- podniesienie rangi Politechniki Wrocławskiej w środowisku społeczno-ekonomicznym Dolnego Śląska poprzez wzmocnienie jej potencjału dydaktycznego
- podniesienie rangi Politechniki Wrocławskiej w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EHEA)
- poprawa warunków kształcenia celem przygotowania wysoko wykwalifikowanych kadr zdolnych do budowania konkurencyjnej gospodarki regionalnej
- zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Charakterystyka centrum:

- powierzchnia całkowita 18 900 m²
- 8 sal wykładowych, 14 sal seminaryjno-ćwiczeniowych
- 15 laboratoriów fizycznych, 5 pracowni informatycznych
- sala komputerowa czynna 24 h, sala do nauki własnej dla 86 osób, 4 sale do nauki własnej i konsultacji, czytelnia multimedialna
- Biuro Obsługi Studenta, Biuro Pomocy Prawnej i Psychologicznej, Biuro Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych i ds. Uzależnień
- pokoje dla pracowników, parking dla samochodów, zadana rowerownia na 400 miejsc postojowych, kawiarnia, klub z bufetem, punkt usługowy.

Design and Construction of the Centre for Contemporary Art in Torun

Torun Municipality

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture
European Regional Development Fund

In a quite wide cultural and scientific offer of the region there was no large institution focusing on the international contemporary art presentation, development and promotion. This gap is to be filled by CCA in Torun.

Wide and interdisciplinary offer of CCA is to support and develop interest in contemporary art of the wide audience and to encourage active participation in the arts.

According to the idea of the city and region authorities, the establishment of CCA in Torun is explicitly to contribute to the enhancement of Torun-Bydgoszcz agglomeration significance on the cultural map of both Poland and Europe.

These activities are to make Torun be included in the international art environment and to bring new visitors and international art audience to the city.

As a result of the project three-tiered museum building was constructed. It is the place of presentation, archiving and the documenting and art collections and actions, while at the same time it performs education and entertaining activities. A regional contemporary art collection of works by both Polish and foreign artists will be established. An important role of the Centre is also promoting of Polish artists and the restoration of artistic patronage tradition.

Modern spatial solutions of the facility, the multimedia equipping as well as an innovative CCA website service (virtual gallery, web community service and ART-BASE) allow to carry out extend and creative education activity, that go over school traditions of teaching.

PROJECT BUDGET	46 717 400 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	29 950 200 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. kujawsko-pomorskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

PROJECT OBJECTIVES:

- development, popularisation and promotion of contemporary art
- establishment of modern vibrant centre for the arts
- creating and management of a regional collection of art
- carrying out open exhibiting, publishing and education activities
- restoration of artistic patronage tradition and contribution to the development of the art market

Implementation of the planned objectives will enable CCA in Torun to become a significant and easily recognisable centre for artistic and educational activities both in country and abroad and help Torun to star to exist in the world of contemporary art.

Projektowanie i budowa Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu

Gmina miasto Toruń

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej
wzmacnianiu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE I.4 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

W wyniku realizacji projektu powstało trzykondygnacyjne muzeum. Jest ono miejscem prezentacji, archiwizacji oraz dokumentowania kolekcji i działań artystycznych, a jednocześnie pełni funkcje edukacyjne i rozrywkowe. W placówce utworzona zostanie regionalna kolekcja sztuki współczesnej, złożona zarówno z dzieł artystów polskich, jak i zagranicznych. Istotną rolą centrum jest także promocja polskich twórców oraz przywrócenie tradycji mecenatu artystycznego. Nowoczesne rozwiązania przestrzenne obiektu, jego multimedialne wyposażenie oraz nowatorski serwis internetowy CSW (Wirtualna Galeria, serwis społeczności internetowej oraz ART-BAZA) pozwalają na prowadzenie szerokiej i kreatywnej działalności edukacyjnej, wyrastającej poza szkolne tradycje przekazu informacji.

CELE PROJEKTU:

- rozwój, upowszechnianie i promocja sztuki współczesnej
- stworzenie nowoczesnego, prężnie działającego ośrodka życia artystycznego
- tworzenie regionalnej kolekcji sztuki i zarządzanie nią
- prowadzenie otwartej działalności wystawienniczej, wydawniczej i edukacyjnej
- ożywienie tradycji mecenatu artystycznego oraz przyczynienie się do rozwoju rynku sztuki

W stosunkowo rozbudowanej ofercie kulturalno-naukowej regionu wyraźnie brakowało dużej instytucji, koncentrującej się na prezentacji, rozwoju i promocji międzynarodowej sztuki współczesnej. Lukę tę ma aspirację wypełnić toruńskie CSW. Bogata i interdyscyplinarna oferta wystawienniczo-edukacyjna CSW ma wspierać i kształtować zainteresowanie sztuką współczesną wśród szeroko rozumianej publiczności oraz zachęcać do aktywnego uczestnictwa w życiu artystycznym.

Zgodnie z wizją władz regionu i miasta, powstanie CSW w Toruniu ma wyraźnie przyczynić się do podniesienia rangi toruńsko-bydgoskiej aglomeracji na kulturalnej mapie Polski i Europy. Działania te mają włączyć Toruń w międzynarodowy obieg artystyczny oraz sprowadzić do miasta nową grupę odwiedzających, międzynarodowych odbiorców sztuki współczesnej.

Modernisation and development of scientific and educational infrastructure in UPE in Biala Podlaska

J. Pilsudski University of Physical Education in Warsaw, the External Faculty of Physical Education in Biala Podlaska

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure

to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.3 Regional social infrastructure

European Regional Development Fund

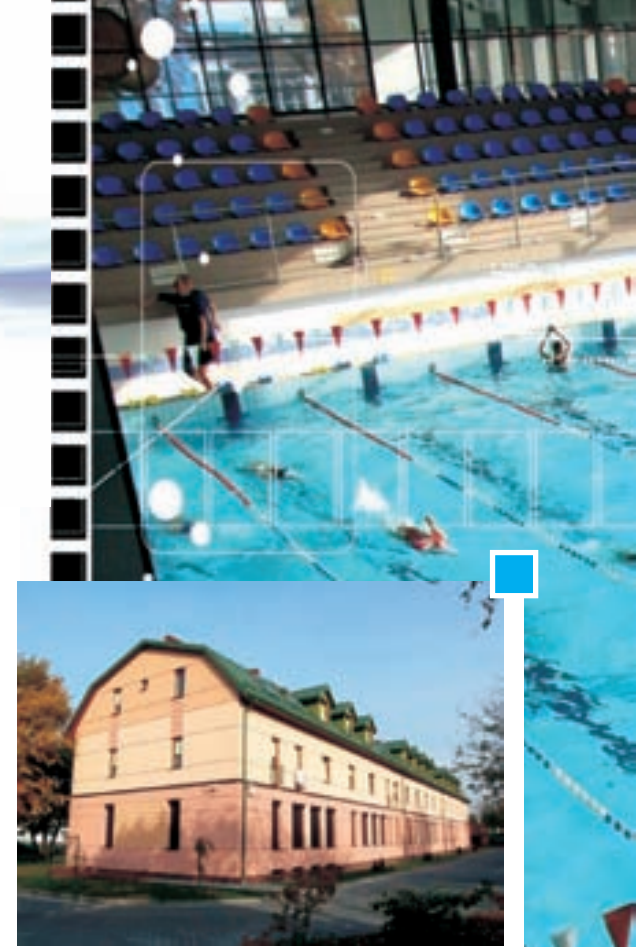
Due to the funding from EU and the Physical Fitness Development Fund resources modern facilities were built in relatively short time to achieve the objectives established in the project.

PROJECT OBJECTIVES:

- improvement of the quality of education and increase in the amount of students through improving equipment of educational, research and social infrastructure of the UPE EFPE
- enabling graduates to act effectively on the regional labour market and to increase their participation in the process of generating income of the regional economy due to their qualifications gained in appropriate conditions and at the appropriate level

The project involved modernisation and expansion of the indoor swimming pool as well as adjustment works in the housing and administrative building for the students dormitory and classrooms including equipment. After the modernisation and extension there is a 6-track swimming pool measuring 25 x 14 x 1.2/1.8 metres, training and recreational pool, SPA Round Cascade 2.8 pool and SPA Corner Lounger pool. In addition, UPE EFPE obtained a new educational building with 84 student places in dormitory with full bathroom and 8 lecture rooms.

PROJECT BUDGET	15 325 041 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	11 078 434 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. lubelskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CELE PROJEKTU:

- podniesienie jakości kształcenia oraz zwiększenie liczby kształconych studentów poprzez poprawę wyposażenia infrastruktury dydaktycznej, naukowo-badawczej oraz socjalnej AWF ZWWF w Białej Podlaskiej
- umożliwienie absolwentom skutecznego działania na regionalnym rynku pracy oraz zwiększenie ich udziału w procesach tworzenia dochodu w gospodarce regionu, dzięki uzyskanym w odpowiednich warunkach i na odpowiednim poziomie kwalifikacjom

Dzięki współfinansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej mogły w stosunkowo krótkim okresie powstać na wskroś nowoczesne obiekty umożliwiające realizację celów założonych w projekcie.

Projekt polegał na modernizacji i rozbudowie krytej pływalni oraz modernizacji budynku administracyjno-socjalnego na potrzeby domu studenckiego oraz sal dydaktycznych wraz z wyposażeniem. Po modernizacji i rozbudowie pływalni ma 6-torowy basen pływacki o wymiarach 25x14x1,2/1,8 m, basen szkoleniowo-re-

kreacyjny, basen SPA Round Cascade 2,8 i basen SPA narożny Korner Lounger. Powstała też widownia na 150 osób oraz pomieszczenia dydaktyczne. Ponadto AWF ZWWF wzbogacił się o nowy budynek socjalno-dydaktyczny z 84 miejscami w domu studenckim z pełnym węzłem sanitarnym oraz 8 salami wykładowymi.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury naukowo-dydaktycznej w AWF ZWWF w Białej Podlaskiej

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE I.3 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Akademia Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie Zamiejscowy Wydział Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej

Renovation of Old Town in Bytom Odrzanski through rearrangement of technical infrastructure

Bytom Odrzanski Municipality

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY 3. Local development

MEASURE 3.3. Socially and economically degraded towns and urban districts, post-industrial or post-military sites
European Regional Development Fund

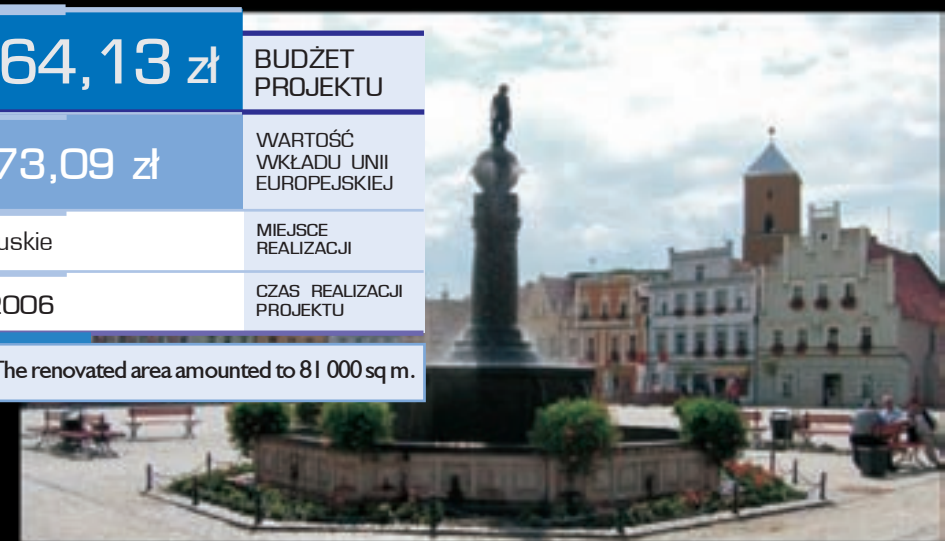
PROJECT OBJECTIVE:

- the project objective was to improve functioning of road and pedestrian traffic and the Old Town attractiveness

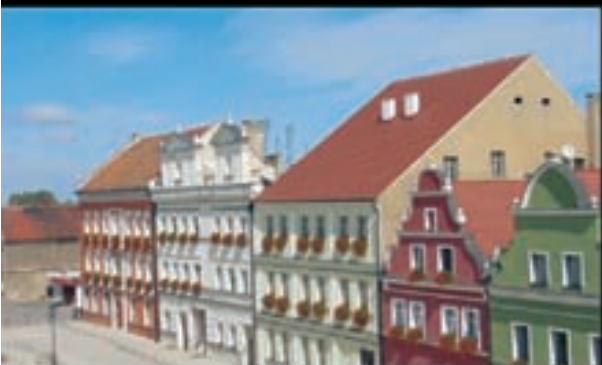
In course of the project the following sites were renovated: nine streets, the Market Square, John Paul II the Great Square, Evangelical Square, Station-Copernicus Park, car park at Konopnicka Street. New natural stone (granite cubes) and cobblestone pavements were furnished. Special lighting of the Old Town architecture draws attention to historic and urban values of the city.

PROJECT BUDGET	3 915 164,13 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	2 936 373,09 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. lubuskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

The renovated area amounted to 81 000 sq m.

Rewitalizacja Starego Miasta w Bytomiu Odrzańskim poprzez przebudowę infrastruktury technicznej

Gmina Bytom Odrzański

W ramach projektu wyremontowano: 9 ulic, rynek, przejście do kościoła, plac Jana Pawła II Wielkiego, plac Ewangelicki, park Dworcowa-Kopernika, parking przy ul. Konopnickiej. Położona została nawierzchnia z kamienia naturalnego – kostki granitowej i starobruku. Podkreśleniem wartości historyczno-urbanistycznych jest wykonanie iluminacyjnego oświetlenia zabudowy Starego Miasta.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET 3. Rozwój lokalny
DZIAŁANIE 3.3 Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CEL PROJEKTU:

- poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki Starego Miasta

Powierzchnia poddana rewitalizacji wyniosła 81.000 m².

Creation of the European Scenes of the Jaracz Theatre

Jaracz Theatre

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- facilitating access to the culture facilities through the development of cultural infrastructure
- equalising disparities in access to culture in Lodzkie Voivodship by removing location and architecture obstacles
- contribution to the creation of a common regional identity
- establishment of the model solution for the culture institutions as regards their operation and cooperation under regional cultural projects

As a result of the project professional scenes meeting European standards were erected in four culture centres in the voivodship. Modernisation of the Jaracz Theatre in Lodz provided a smooth operation of the regional scenes, which allowed for implementation of cultural initiatives of European and international dimension.

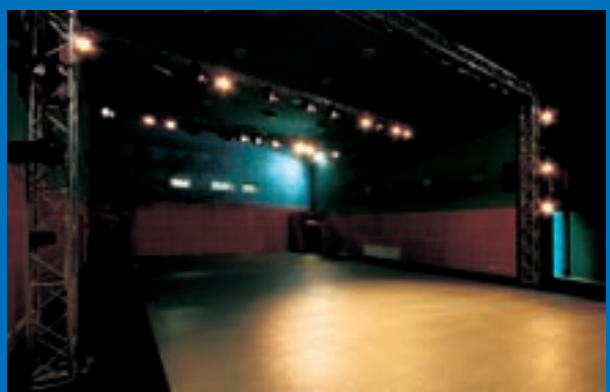
Project was implemented by the Jaracz Theatre in Lodz in cooperation with four cultural centres in the voivodship: the Municipal Cultural Centre in Piotrkow Trybunalski, Municipal House of Culture in Radomsko, Municipal House of Culture in Sieradz and Municipal Cultural Centre in Skierniewice.

PIOTRKÓW
TRYBUNALSKI

RADOMSKO

SKIERNIEWICE

Projekt realizowany przez Teatr im. S. Jaracza w Łodzi we współpracy z czterema ośrodkami kultury regionu: MOK w Piotrkowie Trybunalskim, MDK w Radomsku, MDK w Sieradzu oraz MOK w Skierniewicach.

CELE PROJEKTU:

- ułatwienie dostępu do obiektów kultury poprzez rozbudowę infrastruktury
- wyrównywanie dysproporcji w dostępie do kultury w regionie łódzkim poprzez zniesienie barier odległościowych oraz architektonicznych
- przyczynienie się do tworzenia wspólnej tożsamości regionu
- wypracowanie modelowego rozwiązania funkcjonowania i współpracy w ramach projektów kulturalnych instytucji kultury regionu

W wyniku realizacji projektu w czterech ośrodkach kultury w województwie łódzkim powstały profesjonalne sceny na poziomie europejskim, a modernizacja Teatru im. S. Jaracza w Łodzi umożliwiła sprawną obsługę scen regionalnych, pozwalając na realizację inicjatyw kulturalnych o wymiarze europejskim i międzynarodowym.

PROJECT BUDGET	31 599 893,11 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	5 295 608,28 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. łódzkie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Utworzenie Europejskich Scen Teatru im. Stefana Jaracza

Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE 1.4 Rozwój turystyki i kultury
 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

SIERADZ

Protecting World Cultural Heritage through Renovation of the Benedictine Abbey in Tyniec

Benedictine Abbey in Tyniec

[Integrated Regional Operational Programme](#)

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- reconstruction of the south outbuilding of the Benedictine Abbey in Tyniec, so-called “the Great Ruin”

New conference rooms will enable future organisation of numerous large scale cultural events with use of modern technologies.

As a result of renovation and modernisation works the historic facilities were adjusted to cultural and tourist activities. One tourist and cultural brand was developed in course of the project, i.e. permanent exhibition/art gallery presenting Benedictine heritage in Poland and Europe. New tourist and cultural information centre has been set up in the area of the Abbey and more monastery grounds has been made accessible for tourists.

Ochrona Światowego Dziedzictwa Narodowego przez Rewitalizację Opactwa Benedyktynów w Tyńcu

PROJECT BUDGET	10 450 496,99 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	3 245 544 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. małopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Oddane do użytku nowe sale konferencyjne przyczynią się do organizowania licznych imprez kulturalnych na szeroką skalę przy wykorzystaniu nowoczesnych technik.

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE 1.4 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CEL PROJEKTU:

- odbudowa południowego skrzydła Opactwa Benedyktynów w Tyńcu tzw. „Wielkiej Ruiny”

W wyniku przeprowadzonych prac konserwatorsko-modernizacyjnych zabytkowy obiekt został zaadaptowany na cele kulturalne i turystyczne. W ramach projektu został utworzony jeden markowy produkt turystyczny i kulturowy, tj. stała ekspozycja/wystawa prezentująca spuściznę dziedzictwa benedyktyńskiego na terenie Polski i Europy. Ponadto na terenie opactwa powstał nowy punkt informacji turystycznej i kulturalnej, a większa część opactwa została udostępniona turystom.

Construction of the Siekierkowska Route

section II B: Komorowskiego junction – Plowiecka Street

City of Warsaw

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.1 Modernisation and development of the regional transport system

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- improving the region communicational accessibility through road network development
- moving car traffic out of the centre of Warsaw and the City
- communication improvement of Mazowieckie municipalities with Warsaw
- facilitating east exit from Warsaw
- improvement of connection to European transport corridors contributing to integration of Polish transport with the Trans-European Transport Network

The project has been the fifth step of the six-stage Siekierkowska Route development programme from Czerniakowska – Beethovena Streets to Marsa junction. Whence the investment is complete it will be an important part of the Warsaw Beltway.

Within the project 16 engineering utilities were constructed, such as viaducts, pedestrian underground crossings, retaining walls and flyovers, the longest one of 730 metres. Additionally to the aforementioned road and construction works, a series of auxiliary facilities were built, as for instance retaining walls, rainwater drainage, street lighting, environment protection devices – noise bar-

riers, plantation of trees in the roadside greenery, installation road signs, pavement markings, city information system, as well as traffic security facilities: barriers and railings. Movement of pedestrians and cyclists has been facilitated with 4 km sidewalks and cycleway roads. Along 5.5 km of the road different noise barriers were installed (metal, wooden and transparent).

All previous infrastructure of underground and surface territorial development at the site of construction works was rearranged. The drainage system of the surrounding area was renovated and drainage network adjacent to the OM-8 bridge was reorganised.

PROJECT BUDGET	189 171 451 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	72 559 989,54 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

The project works were made with consideration of valuable natural environment of the Wawer Meander. The boundaries of this area were marked, nest box for birds and bats were installed, about 50 trees were protected or resettled. On top of that, constant monitoring of the area in respect of environment and water conditions was introduced.

Budowa Trasy Siekierkowskiej odcinek IIB od węzła Bora Komorowskiego do ulicy Płowieckiej

Miasto stołeczne Warszawa

Projekt stanowi piątą z sześciu etapów budowy całej Trasy Siekierkowskiej od węzła Czerniakowska – Beethovena do węzła Marsa. Zrealizowana inwestycja będzie stanowić istotny element obwodnicy miejskiej.

W ramach realizacji projektu powstało 16 obiektów inżynierskich m.in. wiadukty, tunele dla pieszych, ściany oporowe, estakady, z których najdłuższa ma ok. 730 m długości.

Poza ww. podstawowymi robotami drogowymi i konstrukcyjnymi wybudowano szereg urządzeń towarzyszących, jak: mury oporowe, kanalizacja deszczowa, oświetlenie drogowe, urządzenia ochrony środowiska – ekrany akustyczne, łącznie z nasadzeniem drzew w pasach zieleni, oznakowanie pionowe, poziome i MSI oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu: bariery i poręcze. Piesi i rowerzyści mają do dyspozycji ponad 4 km chodników i ścieżek rowerowych. Wzdłuż drogi zamontowano ponad 5,5 km różnego rodzaju ekranów dźwiękoszczelnych (metalowych, drewnianych i przezroczystych).

Ponadto przebudowano całą istniejącą infrastrukturę uzbrojenia podziemnego i nadziemnego na obszarze wykonywanych robót drogowych oraz wykonano na całym obszarze rewitalizację systemu melioracyjnego z uporządkowaniem przebiegu kanałów w rejonie mostu OM-8.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE I.1 Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- poprawa dostępności komunikacyjnej regionu poprzez rozbudowę sieci drogowej
- przeniesienie ruchu samochodowego poza Centrum i Śródmieście
- usprawnienie komunikacji gmin regionu Mazowsza z Warszawą
- ułatwienie wyjazdu w kierunku wschodnim
- usprawnienie połączeń pomiędzy europejskimi korytarzami transportowymi przyczyni się do integracji transportu Polski z Sieciami Transeuropejskimi UE

Prace prowadzone w ramach projektu uwzględniały również ochronę cennego przyrodniczo obszaru krajobrazowego Zakole Wawerskie. Oznakowano granice Zakola Wawerskiego, wykonano montaż budek lęgowych dla ptaków oraz nietoperzy, zabezpieczono bądź przesadzono ok. 50 drzew. Ponadto prowadzony jest stały monitoring tego obszaru w zakresie przyrodniczym i stanu wód.

Territorial Development of the Economic Activity Zone (EAZ) Olszowa

Ujazd Municipality

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY 3. Local Development
MEASURE 3.1 Rural areas
European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- increase of social and economic activity of the region, including improvement of investment attractiveness of the rural area
- prevention of social problems and increase of employment opportunities for the local and regional society

The project includes creation of sewage and water supply system on the investment terrain, located directly by the A4 highway, on the territory of villages Olszowa and Zimna Wodka. The result of territorial development of the area adjacent to the highway in all necessary utilities was the creation of a 225 ha area fully dedicated for a business activity and ready to be made available for local and external investors.

Within several years this area is expected to become foundations for the development of new employment enterprises, offering new permanent and temporary workplaces for the inhabitants of the region as well as increasing employment opportunities.

PROJECT BUDGET	4 079 222,49 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	3 058 882,50 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. opolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Uzbrojenie terenu Strefy Aktywności Gospodarczej (SAG) Olszowa

Projekt obejmuje uzbrojenie w wodę i kanalizację sanitarną terenu inwestycyjnego położonego bezpośrednio przy autostradzie A-4, na terenie wsi Olszowa i Zimna Wódka. W wyniku uzbrojenia terenu przy autostradowego w media powstał obszar o powierzchni 225 ha, który jest w pełni przeznaczony pod działalność gospodarczą i przygotowany do udostępnienia go zarówno inwestorom lokalnym, jak i zewnętrznym.

CELE PROJEKTU:

- zwiększenie aktywizacji społecznej i gospodarczej regionu, w tym zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru wiejskiego
- zapobieganie problemom społecznym oraz zwiększenie możliwości zatrudnienia dla społeczności lokalnej i regionalnej

W perspektywie kilku najbliższych lat na tym terenie przewiduje się powstanie nowych zakładów pracy, dających i zwiększających możliwości zatrudnienia oraz oferujących nowe miejsca pracy stałej i sezonowej mieszkańcom regionu.

Gmina Ujazd

Zintegrowany Program Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET 3. Rozwój lokalny
DZIAŁANIE 3.1 Obszary wiejskie
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Adjustment of Park and Palace in Dzikow for Tarnobrzeg City

Historic Museum – Stage I

Municipality of Tarnobrzeg City

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY 3. Local development
MEASURE 3.2 Areas undergoing restructuring
European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- increase of region attractiveness as well as cultural and tourist capabilities

The project consisted in general overhaul of historic castle and rehabilitation of surrounding park. The Historic Museum in Tarnobrzeg set up and coordinates museum and a tourist centre inside the palace. The renovation consisted in new roofing, laying new foundations, redressing of the castle cellars.

The castle in Dzikow is the Tarnobrzeg's most valuable historical monument. Since 1522 until the end of WWII it was the nest of the Tarnowski family of Leliwa coat-of-arms.

The castle surrounded by park and open grounds of old castle gardens was residence of the Tarnowski family, together with later auxiliary and farm buildings raised in 19th and the first half of 20th century.

PROJECT BUDGET	3 163 115,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	1 285 589,36 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. podkarpackie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Adaptacja Zespołu Parkowo-Zamkowego w Dzikowie dla potrzeb Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzeg – etap I

Gmina miasto Tarnobrzeg

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET 3. Rozwój lokalny

DZIAŁANIE 3.2 Obszary podlegające restrukturyzacji
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CEL PROJEKTU:

- wzrost atrakcyjności i potencjału kulturalnego oraz turystycznego regionu

Projekt polegał na kompleksowej modernizacji zabytkowego zamku oraz rewaloryzacji otaczającego rezydencję parku. W obiekcie powstało centrum muzealno-turystyczne zarządzane przez Muzeum Historyczne w Tarnobrzegu. W trakcie remontu wymieniono pokrycie dachowe, położono nowe fundamenty, przygotowano zamkowe piwnice.

Zamek w Dzikowie to najcenniejszy zabytek Tarnobrzega. Od 1522 roku do zakończenia II wojny światowej był siedzibą rodu Tarnowskich herbu Leliwa. Rezydencję Tarnowskich stanowił zamek z otaczającym go parkiem i otwartymi terenami dawnych zamkowych ogrodów, a także zespół późniejszych historycznie budowli gospodarczych i pomocniczych powstałych w okresie XIX i pierwszej połowy XX wieku.

Construction of the Voivodship Sports and Recreation Centre Szelment in Gora Jesionowa at Szelment Wielki lake in Szypliszki and Jeleniewo communities – stage I

Podlaskie Voivodship

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- lengthening of the tourist season
- enhancement of incoming tourism and domestic tourism by increasing the competitive advantage of regional tourist and culture products both in international and in domestic markets

As a result of the project, a complex of ski lifts VSRC SZELMENT was constructed in Gora Jesionowa on the border between Jeleniewo and Szypliszki communities. The project implementation included the construction of upper and lower station buildings and five T-bar ski lifts: four ski lifts at the length from 300 to 500 metres and one ski lift 150 metres long for children.

It is planned to construct bridges and organise a beach at the lake's shore in future as well as marina with sailing equipment. The Centre will be used by everyone who enjoys canoeing, sailing and surfing.

PROJECT BUDGET	14 296 636,49 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	6 148 995,15 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. podlaskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CELE PROJEKTU:

- wydłużenie sezonu turystycznego
- zwiększenie zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski oraz turystyki krajowej poprzez podniesienie konkurencyjności regionalnych produktów turystycznych i kulturowych zarówno na rynkach zagranicznych, jak i na rynku krajowym

W wyniku realizacji projektu stworzono kompleks wyciągów narciarskich WOSiR SZELMENT. Są one położone na pograniczu gmin Jeleniewo i Szypliszki, na Górze Jesionowej. Realizacja przedsięwzięcia objęła budowę budynków stacji dolnej i górnej oraz pięciu wyciągów orczykowych: cztery wyciągi o długości od 300 do 500 metrów oraz jeden 150-metrowy wyciąg dla dzieci.

W przyszłości planowane są pomosty i plaża na brzegu jeziora Szelment oraz przystań sprzętu wodnego. Z ośrodka będą mogli korzystać sympatycy kajakarstwa, żeglownia i surfowania.

Budowa Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Szelment na Górze Jesionowej nad jeziorem Szelment Wielki w gminach Szypliszki i Jeleniewo – etap I

Województwo podlaskie

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE 1.4 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Strengthening the tourism potential of the “Tartan Land”

Reconstruction of the Albrecht’s farm in Swolowo

Museum of the Middle Pomerania in Slupsk

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- reconstructing the buildings of the cultural heritage of Pomerania village
- enhancing the importance of culture and tourism as factors stimulating social and economic development of the region
- acquiring by the farm character of a regional centre, as the place of investment and concentration of cultural and social activities, which help to strengthen the tourism potential of the “Tartan Land”

“Tartan Land” covers the villages and towns of the middle Pomerania along the Baltic coastline with typical timber-frame architecture. The village Swolowo is considered to be the “capital” of the region due to the best complex of regional architecture in Pomerania.

The aim of the project was establishment of a centre for Pomerania cultural initiatives in a reconstructed nineteenth-century peasant farm (6 buildings) No 8 in Swolowo and thereby to strengthen the tourism potential in the “Tartan Land”. A vibrant museum cultural centre based on quadrilateral, Pomeranian farm was established as a result of the project implementation.

The scope of works covered the reconstruction of the house interior, restoring a barn, stable, cowshed and pigsty with all accompanying infrastructure. The new offer including in particular exhibitions, recurring events, scientific conferences as well as opportunity for tourists to participate actively in the farm’s life caused the necessity of creating small tourism farm family businesses to serve visitors.

PROJECT BUDGET	6 214 900,23 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	3 381 534,47 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. pomorskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Due to the complex of approx. 70 cottages and farm buildings on timber-frame design from the mid-nineteenth century, of the great historic value for village construction, Swolowo gained status of “the Pomeranian Village of Cultural Heritage”.

Wzmocnienie potencjału turystycznego „Krainy w Kratę” Rekonstrukcja zagrody Albrechta w Swołowie

Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE I.4 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- odbudowa obiektów dziedzictwa kulturowego wsi pomorskiej
- podniesienie znaczenia kultury i turystyki jako czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu
- nadanie zagrodzie charakteru centrum regionalnego jako miejsca inwestycji, koncentracji działalności kulturalnej i społecznej, co wpłynęło na wzmocnienie potencjału turystycznego „Krainy w Kratę”

„Kraina w Kratę” obejmuje wsie i miasteczka obszaru Pomorza Środkowego położone wzdłuż linii brzegowej Bałtyku, z charakterystyczną architekturą szachulcową. Za jej „stolicę” uznana została wieś Swołowo, mająca najpiękniejszy zespół architektury regionalnej na Pomorzu.

Przedmiotem projektu było stworzenie ośrodka animacji kultury Pomorza w zrekonstruowanej XIX-wiecznej zagrodzie chłopskiej (6 budynków) nr 8 w Swołowie i tym samym wzmocnienie potencjału turystycznego „Krainy w Kratę”. W wyniku realizacji projektu powstał prężny muzeal-

ny ośrodek kulturalny na bazie czworobocznej, pomorskiej zagrody.

Zakres prac związanych z realizowanym projektem obejmował zrekonstruowanie wnętrza domu mieszkalnego oraz odtworzenie stodoły, stajni, obory i chlewu z całą ich infrastrukturą. Nowa oferta obejmująca m.in. prezentacje wystawiennicze, imprezy cykliczne, konferencje naukowe, możliwość czynnego uczestnictwa turystów w obrządku gospodarstwa powoduje konieczność powstania małych rodzinnych firm agroturystycznych obsługujących przyjezdnych.

Swołowo dzięki zespołowi około 70 chałup i budynków gospodarczych o konstrukcji ryglowej (szachulec) z połowy XIX w., mających dla budownictwa wiejskiego dużą wartość historyczną, zyskało status „Pomorskiej Wsi Dziedzictwa Kulturowego”.

Silesian Centre for Regional Education

Renovation of Koszecin Palace and Park

Polish National Song and Dance Ensemble Memorial Stanislaw Hadyna – “Slask”

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE I.4 Development of tourism and culture

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- disseminating Silesian cultural heritage in Poland and Europe
- developing and shaping public awareness, education of children, youth and adults as regards the region, culture and art
- opening new mission areas for the Song and Dance Ensemble “Slask”

Owing to the project the palace and park in Koszecin was thoroughly reconstructed. Major part of the palace was renovated, the attic being adapted for dormitory. So-called “house of artistic work” was re-established and it is currently used by the Silesian Centre for Regional Education. Moreover the house gained a conference room and heritage chamber, where regional costumes and the Ensemble awards are exhibited. The house also has a few lodging places. Additionally, riding hall was renovated and rearranged within the framework of the project to host shows and educational events.

The Silesian Centre for Regional Education makes use of the best modern European experience of other cultural institutions. The Ensemble and the palace enriched with new functions and important social roles.

Działalność Śląskiego Centrum Edukacji Regionalnej jest bardzo wyraźnym odwołaniem do nowoczesnych, praktykowanych w Europie, form aktywności instytucji kulturalnych. Dzięki temu zespół i jego siedziba wzbogacają się o całkowicie nowe funkcje, dodatkowe zadania o wielkim znaczeniu społecznym.

W wyniku realizacji projektu gruntownej rewitalizacji poddany został zabytkowy Komplex Pałacowo-Parkowy w Koszęcinie. W ramach projektu wyremontowano znaczną część pałacu, zaadaptowano poddasze na bazę noclegową oraz odbudowano tzw. dom pracy twórczej, który użytkuje Śląskie Centrum Edukacji Regionalnej. Znajdują się w nim m.in.: sala wykładowa oraz sala tradycji, w której eksponowane są stroje ludowe i liczne trofea zespołu. W budynku tym znajdują się ponadto pokoje noclegowe. W ramach zakończonego projektu zrewitalizowano również dawną ujeżdżalnię, którą dostosowano do potrzeb widowiskowo-dydaktycznych.

Śląskie Centrum Edukacji Regionalnej Rewitalizacja Kompleksu Pałacowo-Parkowego w Koszęcinie

Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE I.4 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- rozpowszechnianie dziedzictwa kulturowego Śląska na terenie Polski i Europy
- rozwijanie i kształtowanie świadomości społeczeństwa, edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zagadnień regionalizmu, kultury i sztuki
- poszerzenie działalności programowej Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”

PROJECT BUDGET	8 368 273,42 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	5 297 890,43 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. śląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Adjustment of the building at Sciegiennego Street in Kielce for the Voivodship Public Library

Voivodship Public Library in Kielce

PROJECT BUDGET	13 900 000 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	10 400 000 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. świętokrzyskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY 1. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture
European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- adjustment of a building for needs of the Voivodship Public Library which had operational difficulties due to inappropriate premises conditions
- protection and maintenance of collection with special care to protection of historic items of national cultural heritage importance
- developing conditions for new services and new activities, multiplication of cultural events
- creation of new jobs in VPL

Owing to this investment the Voivodship Public Library has become the only one modern cultural facility in Kielce and surrounding region. Apart from the General Lending Library users can take advantage of the Audiobooks Library, the Mediatheca (with over 5 thousand of CDs and DVDs with films, music, computer applications of educational games), the General Reading Room (with over 60 reader seats, including 20 computer posts with free access to the internet), the Department of Historic and Regional Collection. The Library also houses the European Information Centre.

A modern cultural facility located in the city centre has a great impact on city's image as a metropolis. The adjusted building is situated near other educational and cultural institutions, which allows for cooperation between VPL and the rest of cultural and educational offer of the city centre. Furthermore, the building due to its capacity, arrangement of premises and neighbouring area is easily adaptable for various activities carried out by VPL and allows for access to its rich volumes by the handicapped as well as organisation of outdoor events.

VLP registers approx. 190 thousand visits per year, has over 18 thousand users, offers access to 660 thousand different library items and provides over 60 thousand of various information.

Adaptacja budynku przy ul. Ściegiennego w Kielcach
dla potrzeb funkcjonowania

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

DZIAŁANIE 1.4 Rozwój turystyki i kultury
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- adaptacja budynku na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną, której działalność była utrudniona ze względu na nieodpowiednie warunki lokalowe
- ochrona i przechowywanie zbiorów wraz ze szczególną ochroną zbiorów zabytkowych, stanowiących narodowe dziedzictwo kulturowe
- stworzenie warunków do prowadzenia nowych usług i nowych form działalności, zwiększenie liczby imprez kulturalnych
- stworzenie nowych miejsc pracy w WBP

Dzięki tej inwestycji Wojewódzka Biblioteka Publiczna stała się jedyną w Kielcach i regionie tak nowoczesną placówką kultury. Do dyspozycji czytelników oprócz Wypożyczalni Ogólnej są: Wypożyczalnia „Książki Mówionej”, Mediateka (ponad 5 tys. płyt CD i DVD z filmami, muzyką, programami i gramami edukacyjnymi), Czytelnia Ogólna (ma ponad 60 miejsc dla czytelników, w tym 20 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu), Dział Zbiorów Zabytkowych i Regionalnych. Biblioteka prowadzi także Ośrodek Informacji Europejskiej. Nowoczesna placówka kultury w centrum miasta znakomicie wpływa na

Rocznie WBP rejestruje około 190 tysięcy odwiedzin, ponad 18 tysięcy czytelników, udostępnia 660 tysięcy różnych materiałów bibliotecznych oraz udziela ponad 60 tysięcy różnych informacji.

poprawę wizerunku miasta metropolitalnego. Adaptowany budynek sąsiaduje z instytucjami edukacyjnymi i kulturalnymi, co umożliwia powiązanie działalności WBP z pełną ofertą

kulturalną i edukacyjną dostępną na zwartym terenie miasta. Ponadto wybrany budynek ze względu na kubaturę, układ pomieszczeń i przyległy teren pozwala na dostosowanie do różnych funkcji związanych z działalnością centralnej instytucji, jaką jest WBP, oraz dostęp do usług biblioteki i jej bogatych zbiorów dla osób niepełnosprawnych oraz imprez plenerowych.

Construction of Tourist and Leisure Western City MRONGOVILLE – 2 Stage

Mragowo Municipality

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.4 Development of tourism and culture

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- taking advantage of previous “Piknik Country” music festivals and improvement of Mragowo attractiveness as a year-long tourist and leisure centre
- increasing number of Mragowo visitors

The Western City Mrongoville is located on 30 ha developed area with full infrastructure, roads and car parks. The following town buildings are worth visiting:

- Saloon, Mexico Bar, Grave Digger’s House and Bank, providing catering and entertainment
- Town Hall
- Sheriff’s and Jail and shop
- lodging places – trapper huts and wooden houses for town service employees
- auxiliary facilities
- Mrongoville rail station with track and original steam train
- Farmer’s Ranch with Animal Park
- Indian Village

The project was highly evaluated and was recognised by the experts as top interesting project developed by Polish local authorities.

PROJECT BUDGET	7 929 432,61 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	4 487 454,54 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. warmińsko-mazurskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Projekt uzyskał wysokie oceny i został uznany przez ekspertów za jeden z najciekawszych projektów opracowanych przez polskie samorządy.

Budowa Miasteczka Turystyczno-Rozrywkowego MRONGOVILLE – II etap

Miasteczko westernowe Mrongoville jest usytuowane na atrakcyjnym terenie (ok. 30 ha), uzbrojonym i wyposażonym w infrastrukturę drogową z parkingami. Miasteczko zabudowane jest nowymi obiektami przeznaczonymi na:

- działalność restauracyjno-rozrywkową: Saloon, Mexico Bar, Dom Grabarza i Bank,
- ratusz,

- siedzibę szeryfa z więzieniem i sklep,
- zaplecze noclegowe – domki traperskie oraz drewniane domki dla pracowników obsługi miasteczka,
- stację kolejową Mrongoville z torowiskiem z oryginalną lokomotywą parową,
- rancho farmera z parkiem zwierząt,
- wioskę indiańską.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
 PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury
 służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
 DZIAŁANIE I.4 Rozwój turystyki i kultury
 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Gmina miejska Mrągowo

CELE PROJEKTU:

- wykorzystanie dotychczasowych tradycji festiwalowych Pikniku Country i podniesienie atrakcyjności Mrągowo jako całorocznego ośrodka turystyczno-rekreacyjnego
- zwiększenie liczby gości odwiedzających Mrągowo

Building of a new concert hall, extension of the I.J. Paderewski Academy of Music in Poznan, stage 3

The I.J. Paderewski Academy of Music in Poznan

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY 1. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions

MEASURE 1.3 Regional social infrastructure

European Regional Development Fund

New concert hall not only makes the Academy more prestigious but also opens wider possibilities of performing various musical forms by students and invited musicians.

PROJECT OBJECTIVE:

- improving of education quality and access to knowledge through building of a new concert hall of the I.J. Paderewski Academy of Music in Poznan

A new 5 storey (including an underground level) concert hall was built in the result of the project. The total premises usable area of the new building is 3 762 sq m. The building is fully adapted for handicapped persons with 576 seats including 47 seats in the rehearsal room and 5 in the percussion section.

Budowa sali koncertowej, etap III, rozbudowa Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu

PROJECT BUDGET	26 827 654,60 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	19 184 037,60 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. wielkopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE 1.3 Regionalna infrastruktura społeczna
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CEL PROJEKTU:

- poprawa jakości kształcenia oraz dostępu do wiedzy poprzez budowę nowej sali koncertowej Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu

W rezultacie realizacji projektu wybudowana została sala koncertowa, która posiada 5 kondygnacji, w tym jedną podziemną. Łączna powierzchnia użytkowa wybudowanego budynku wynosi 3762 m². Budynek jest w pełni przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W wyniku realizacji projektu powstało 576 miejsc siedzących, w tym 47 miejsc w sali prób oraz 5 miejsc w sekcji perkusji.

Nowa sala koncertowa przysparza poznańskiej Akademii Muzycznej zarówno prestiżu, jak i szerszych możliwości wykonywania różnych form muzycznych przez studentów i zaproszonych gości.

Modernisation and renovation of the Pomeranian Dukes Castle in Szczecin

Pomeranian Dukes Castle in Szczecin

Integrated Regional Operational Programme

PRIORITY I. Development and modernisation of the infrastructure to enhance the competitiveness of regions
MEASURE I.4 Development of tourism and culture
European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- increasing Szczecin tourist and cultural capability
- creating appropriate environment for museum collection

The Pomeranian Dukes Castle in Szczecin is one of the main centres of cultural life in the Western Pomerania. It is a good place especially for various concerts: chamber, classical and early music and choral with famous International Choir Festival.

The project financed renovation of the roof and attic of north outbuilding, elevation of south outbuilding, elevation of bell tower, elevation of west outbuilding neighbouring to great courtyard, east and south elevation of east outbuilding, modernisation of central heating system in west, south and mint outbuildings. The south outbuilding was rearranged and a new stage nearby was elevated.

In the result of the project the building was adjusted to function as a show, exhibition and conference centre. Technical solutions and technologies applied respond to modern requirements and make the castle and its facilities in line with EU regulations and necessary certificates.

Modernizacja i restauracja Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie

Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
DZIAŁANIE 1.4 Rozwój turystyki i kultury
 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- wzrost potencjału turystycznego i kulturowego Szczecina
- stworzenie właściwych warunków do przechowywania zbiorów muzealnych

W ramach projektu wykonano remont dachu i poddasza skrzydła północnego, remont elewacji skrzydła południowego, remont elewacji wieży dzwonów, remont elewacji skrzydła zachodniego od strony dużego dziedzińca, remont elewacji wschodniej i południowej skrzydła wschodniego, modernizację instalacji centralnego ogrzewania w skrzydłach: zachodnim, południowym oraz mennicznym. Przebudowano również skrzydło południowe oraz wybudowano nową, sąsiadującą z nim scenę. W wyniku realizacji projektu obiekt dostosowano do pełnienia funkcji: widowiskowej, wystawienniczej, konferencyjnej. Wybrane rozwiązania techniczne i technologiczne spełniają nowoczesne normy i dostosowują obiekt i jego wyposażenie do norm i certyfikatów wymaganych przez Unię Europejską.

Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie to jeden z głównych ośrodków życia kulturalnego na Pomorzu Zachodnim. Odbywają się w nim m.in. koncerty kameralne, muzyki klasycznej i dawnej, chóralsne, w tym Międzynarodowy Festiwal Chóralski.

PROJECT BUDGET	5 336 525,19 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	3 421 766,79 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. zachodniopomorskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CZŁOWIEK NAJLEPSZA INWESTYCJA

HUMAN THE BEST INVESTMENT

Europejski Fundusz Społeczny

Human Resources Development 2004-2006 and Community Initiative EQUAL

Under SOP HRD 4 018 agreements were concluded worth PLN 5 848mn from the Community support, which represents 101% of the funds allocated for the Programme, i.e. EUR 1 470mn.

The value of the projects contracted within the EQUAL reached PLN 567mn, which means that 113% of allocation for the 2004-2006 period was contracted.

Sectoral Operational Programme Human Resources Development (SOP HRD), as other Operational Programmes, was to contribute to the National Development Plan implementation. The objectives appointed in NDP were based on the priorities of the European Employment Strategy established in order to accelerate economic development of European Union.

The main goal of SOP HRD was to create knowledge-based society through provision of conditions facilitating human resources development by gaining education, training and employment. The Programme was especially focused on counteracting unemployment, vocational and social integration of the disabled, support to persons threatened with social exclusion, enhancing development and improvement of employees' qualifications, improving education quality and strengthening public administration capacity.

Over EUR 1 960mn was allocated to the Programme implementation for 2004-2006 (national and Community funding).

The following priorities were implemented under the Sectoral Operational Programme Human Resources Development:

- Priority 1. Active labour market and professional and social inclusion policy
- Priority 2. Development of knowledge-based society
- Priority 3. Technical assistance.
- Priority 1. Active labour market and professional and social inclusion policy

The aim of the Priority was to strengthen the potential of the institutional service provided to employment services clients, social assistance and other institutions operating for the labour market, supporting the unemployed, job seekers and persons from high-risk groups (i.e. persons threatened with social exclusion and the disabled) as well as taking actions to provide equal opportunities.

- Priority 2. Development of knowledge-based society

The Priority was to adjust education system to the requirements of the knowledge-based society and to improve quality of employment through increasing investments in human resources development area and in the use of IT and communication technologies funding. By the implementation of particular tasks it was aimed to improve the education level of the society, create individual education paths and increase the number of persons improving their qualifications. The Priority involved support of the projects strengthening competitiveness of the enterprises (especially, through the staff trainings and popularisation of cooperation between science and business), as well as promoting education in the area of entrepreneurship and self-employment.

- Priority 3. Technical assistance

The Priority was to ensure sound and efficient management and implementation of SOP HRD and the efficient promotion.

Beneficiaries

Depending on the particular measure, the beneficiaries could be in particular labour market institutions, employees of public employment services, youth under the age of 25, the unemployed, NGOs, universities, secondary and elementary schools, research units, local authorities, local, regional and central education administration, teachers, psychological and pedagogical counsellors, training institutions, organisations of employers, enterprises and their employees.

Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004-2006 oraz Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

W ramach SPO RZL podpisano łącznie 4 018 umów o wartości dofinansowania UE 5 848 mln zł, stanowiącej 101% przewidzianej dla programu alokacji środków wspólnotowych, wynoszącej 1 470 mln euro.

Wartość projektów objętych umowami w ramach EQUAL sięgnęła 567 mln zł, co oznacza, że zakontraktowano środki w wysokości ok. 113% alokacji przyznanej na lata 2004-2006.

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) służył, podobnie jak inne Programy Operacyjne, realizacji Narodowego Planu Rozwoju. Cele, określone dla programu w NPR, odzwierciedlały priorytety Europejskiej Strategii Zatrudnienia, której celem jest przyspieszenie rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej.

Głównym celem SPO RZL była budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa, poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy. Program koncentrował się głównie na przeciwdziałaniu bezrobociu, integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wsparciu rozwoju i podnoszenia kwalifikacji pracowników, podnoszeniu jakości edukacji oraz wzmocnieniu zdolności administracji publicznej.

Na realizację programu w latach 2004-2006 przeznaczono nieco ponad 1 960 mln euro (dofinansowanie krajowe i wspólnotowe).

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich realizowano następujące priorytety:

- Priorytet 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
- Priorytet 2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
- Priorytet 3. Pomoc techniczna.

- Priorytet 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej

Celem priorytetu było wzmocnienie potencjału instytucjonalnej obsługi klientów służb zatrudnienia, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rynku pracy, podejmowanie działań na rzecz osób poszukujących pracy i bezrobotnych oraz osób z grup szczególnego ryzyka (m.in. zagrożonych wykluczeniem społecznym i osób niepełnosprawnych), a także działania na rzecz równości szans.

- Priorytet 2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy

Priorytet miał na celu dostosowanie systemu edukacji i szkoleń do wymagań społeczeństwa opartego na wiedzy i poprawy jakości zatrudnienia poprzez wzrost inwestycji w rozwój zasobów ludzkich, a przede wszystkim zwiększenie nakładów na wykorzystanie technologii komunikacyjnych i informatycznych. Poprzez realizację poszczególnych zadań dążono do podniesienia poziomu wykształcenia społeczeństwa, zindywidualizowania ścieżek edukacyjnych oraz zwiększenia liczby osób dorosłych podnoszących kwalifikacje. Priorytet zakładał także wspieranie projektów mających na celu zwiększanie konkurencyjności przedsiębiorstw (przede wszystkim poprzez szkolenia kadr oraz upowszechnianie współpracy między światem nauki a gospodarką), jak również promocję edukacji w zakresie przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

- Priorytet 3. Pomoc techniczna

Priorytet miał za zadanie zapewnienie prawidłowego i efektywnego zarządzania i wdrażania SPO RZL oraz jego skutecznej promocji.

Beneficjenci

Osobami korzystającymi ze wsparcia, w zależności od działania, mogły być m.in. instytucje rynku pracy, pracownicy publicznych służb zatrudnienia, młodzież poniżej 25. roku życia, bezrobotni, organizacje pozarządowe, szkoły wyższe, szkoły ponadgimnazjalne, gimnazja i szkoły podstawowe, jednostki naukowe, jednostki samorządu terytorialnego, lokalna, regionalna

Community Initiative EQUAL

Community Initiative EQUAL was a part of EU strategy to create and provide broad access to more and better job opportunities.

The Initiative differs from other programmes financed under the European Social Fund. Its main goal was testing and promoting – through international cooperation – new ways of counteracting all forms of discrimination and unequal opportunities on the labour market. Only Partnerships for Development were eligible to submit the applications under the CI EQUAL.

Total budget of the Programme in Poland amounted to EUR 178.53mn for 2004-2006.

Measures implemented under the CI EQUAL were supplementary to those set within the SOP HRD and IRDOP.

The scope of the Community Initiative EQUAL actions in Poland was distributed into 5 priority themes:

- **Theme A.** Facilitating access and return to the labour market for those who have difficulty in being integrated or reintegrated into a labour market which must be open to all
- **Theme D.** Strengthening the social economy (the third sector), in particular services of interest to the community, with focus on improving the quality of jobs
- **Theme F.** Supporting the adaptability of firms and employees to structural economic change and the use of information technology and other new technologies
- **Theme G.** Reconciling family and professional life, as well as the reintegration of men and women who have left the labour market, by developing more flexible and effective forms of work organisation and support services
- **Theme I.** Supporting social and vocational integration of asylum-seekers
- **Technical assistance.**

SOP HRD and CI EQUAL Summary of implementation

According to data at the end of June 2009, within the SOP HRD 101% of the total allocation reserved for the Programme for 2004-2006 was contracted, which amounts to the value of EUR 1 470mn.

Since the beginning of SOP HRD implementation 10 011 applications for funding were submitted. The value of the financial support applied by the beneficiaries reached PLN 10 395 mn (7579 applications correct in formal sense), which represents over 180% of available funds. The Priority I was most interesting for the beneficiaries – within its framework 4363 applications correct in formal sense were submitted with value of the funding from Community resources of PLN 3 979mn.

Under SOP HRD 4018 agreements were concluded worth PLN 5848 mn from the Community resources .

The projects worth PLN 785 million were submitted within the Community Initiative EQUAL, which represents over 154% of available resources. The value of agreements concluded for the projects reached PLN 567mn, i.e. over 113% of the allocation.

Implementation SOP HRD results are mainly as follows:

- Support for over 1.5 million persons (women in 58%)
- Support for over 190 thousand companies, (83 thousand micro-enterprises and 94 thousand small enterprises)
- Over 340 thousand young people benefited through job agencies in job seeking assistance or careers counselling
- Support for over 41 thousand disabled persons, who benefited of vocational counselling, vocational trainings and subsidised employment under the SOP HRD.

Within the Community Initiative EQUAL the following results were achieved:

- 63 social enterprises and 29 supporting structures were set up
- 88% of the enterprises supported were SMEs
- almost 50 thousand persons were supported (women in exceed of 47%)
- innovative solutions on the labour market were developed in particular for the unemployed, the homeless, persons leaving prisons, the disabled – 17 thousand persons in total
- social enterprises were established and tested – 6.7 thousand persons
- new mechanisms dedicated to social and professional activation of the persons applying for the refugee status were set up – 3.3 thousand people.

In total, due to the financial resources from the European Social Fund:

- over 2.6 million persons were supported (women in exceed of 58%)
- over 400 thousand persons returned to the labour market.

i centralna administracja oświatowa, nauczyciele, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje szkoleniowe, organizacje pracodawców, przedsiębiorstwa i ich pracownicy.

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL stanowiła część strategii Unii Europejskiej na rzecz stworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy i zapewnienia szerokiego do nich dostępu.

Inicjatywa ta różni się od innych programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Jej zasadniczym celem było testowanie i promowanie – w drodze współpracy ponadnarodowej – nowych sposobów zwalczania wszystkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy zarówno wobec osób zatrudnionych, jak i poszukujących pracy. Projektodawcami PIW EQUAL mogły być wyłącznie Partnerstwa na rzecz Rozwoju (PRR).

Całkowity budżet programu w Polsce, w latach 2004-2006, wynosił 1 78,53 mln EUR.

Działania realizowane w ramach PIW EQUAL były uzupełnieniem działań podejmowanych w ramach SPO RZL i ZPORR.

Zakres działań Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w Polsce obejmuje pięć tematów:

- Temat A Ułatwienie wchodzenia i powrotu na rynek pracy osobom mającym trudności z integracją lub reintegracją na rynku pracy celem promowania rynku pracy otwartego dla wszystkich
- Temat D Wzmocnienie krajowej gospodarki społecznej (trzeciego sektora), a w szczególności usług na rzecz społeczności lokalnych oraz poprawa jakości miejsc pracy
- Temat F Wspieranie zdolności przystosowawczych przedsiębiorstw i pracowników do zmian strukturalnych w gospodarce oraz wykorzystania technologii informacyjnych i innych nowych technologii
- Temat G Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja kobiet i mężczyzn, którzy opuścili rynek pracy, poprzez wdrażanie bardziej elastycznych i efektywnych form organizacji pracy oraz działań towarzyszących
- Temat I Pomoc w społecznej i zawodowej integracji osób ubiegających się o status uchodźcy
- Pomoc techniczna.

Podsumowanie realizacji SPO RZL i IW EQUAL

Według danych z czerwca 2009 r., w ramach SPO RZL zakontraktowano w postaci umów 101% przewidzianej dla programu na lata 2004-2006 alokacji środków wspólnotowych, wynoszącej łącznie 1 470 mln euro.

Od momentu uruchomienia SPO RZL złożono 10 011 wniosków. Wartość wsparcia dla 7 579 wniosków poprawnych po ocenie formalnej wyniosła 10 395 mln zł, co stanowi ponad 180% dostępnych środków. Największym zainteresowaniem cieszył się Priorytet 1, w ramach którego beneficjenci złożyli aż 4363 (poprawnych pod względem formalnych) wniosków o wartości dofinansowania ze środków wspólnotowych 3 979 mln zł.

W ramach SPO RZL ogółem dofinansowanie uzyskało 4018 projektów o wartości w części EFS 5 848 mln zł.

W ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL złożone zostały projekty na łączną wartość 785 mln zł, która stanowiła ponad 154% dostępnych środków. Wartość projektów objętych umowami sięgnęła 567 mln zł, czyli ponad 113% alokacji.

Efekty realizacji SPO RZL to przede wszystkim:

- objęcie wsparciem ponad 1,5 mln osób, z czego ponad 58% stanowiły kobiety
- objęcie wsparciem ponad 190 tys. przedsiębiorstw, z czego ponad 83 tys. stanowiły mikroprzedsiębiorstwa i ponad 94 tys. małe przedsiębiorstwa
- objęcie ponad 340 tys. młodych ludzi wsparciem w postaci pośrednictwa pracy, pomocy w poszukiwaniu pracy lub poradnictwa zawodowego
- objęcie wsparciem ponad 41 tys. osób niepełnosprawnych, które w ramach SPO RZL korzystały głównie z doradztwa i poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych oraz subsydiowanego zatrudnienia.

W ramach Inicjatywy EQUAL:

- powstały 63 przedsiębiorstwa społeczne oraz 29 struktur wspierających ich powstawanie
- wśród przedsiębiorstw objętych wsparciem 88% stanowiły MSP
- wsparciem objęto blisko 50 tys. osób, z czego ponad 47% stanowiły kobiety
- wypracowano innowacyjne rozwiązania na rynku pracy, m.in. dla osób bezrobotnych, bezdomnych, opuszczających zakłady karne, niepełnosprawnych – 17 tys. osób,
- tworzono i testowano przedsiębiorstwa społeczne – 6,7 tys. osób
- utworzono nowe mechanizmy poświęcone aktywizacji zawodowej i społecznej osób ubiegających się o status uchodźcy – 3,3 tys. osób.

Łącznie, dzięki środkom finansowym z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- wsparto ponad 2,6 mln osób, w tym ponad 58% kobiet
- ponad 400 tys. osób wróciło na rynek pracy.

Preschooler's Good Start

Polish Dyslexia Association

Sectoral Operational Programme Human Resources Development

PRIORITY 2. Development of knowledge-based society

MEASURE 2.1 Increasing access to education – promoting lifelong learning

European Social Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- development of organisational and programming solutions to promote alternative preschool education for 3-5 year olds living in rural areas with no access to ordinary preschools
- long term goal is to provide equal educational opportunities for children with particular regard to rural areas

The educational activities in preschools within the project were organised on “good start method” basis, worked out by Prof. PhD Marta Bogdanowicz. Training system elaborated to prepare a child to start education in reception class is very helpful in early education and in preventing school failures. The system facilita-

tes activation of the skills necessary to learn reading and writing. Teacher works with a group of 15 children and has individual relation with each of them. Under the project all participating children could take advantage of gratuitous individual consulting with psychologist, pedagogue and speech therapist, if found necessary.

In the course of the project all children received a preschooler set and a meal. The children were taken care of and transported free of charge to the nearest participating preschool.

PROJECT BUDGET	3 889 414,79 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	2 916 672,16 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. dolnośląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Dobry start przedszkolaka

Polskie Towarzystwo Dysleksji

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

PRIORYTET 2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
DZIAŁANIE 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie
Europejski Fundusz Społeczny

CELE PROJEKTU:

- przygotowanie rozwiązań organizacyjnych i programowych, które pozwoliły na upowszechnianie alternatywnych form edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat we wsiach, w których nie ma przedszkoli
- długofalowym celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, zwłaszcza na terenach wiejskich

W trakcie realizacji projektu wszystkie dzieci otrzymały wyprawkę przedszkolaka oraz drugie śniadanie. Dzieciom zapewniono opiekę oraz bezpłatny dojazd na zajęcia do najbliższego ośrodka.

Realizowane w ramach projektu zajęcia edukacyjne w przedszkolach prowadzone były „Metodą dobrego startu”; opracowaną przez prof. dr hab. Martę Bogdanowicz. Zastosowany system ćwiczeń przygotowujących dziecko do podjęcia nauki w klasie „0” jest bardzo przydatny we wczesnej edukacji oraz profilaktyce niepowodzeń szkolnych. System ten pozwala zak-

tywizować te umiejętności, które w przyszłości uczestniczą w procesie czytania i pisania. Nauczyciel pracuje z grupą do 15 dzieci, co umożliwia indywidualny kontakt z każdym z nich. W ramach projektu wszystkie uczestniczące w nim dzieci mogły korzystać z nieodpłatnych, w razie potrzeby indywidualnych, konsultacji psychologa, pedagoga i logopedy.

Soltysesses and rural leaders Polish village managed by women

Foundation in Support of Local Democracy

Sectoral Operational Programme Human Resources Development

PRIORITY I. Active labour market and professional and social inclusion policy

MEASURE 1.6 Vocational integration and re-integration of women

European Social Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- the main goal of the project was the social activation of rural women and their preparation for the actions taken as leaders of the local rural communities

The Project was awarded in the 2nd edition of “ESF good practices in 2008” under the slogan “Human, best investment 2008” organised by the Ministry of Regional Development.

125 active women participated in the project (soltysesses, soltyses wives, counsellors, teachers, members of associations and informal groups) from four voivodships: Kujawsko-Pomorskie, Lubelskie, Wielkopolskie and Mazowieckie. Trainings, individual counselling and study visits were conducted as a part of these actions. In the meantime, legal counselling services were provided and legal experts gave written replies to question and problems raised by the participants.

PROJECT BUDGET	1 046 645,20 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	828 436,16 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Sołtyski i liderki wiejskie Kobiety zarządzają polską wsią

W projekcie uczestniczyło 125 aktywnych par (sołtysk, żon sołtysów, radnych, nauczycielek, członkiń stowarzyszeń i grup nieformalnych) z czterech województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, wielkopolskiego oraz mazowieckiego. W ramach podjętych działań prowadzono szkolenia, indywidualne doradztwo oraz wizyty studyjne. Równoległe funkcjonowała poradnia prawna, której eksperci udzielali pisemnych odpowiedzi na pytania i problemy zgłaszane przez uczestniczki.

Projekt został laureatem II edycji konkursu „Dobre praktyki EFS 2008” pod hasłem: „Najlepsza inwestycja w człowieka 2008”. Organizatorem konkursu było Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

PRIORYTET I. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej

DZIAŁANIE 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet
Europejski Fundusz Społeczny

CEL PROJEKTU:

- aktywizacja społeczna wiejskich kobiet i ich przygotowanie do pełnienia ról liderek lokalnych społeczności wiejskich

Job Road Map

Fuga Mundi Foundation

Sectoral Operational Programme Human Resource Development

PRIORITY I. Active labour market and professional and social inclusion policy

MEASURE 1.4 Vocational and social integration of the disabled

European Social Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- support of the disabled at the labour market

The activities of the Employment Agency, managed by the Fuga Mundi Foundation, were developed in course of the project. The Agency operates in the Lubelskie Voivodship and is the unique labour market institution providing its offer to the disabled. Owing to the project, disabled persons have an access to professional advice of psychologist, lawyer, job assistant, employment agent, occupational rehabilitation councillor and career expert in a single location.

On the other hand the Agency organises trainings, ranging from with basic computer courses to computer graphics and accountancy. All trainings are free of charge and their participants are awarded the European Computer Driving Licence, recognised in all EU Member States.

The project is implemented under supervision of the National Disabled Persons Rehabilitation Fund.

PROJECT BUDGET	2 489 997,12 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	1 740 693,93 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. lubelskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Mapa drogowa do pracy

Fundacja Fuga Mundi

Spotkanie rekrutacyjne
PUP Hrubieszów

Targi Pracy

Targi Pracy

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

PRIORYTET I. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
DZIAŁANIE I.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
Europejski Fundusz Społeczny

CEL PROJEKTU:

- pomoc osobom niepełnosprawnym na rynku pracy

W ramach projektu rozwinęła swą działalność Agencja Zatrudnienia prowadzona przez Fundację Fuga Mundi. Agencja działa w województwie lubelskim i jest unikalną instytucją rynku pracy, oferującą usługi osobom niepełnosprawnym. Dzięki realizacji projektu osoby niepełnosprawne w jednym miejscu mają możliwość uzyskania porady psychologa, prawnika, doradcy zawodowego, pośrednika pracy, specjalisty ds. rehabilitacji zawodowej, specjalisty z zakresu rozwoju zawodowego. Drugim ważnym elementem działań agencji jest realizacja szkoleń, począwszy od podstaw obsługi komputera poprzez kursy bardziej zaawansowane, takie jak grafika komputerowa, czy kurs księgowości. Wszystkie są bezpłatne i kończą się Europejskim Certyfikatem Umiejętności Komputerowych honorowanym w całej Unii Europejskiej.

Projekt realizowany pod nadzorem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Partnership for the Rain Man - Rain Man for the Partnership

Foundation for Strengthening of Family and Social Bonds „SYNAPSIS”

EQUAL Community Initiative

THEME D. Strengthening the social economy (the third sector), in particular the services of interest to the community, with a focus on improving the quality of jobs
European Social Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- creation of a complex, tested and replicable model of social and occupational development for autistic adults

“Partnership for the Rain Man” is a unique social initiative. Institutions from three sectors together with international partners combine their knowledge and experience in order to create a model social enterprise for autistic people.

The project included creation of a model social enterprise called “Various Things Workshop SYNAPSIS” in Wilcza Gora close to Warsaw. The enterprise employs 24 autistic people. Its mission is to realise the idea of social economy, which is market activity in order to achieve social goals. One of the pillars of the enterprise is provision of professional printing services, whereas in the workshop of pottery, stained glass and carpentry the employees will produce handicraft. The concept of the enterprise answers the market needs and takes into consideration specific needs of autistic people. Part of the project was also creation of a Team of Employment Trainers, trained by the best European specialists. The project included creation from scratch of innovative forms

of therapy and procedures of recruitment of autistic adults as well as development of a tool for functional diagnosis as a base for elaboration of an individual development plan. Creation of tools for evaluation of progress of autistic people was also required.

The direct result of this project is occupational and social development. According to guidelines of the EQUAL programme, projects are expected to aim at elaboration of new solutions on the labour market. In this very case creation of a complex, tested, replicable model of employment of autistic people, including elaboration of institutional and legal base for replication of such social enterprise, ended up with a success.

PROJECT BUDGET	13 142 735,90 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	9 857 051,93 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2004-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Partnerstwo dla Rain Mana – Rain Man dla Partnerstwa

W ramach projektu powstało modelowe przedsiębiorstwo społeczne „Pracownia Rzeczy Różnych SYNAPSIS” w Wilczej Górze pod Warszawą, które zatrudnia 24 osoby z autyzmem. Realizuje ono idee ekonomii społecznej, czyli działania na rynku w celu realizacji celów społecznych. Jednym z filarów przedsiębiorstwa są profesjonalne usługi poligraficzne, a w ramach pracowni ceramiki, witrażu i stolarskiej powstaje rękodzieło. Koncepcja przedsiębiorstwa odpowiada jednocześnie potrzebom rynkowym oraz uwzględnia specyficzne potrzeby osób z autyzmem. Ponadto w ramach projektu powstał Zespół Trenerów Pracy, szkoleny przez najwyższej klasy specjalistów europejskich. Od podstaw stworzone zostały

innowacyjne formy terapii, nowatorskie procedury rekrutacji dorosłych z autyzmem do pracy oraz narzędzie do diagnozy funkcjonalnej jako podstawy do opracowania planu rozwoju indywidualnego. Powstały też narzędzia ewaluacji postępów osób z autyzmem. Aktywizacja zawodowa i społeczna to bezpośredni rezultat przedsięwzięcia. Zgodnie z założeniami EQUAL, projekty służą m.in. wypracowaniu nowych rozwiązań na rynku pracy. W tym wypadku stworzono kompleksowy, przetestowany i powtarzalny model zatrudniania osób z autyzmem oraz opracowano instytucjonalne i prawne podstawy replikowania modelu takiego przedsiębiorstwa.

Fundacja na rzecz Umocnienia Więzi Rodzinnych i Społecznych „SYNAPSIS”

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

TEMAT D. Wzmocnienie krajowej gospodarki społecznej (trzeciego sektora), a w szczególności usług na rzecz społeczności lokalnych oraz poprawa jakości miejsc pracy Europejski Fundusz Społeczny

CEL PROJEKTU:

- stworzenie kompleksowego, przetestowanego i replikowalnego modelu aktywizacji zawodowej i społecznej dorosłych osób z autyzmem

„Partnerstwo dla Rain Mana” to unikalna inicjatywa społeczna. Instytucje trzech sektorów oraz partnerzy międzynarodowi łączą swoją wiedzę i doświadczenie, tworząc modelowe przedsiębiorstwo społeczne dla osób z autyzmem.

BLACK SHEEP

Condemned to environmental protection

United Nations Development Programme

EQUAL Community Initiative

THEME A. Facilitating access and return to the labour market for those who have difficulty in being integrated or re-integrated into a labour market which must be open to all European Social Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- increasing job opportunities of the convicted
- gaining new skills and qualifications while serving sentence in the Wolow Penal Institute
- increasing motivation to start professional work and be accepted by the family

Being one of biggest in Poland, the Wolow Penal Institute, apart from penal functions also runs a rehabilitation mission – prisoners work for hospitals, churches and schools. In cooperation with the Polish Society of Wildlife Friends “pro Natura”, the Wolow Penal Institute has implemented a rehabilitation programme through active protection of natural environment.

The participants of the project were composed mostly of the convicted serving their sentences in the Wolow Penal Institute. They took part in a comprehensive programme consisting of 24 different occupational trainings grouped in 4 sets (building and metalworking, agriculture and natural environment, food processing, handicraft); language training; basic entrepreneurship and workshops concerning re-integration at the open labour market. The majority of participants had a chance to gain qualification and their very first occupational experience.

PROJECT BUDGET	12 278 821,08 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	9 209 115,81 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. dolnośląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CELE PROJEKTU:

- zwiększenie szans na zatrudnienie osób skazanych
- zdobycie nowych umiejętności i nowych kwalifikacji przez skazanych w trakcie odbywania kary w Zakładzie Karnym w Wołowie
- wzrost motywacji do podjęcia pracy i akceptacji ze strony rodziny

Skazanych do udziału w projekcie rekrutowano przede wszystkim spośród odbywających kary w ZK w Wołowie. Przygotowano dla nich kompleksowy program zawierający: 24 rodzaje szkoleń zawodowych – pogrupowanych w 4 bloki tematyczne (budowlane i obróbki metali, rolno-środowiskowe, spożywcze oraz rękodzieła); szkolenia językowe; z podstaw przedsiębiorczości oraz warsztaty z zakresu (re)integracji na otwartym rynku pracy. Dla większości ze skazanych uczestnictwo w projekcie było szansą na zdobycie kwalifikacji i pierwszego doświadczenia zawodowego.

CZARNA OWCA

Skazani na ochronę przyrody

Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

TEMAT A. Ułatwienie wchodzenia i powrotu na rynek pracy osobom mającym trudności z integracją lub reintegracją na rynku pracy celem promowania rynku pracy otwartego dla wszystkich. Europejski Fundusz Społeczny

Zakład Karny w Wołowie jest jednym z większych w kraju, obok zadań penitencjarnych pełni także zadania prospołeczne – skazani pracują na rzecz szpitali, parafii i szkół. Wspólnie z Polskim Towarzystwem Przyjaciół Przyrody „pro Natura” Zakład Karny zrealizował program resocjalizacji poprzez czynną ochronę przyrody.

Labour Office 7 days a week, 24 hours a day

Voivodship Labour Office in Bialystok

Sectoral Operational Programme Human Resources Development

PRIORITY I. Active labour market and professional and social inclusion policy

ACTION I.1 Development and modernisation of labour market instruments and institutions

European Social Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- extending availability of the services provided by the Public Employment Services of Podlaskie Voivodship in order to enable unemployed persons, job seekers and employers easier and faster access to the full catalogue of the services offered by Labour Offices

An IT tool “System 7/24” was developed within the project. The System enables unemployed to get free round-the-clock telephone and online access to current job opportunities, trainings and career counselling. The system also allows employers for quick search of candidates for employees. The project leader is Voivodship Labour Office in Bialystok, and the partners: Podlaskie Voivodship Board and 14 powiat labour offices in Podlaskie Voivodship.

IT solutions worked out by the labour offices in Podlaskie Voivodship were introduced throughout the country within the framework of the project implemented by the Centre for Human Resources Development. The project objective will be accomplished through creation of the national information system based on “7/24 – Green Line” contact centres idea.

PROJECT BUDGET	11 382 968,41 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	11 177 021,92 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. podlaskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Wypracowane przez podlaskie urzędy pracy rozwiązania teleinformatyczne zostały wprowadzone na terenie całego kraju w ramach projektu realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Cel projektu zostanie zrealizowany poprzez stworzenie ogólnopolskiego systemu informacyjnego funkcjonującego na zasadzie contact center – „7/24 – Zielona Linia”.

Urząd Pracy 7 dni w tygodniu, 24 h na dobę

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich
PRIORYTET I. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
DZIAŁANIE I.1 Rozwój i modernizacja instrumentów instytucji rynku pracy
Europejski Fundusz Społeczny

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

CEL PROJEKTU:

- poszerzenie dostępności usług publicznych służb zatrudnienia województwa podlaskiego w celu umożliwienia osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom łatwiejszego i szybszego dostępu do pełnego katalogu usług oferowanych przez urzędy pracy

W ramach projektu stworzono narzędzie teleinformatyczne System 7/24, które umożliwia bezrobotnym bezpłatny, całodobowy dostęp internetowy i telefoniczny do aktualnych ofert pracy, szkoleń oraz doradztwa zawodowego. System pozwala również pracodawcom na szybkie wyszukiwanie kandydatów na pracowników. Liderem projektu jest Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, partnerami: Zarząd Województwa Podlaskiego oraz 14 powiatowych urzędów pracy województwa podlaskiego.

**RYBY
MAJĄ GŁOS**

**FISHES
HAVE THEIR SAY**

Fisheries and fish processing 2004-2006

The allocation for SOP Fisheries amounted to the value of EUR 201.8mn, while 4 134 project co-financing agreements were concluded.

Sectoral Operational Programme “Fisheries and fish processing 2004-2006” (SOP Fisheries) was the first programme established for fisheries and fish processing in Poland. This included strategies and priorities of the Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG) as well as underlying strategy adopted by the Republic of Poland. The Programme constitutes the integral part of the Community Support Framework (CSF).

According to the EU Common Fisheries Policy, the Programme implementation aimed at ensuring rational management of living marine resources, improving the efficiency of fisheries sector as well as strengthening competitiveness of Polish fishing and fish processing. The scope of measures within the programme includes sea fisheries, inland fishing as well as fish processing.

SOP Fisheries implementation was based on financial resources from FIFG combined with national resources, as state budget funds and the aid recipients own contribution. Total allocation for fisheries sector under the Programme reached EUR 428.7mn, including EU contribution from FIFG – EUR 201.8mn, public resources – EUR 80.1mn and private funds – EUR 146.8mn.

Funds available within the FIFG were distributed between particular priorities of the Programme in the following way:

- Priority 1. Adjustment of fishing effort to resources – EUR 72.5mn
- Priority 2. Renewal and modernisation of fishing fleet – EUR 6.3mn
- Priority 3. Protection and development of aquatic resources, aquaculture and fish farming, fishing port facilities, fish processing and marketing, inland fishery – EUR 91.6mn
- Priority 4. Other measures – EUR 29mn
- Priority 5. Technical assistance – EUR 2.4mn.

- **Priority 1. Adjustment of fishing effort to resources**

The Priority goal was to establish a sustainable balance between resources and fishing effort. The objective was being achieved in conditions of limited access to living marine resources. Fishing effort of the Baltic fisheries was too large in proportion to available resources. An excessive number of fishing vessels resulted in disproportionate exploitation of living marine resources and low profitability of fishing. Therefore, bearing in mind renewable abilities of these resources it was necessary to adjust the fishing vessels capacity to the size of the resources and thus improve effectiveness of the business activities and ensure stable incomes of the fishing ships owners, who will remain in fisheries sector.

- **Priority 2. Renewal and modernisation of fishing fleet**

The aim of the Priority was to improve security, navigation, workplace safety and health conditions, quality of fish products and rationalisation of fishing, including use of more selective fishing methods or reduction of the negative impact on the environment. Improving safety conditions on fishing vessels board and conditions of transport and fish processing as well as the use of certain fishing techniques are of great importance for competitiveness of the European Union fleet and balanced and reasonable exploitation of the resources.

- **Priority 3. Protection and development of aquatic resources, aquaculture and fish farming, fishing port facilities, fish processing and marketing, inland fishery**

The Priority goal was to create a stable natural basis for reasonable fisheries economy in sea and inland waters, preserving balance and diversity in the aquatic environment, improve the profitability of inland fisheries as well as its products quality to enhance the

Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006

Wartość alokacji SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb wynosi 201,8 mln euro;
umowami o dofinansowanie objęto 4134 projekty.

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb to pierwszy program dla rybołówstwa i przetwórstwa ryb w Polsce. Zawierał on strategię i priorytety działań Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa (IFWR) oraz przyjętą w tym zakresie Strategię Rzeczypospolitej Polskiej. Program stanowił integralną część Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW).

Wdrożenie programu, zgodnie z dążeniami Wspólnej Polityki Rybackiej Unii Europejskiej, miało na celu zapewnienie racjonalnej gospodarki żywymi zasobami wód, poprawę efektywności sektora rybackiego, a także podniesienie konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Zakres działań programu obejmował rybołówstwo morskie, rybactwo śródlądowe i przetwórstwo rybne.

SPO Rybołówstwo realizowany był w oparciu o środki Unii Europejskiej pochodzące z IFWR w połączeniu ze środkami krajowymi, na które składają się środki budżetu państwa oraz środki własne odbiorców pomocy. Łączne nakłady dla branży rybnej przewidziane programem wynosiły 428,7 mln euro, w tym środki Unii z IFWR – 201,8 mln euro, krajowe środki publiczne – 80,1 mln euro oraz środki prywatne – 146,8 mln euro.

Środki dostępne w ramach IFWR rozdysponowane zostały na poszczególne priorytety programu w następujący sposób:

- **Priorytet 1.** Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – 72,5 mln euro
- **Priorytet 2.** Odnowa i modernizacja floty rybackiej – 6,3 mln euro
- **Priorytet 3.** Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla, rybacka infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe – 91,6 mln euro
- **Priorytet 4.** Inne działania – 29 mln euro
- **Priorytet 5.** Pomoc techniczna – 2,4 mln euro.

- **Priorytet 1. Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów**

Celem priorytetu było ustanowienie trwałej równowagi między zasobami a nakładem połowowym. Cel ten był realizowany w warunkach ograniczonego dostępu do żywych zasobów morza. Nakład połowowy rybołówstwa bałtyckiego był wówczas zbyt duży w stosunku do dostępnych zasobów. Nadmierna liczba statków rybackich powodowała nadmierną eksploatację żywych zasobów morza i skutkowała niską opłacalnością połowów. W związku z tym, mając na względzie możliwości samoodnowy żywych zasobów morza, należało dostosować potencjał połowowy statków rybackich do wielkości tych zasobów, a przez to podnieść efektywność prowadzonej działalności gospodarczej oraz zapewnić stabilność dochodów armatorom rybackim, którzy pozostaną w rybołówstwie.

- **Priorytet 2. Odnowa i modernizacja floty rybackiej**

Celem priorytetu była poprawa warunków bezpieczeństwa, nawigacji, bezpieczeństwa i higieny pracy, jakości produktów rybnych oraz racjonalizacji działań połowowych, w tym stosowanie bardziej selektywnych metod połowów lub zmniejszających negatywne oddziaływania na środowisko. Poprawa warunków na statkach rybackich w zakresie bezpieczeństwa na pokładach oraz warunków transportowania i przetwarzania ryb, a także zastosowanie określonych technik połowu mają zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności floty Unii Europejskiej oraz wyważonej i odpowiedzialnej eksploatacji zasobów.

- **Priorytet 3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla, rybacka infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe**

Priorytet miał na celu stworzenie stabilnych podstaw przyrodniczych do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w wodach morskich i śródlądowych z zachowaniem równo-

external competitiveness of the subsector and to reduce negative impact on the environment of the inland fisheries. The Priority also took into account modernisation and development of the existing port facilities serving fisheries in particular by modernisation of unload operations, improving the conditions of fish products storage, ensuring safety conditions for conducting the first sale of fish products.

- **Priority 4. Other measures**

This Priority was to improve the coastal fisheries status through the introduction of joint projects by fishermen families or the groups of fishing vessels owners as well as an increase the profitability of fishing activity after the implementation of innovative methods to protect fish resources and methods ensuring the quality of obtained raw materials as well as the introduction of environmentally friendly technologies and techniques of obtaining the raw materials and methods of its processing. Popularisation of knowledge concerning types and importance of fish products in the rational human nutrition was supported within the Priority. The fishermen who lost their jobs as a result of withdrawal of part of the fishing fleet were supported as well as the effects of unpredictable events to prevent from carrying out sea fisheries were eased. The organisations of fish producers as well as unions of such organisations were supported under the Priority.

- **Priority 5. Technical assistance**

Technical assistance provided support for institutions involved in the Programme implementation to enable them smooth and effective implementation of the Programme as well as its management, monitoring and control.

Beneficiaries

In respect to measures, the beneficiaries of the aid could be in particular fishing vessels owners, voivodship local authorities, regional water management boards, research and development institutes or units, fishing associations and organisations, owners of fish processing plants as well as coastal fishermen.

Implementation summary

Since the beginning of the Programme implementation by the end of June 2009 4 419 applications correct in formal sense were submitted for an amount of approx. PLN 963.2mn (under FIFG).

According to data by the end of June 2009 4 134 project co-financing by EU agreements were concluded amounting of approx. PLN 779.8mn.

The most welcome by the beneficiaries were Measure 1.1 Scrapping of vessels, where 383 projects were implemented, Measure 3.2 Aquaculture, where 288 projects were implemented and Measure 3.4 Processing and marketing, where beneficiaries implemented 233 projects.

It should be underlined that for a long period SOP “Fisheries and fish processing” was the least advanced programme saddled with a serious risk of loss of funds. In close cooperation with the Managing Authority for the Community Support Framework (the Ministry of Regional Development) and the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture, the Managing Authority prepared a plan for remedial measures. Under the plan a number of simplifications of applying procedures for the beneficiaries and system changes were introduced. The activities promoting SOP FISH were set out. Finally, trainings for the potential beneficiaries of the Programme were conducted in scope of filling in applications for funding while the practical opportunities of fishing vessels modernisation were presented. In addition, legislative works were hastened particularly as regards the extension of potential beneficiaries group and investments in the fishing ports and marinas to increase the amount of funding after concluding the financial agreement. The biggest impact on the outcome of the current disbursement of the funds was, however, negotiated with the Ministry of Finance, the mechanism of over-contracting the financial resources, which allowed for concluding additional contracts with beneficiaries for the value exceeding the level of funding available under the Programme. The mechanism has enabled the Managing Authority to conduct additional calls for proposals for funding to conclude agreements as well as contracting those from pending list. It should also be noted that the Ministry of Agriculture and Rural Development, as the beneficiary of Measure 4.3 Measures to find and promote new markets outlets, implemented a pioneering project for the promotion of fish consumption, which greatly contributed to an increase in the amount of disbursement of funds in the scale of the Programme.

The result of the implementation of the SOP Fisheries... resulted in particular in achieving the following indicators:

- 40% reduction of fishing fleet
- 1538 fishermen, who lost jobs as a result of permanent withdrawal of the fishing fleet, benefited from the Programme
- 104 fishing vessels were modernised
- in 136 facilities veterinary conditions were improved
- in 86 facilities new technologies of aquaculture of certain fish species sought in the market for the consumption and breeding purposes were implemented
- in 30 cases the system of product quality improvement was implemented
- 63 campaigns promoting fish products were carried out
- 5 pilot projects were implemented.

wagi i różnorodności biologicznej w środowisku wodnym, poprawę rentowności śródlądowej gospodarki rybackiej i jakości jej produktów dla zwiększenia konkurencyjności zewnętrznej podsektora oraz zmniejszenie negatywnego oddziaływania rybactwa śródlądowego na środowisko. Uwzględnił również modernizację i rozbudowę istniejącej infrastruktury portowej służącej rybołówstwu poprzez m.in. unowocześnienie operacji wyładunkowych, poprawę warunków przechowywania produktów rybnych, bezpieczeństwa rozładunków oraz stworzenie warunków do prowadzenia pierwszej sprzedaży produktów rybnych.

• Priorytet 4. Inne działania

Priorytet miał na celu poprawę stanu rybołówstwa przybrzeżnego poprzez stworzenie wspólnych projektów przez rodziny rybackie albo grupy właścicieli statków rybackich, a także zwiększenie rentowności działalności rybackiej po wdrożeniu innowacyjnych metod zmierzających do ochrony rybostanu oraz metod zapewniających właściwą jakość pozyskiwanych surowców, jak również wprowadzanie przyjaznych środowisku technologii i technik pozyskiwania surowca oraz metod jego obróbki. Poprzez promowanie wspierano upowszechnienie wiedzy dotyczącej rodzajów i znaczenia produktów rybnych w racjonalnym żywieniu człowieka. Wspomagano rybaków, którzy utracili pracę w wyniku wycofania części floty rybackiej oraz łagodzone skutki wystąpienia nieprzewidywalnych zdarzeń uniemożliwiających wykonywanie rybołówstwa morskiego. Wspierano również organizacje producentów rybnych i związki organizacji producentów rybnych.

• Priorytet 5. Pomoc techniczna

Pomoc techniczna obejmowała wsparcie instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu, aby umożliwić im sprawną i skuteczną implementację programu oraz jego zarządzanie, monitorowanie i kontrolę.

Beneficjenci

W zależności od działania, beneficjentami pomocy mogli być m.in. właściciele i armatorzy statków rybackich, samorządy wojewódzkie, regionalny zarząd gospodarki wodnej, instytuty naukowo-badawcze lub jednostki badawczo-rozwojowe, zrzeszenia i stowarzyszenia rybackie, właściciele zakładów przetwórstwa rybnego oraz rybacy przybrzeżni.

Podsumowanie realizacji

Od początku realizacji programu do końca czerwca 2009 r. złożonych zostało poprawnych pod względem formalnym 4 419 wniosków na kwotę dofinansowania w części UE ok. 963,2 mln zł. Do końca I półrocza 2009 r. podpisano 4 134 umowy o wartości dofinansowania UE ok. 779,8 mln zł.

Największym zainteresowaniem cieszyły się Działanie 1.1 Złomowanie statków rybackich, gdzie zrealizowano 383 projekty, 3.2. Chów i hodowla ryb, gdzie zrealizowano 288 projektów, a także Działanie 3.4 Przetwórstwo i rynek rybny, gdzie zrealizowano 233 projekty.

Należy zaznaczyć, że przez długi okres SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb był programem najmniej zaawansowanym i obciążonym poważnym ryzykiem utraty środków. Przy ścisłej współpracy z Instytucją Zarządzającą Podstawami Wsparcia Wspólnoty (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego) oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Instytucja Zarządzająca przygotowała plan działań zaradczych. W ramach planu dokonano szeregu uproszczeń procedur aplikacyjnych dla beneficjentów oraz zmian systemowych. Rozpoczęto również działania promujące SPO. Dodatkowo przeprowadzone zostały szkolenia dla potencjalnych beneficjentów programu w zakresie wypełniania wniosków o dofinansowanie oraz pokazano im praktyczne możliwości realizacji inwestycji w zakresie modernizacji statków rybackich. Ponadto przyspieszono prace legislacyjne między innymi w zakresie rozszerzenia grupy potencjalnych beneficjentów, a także w inwestycjach dotyczących portów i przystani rybackich, zwiększenia wysokości kwoty dofinansowania po podpisaniu umowy. Największy wpływ na obecny wynik wydatkowania środków finansowych miał jednakże, wynegocjowany z Ministerstwem Finansów, mechanizm nadkontraktacji. Polegało to na zawarciu z beneficjentami dodatkowych umów o dofinansowanie ponad dostępny w programie limit finansowy. Zastosowanie tego mechanizmu umożliwiło Instytucji Zarządzającej przeprowadzenie dodatkowych naborów wniosków o dofinansowanie i ich zakontraktowanie, a także zakontraktowanie wniosków z listy oczekującej. Należy również podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako beneficjent Działania 4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne, zrealizowało pionierski projekt dotyczący promocji spożycia ryb, który znacznie przyczynił się do zwiększenia wydatkowanej kwoty w skali programu.

Efektom realizacji SPO Rybołówstwo... są m.in. następujące wskaźniki:

- projekty zrealizowane w zakresie złomowania statków rybackich pozwoliły na osiągnięcie zakładanych planów redukcji floty bałtyckiej sięgającej 40%
- ze środków programu skorzystało 1538 rybaków, którzy w wyniku trwałego wycofania części floty rybackiej tracili miejsca pracy
- zmodernizowano 104 statki rybackie
- w 136 obiektach poprawiono warunki weterynaryjne
- w 86 obiektach wdrożono nowe technologie chowu i hodowli gatunków ryb poszukiwanych na rynku w celach konsumpcyjnych i zarybieniowych
- w 30 przypadkach wdrożono system poprawy jakości produktu
- zrealizowano 63 kampanie promocyjne produktów rybnych
- zrealizowano 5 eksperymentalnych projektów pilotażowych.

Extension of the fishing harbour with repair facilities in Jastarnia port

Jastarnia Municipality

Sectoral Operational Programme Fisheries and Fish Processing

PRIORITY 3. Protection and development of aquatic resources, aquaculture and fish farming, fishing port facilities, fish processing and marketing, inland fishery
 MEASURE 3.3 Fishing port facilities
 Financial Instrument for Fisheries Guidance

PROJECT OBJECTIVE:

- improvement of conditions of fishing vessels in Jastarnia port

In 2008 the project was on the short list "2008 Modernisation of the Year".

PROJECT BUDGET	36 417 584 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	27 313 188 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. pomorskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

The project activities were focused on modernisation and building of repair facilities quay, construction of 130 m floating pier for fishing vessels, purchase of a travelift, construction of a travelift pier and slipway, installation of a 5-ton-

ne davit. Other of the project activities consisted of construction of three buildings: net shed, workshop and waste composition together with area development of the repair part of the harbour with surroundings.

Rozbudowa przystani rybackiej z zapleczem remontowym w porcie w Jastarni

Gmina miasto Jastarnia

W 2008 roku projekt znalazł się na finałowej liście „Modernizacja Roku 2008”.

Działania podjęte w ramach projektu obejmowały modernizację oraz budowę nabrzeża w części remontowej portu, budowę 130 m pirsu pływającego dla statków rybackich, zakup bramownicy samojezdnej (tzw. traveliftu), budowę pirsów pod bramownicę oraz pochylni z rampą, instalację żurawnika 5 t. Innymi przedsięwzięciami podjętymi w trakcie realizacji projektu była budowa trzech budynków – sieciarni, warsztatu i składu odpadów oraz zagospodarowanie terenu w części remontowej portu, a także w jej bezpośrednim otoczeniu.

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb

PRIORYTET 3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla, rybacka infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe
DZIAŁANIE 3.3 Rybacka infrastruktura portowa
Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa

CEL PROJEKTU:

- poprawa warunków obsługi statków rybackich w porcie w Jastarni

Improving the organisation of production and increasing production capacity of the plant in Duninowo through the purchase of machinery and equipment for producing smoked salmon and the purchase of laboratory equipment for production quality control

MORPOL JSC

Sectoral Operational Programme Fisheries and Fish Processing

PRIORITY 3. Protection and development of aquatic resources, aquaculture and fish farming, fishing port facilities, fish processing and marketing, inland fishery

MEASURE 3.4 Processing and marketing
Financial Instrument for Fisheries Guidance

PROJECT OBJECTIVE:

- improvement of organisation and production capacities of smoked salmon

The scope of the project included the purchase of machinery and devices for the production of smoked salmon in particular washing, filleting and peeling machines, smoking furnaces, fertilising machines, cutters and packers, as well the purchase

Applied technologies require lower consumption of working time and energy ensuring high level of processing hygiene at the same time.

of the freezing tunnels and cooling assembly for the zero chambers and freezer. The company also purchased a laboratory equipment for production quality control, including a set of molecular diagnostic system, RT-PCR and autoclave.

PROJECT BUDGET	39 971 468,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	10 005 972,29 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. pomorskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2009	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Poprawa organizacji produkcji oraz wzrost zdolności produkcyjnych zakładu w Duninowie poprzez zakup maszyn i urządzeń do produkcji łososia wędzonego oraz zakup sprzętu laboratoryjnego do kontroli jakości produkcji

MORPOL Spółka Akcyjna

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb

PRIORYTET 3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla, rybactwa infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe
DZIAŁANIE 3.4 Przetwórstwo i rynek rybny
Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa

CEL PROJEKTU:

- poprawa organizacji i zdolności produkcji wędzonego łososia

Stosowane technologie wymagają niższego nakładu czasu pracy oraz mniejszej energochłonności, zapewniając jednocześnie wysoki poziom higieny przetwórstwa.

Zakres rzeczowy projektu obejmował zakup maszyn oraz urządzeń do produkcji łososia wędzonego, między innymi myjek, fileciarek, odskórzarek, pieców wędzarniczych, naważarek, krajalnic oraz maszyn do pakowania. Elementem projektu był również zakup tuneli zamrażalniczych oraz montaż instalacji chłodniczych do komór zerowych i mroźni. Spółka zakupiła również wyposażenie laboratoryjne do kontroli jakości produkcji, w tym zestaw do diagnostyki molekularnej, system RT-PCR oraz autoklaw.

POLSKIE DROGI

POLISH WAYS

Transport (SOPT)

The value of allocation within SOPT amounts to EUR 1 163mn.
The agreements for funding were concluded for 150 projects.

Sectoral Operational Programme Transport (SOPT) served for the purpose of implementation of the Community Support Framework (CSF) for the years 2004-2006. It indicated directions, priorities, measures as well as an amount of financial resources for transport development. SOP Transport was adopted by the European Commission on 29 June 2004.

Project implantation under the SOPT was co-financed from the European Regional Development Fund (ERDF). The value of funding reached up to 75% of eligible costs, the rest was to be covered by national resources.

The European Commission allocated EUR 1 163.4mn for the implementation of the SOP Transport for the years 2004 – 2006. The funds were distributed within three priorities in following proportions:

- Priority 1. Balanced development of different transport modes – 40.7%
- Priority 2. Safer road infrastructure – 58.5%
- Priority 3. Technical assistance – 0.8%.

- **Priority 1. Balanced development of different transport modes**

Priority goal was to provide structural and sectoral sustainability of Polish transport through finding an alternative solution to an excessively intensive development of road transport. Thus the actions were focused on supporting the development of attractive offer of rail, sea and multimodal transport. The Priority was implemented within three specific objectives.

- **Priority 2. Safer road infrastructure**

The main goal of the actions financed under this Priority was to improve transport safety in Poland. Transport safety issues were raised in the Maastricht Treaty as well as the White Paper of the European Commission on the transport policy for 2010. Decrease in number of casualties and development of road safety by using modern technologies were the key issues presented in the Paper. Under the Priority three specific objectives were implemented.

- **Priority 3. Technical assistance for SOPT**

Technical Assistance ensured support for SOPT implementation under two measures – Measure 3.1 Support for effective SOPT management and Measure 3.2 Information on, and promotion of SOPT.

Beneficiaries

Only beneficiaries indicated in the Programme Complement were entitled to apply for funding from the resources of Sectoral Operational Programme Transport. The list of Beneficiaries included: PKP Polish Railway Lines JSC, PKP Regional Transport Limited Company, voivodship self-government units, entrepreneurs conducting business activity in the scope of intermodal transport, cities with district status and institutions responsible for road safety problems.

Transport (SPOT)

Wartość alokacji w ramach SPOT wynosi 1163 mln euro.
Umowami o dofinansowanie objęto 150 projektów.

Sektorowy Program Operacyjny Transport (SPOT) służył realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (PWW). Określał on kierunki, priorytety, działania, a także wysokość środków finansowych przeznaczonych na rozwój transportu. SPO Transport został zaakceptowany przez Komisję Europejską 29 czerwca 2004 roku.

Realizacja projektów w ramach SPOT współfinansowana była z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF). Współfinansowanie obejmowało maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowalnych, pozostałą część kosztów pokryły środki krajowe.

Komisja Europejska alokowała w SPO Transport na lata 2004-2006 kwotę 1163,4 mln euro. Środki te zostały rozdysponowane na trzy priorytety programu w następujących proporcjach:

- **Priorytet 1. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu** – 40,7%
- **Priorytet 2. Bezpieczniejsza infrastruktura drogowa** – 58,5%
- **Priorytet 3. Pomoc techniczna** – 0,8%

- **Priorytet 1. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu**

Priorytet ten miał na celu strukturalne i gałęziowe zrównoważenie polskiego transportu poprzez znalezienie alternatywy dla zbyt intensywnego rozwoju transportu drogowego. Nacisk położono zatem na wspieranie rozwoju atrakcyjnej oferty przewozów kolejowych, morskich i multimodalnych. W ramach tego priorytetu realizowane były trzy cele cząstkowe.

- **Priorytet 2. Bezpieczniejsza infrastruktura drogowa**

Głównym celem działań finansowanych w ramach priorytetu było zapewnienie bezpieczeństwa w polskim transporcie. Zapisy dotyczące bezpieczeństwa w transporcie znajdują się zarówno w traktacie z Maastricht, jak i w Białej Księdze Komisji Europejskiej, dotyczącej polityki transportowej do roku 2010. Zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego to jej priorytetowe zagadnienia. W ramach tego priorytetu realizowane były trzy cele cząstkowe.

- **Priorytet 3. Pomoc techniczna dla SPOT**

Pomoc techniczna zapewniała wsparcia dla wdrażania SPOT w ramach dwóch działań – Wsparcie efektywnego zarządzania SPOT oraz Działanie 3.2 Informacja i promocja SPOT.

Beneficjenci

O dofinansowanie projektów ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego Transport mogli ubiegać się wyłącznie ci beneficjenci, którzy zostali wyszczególnieni w Uzupelnieniu Programu m.in.: Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe S.A., Polskie Koleje Państwowe Przewozy Regionalne Sp. z o.o., samorządy wojewódzkie, przedsię-

Implementation summary

Since the beginning of the Programme implementation until the end of June 2009 agreements concluded with beneficiaries amounted to a total value of PLN 5 733.35mn, which is 131% of the available allocation. All of the activities within 150 projects were completed, which means that the requests for final payment and final reports were already submitted. 55 projects were completed as far as the financial settlement is concerned.

It is noteworthy, that in case of the SOPT, all of the most important product indicators were achieved and even exceeded. Except for the indicator concerning the length of national roads rebuilt in Measure 2.1, implemented at the level of 80.55% and the length of national roads expanded in Measure 2.2, completed at the level of 95.74%, the execution level of particular measures varies from 100% to 290%, including:

- under the Measure 2.1 national roads were expanded at the length of 85.96 km, which is 290.70% of the assumed value
- under the Measure 2.1 national roads were expanded at the length of 44.19 km, which is 187.48% of the assumed value
- under the Measure 2.2 national roads were rebuilt at the length of 86.45 km, which is 115.19% of the assumed value
- under the Measure 2.2 national roads were built at the length of 29.59 km, which is 112.29% of the assumed value.

In addition, under the Priority I the following indicators have been achieved:

- railway lines were rebuilt at the length of 71.2 km which is 113.40% of assumed value
- 93 new railway vehicles were purchased and 160 old vehicles were modernised (respectively: 221% and 100% of the indicators execution)
- underground line of the length of 3.92 km was built (101.30% of assumed value of the indicator) and 4 new underground stations were constructed (100% of the indicator value).

By the end of June 2009, under the SOPT:

- 14 bridges, ramps, overpasses and navigating facilities were built
- 26 particularly dangerous junctions were rebuilt
- over 355 km of roads were built and modernised
- 1019 parking places "Park & Ride" were created
- 179 244 m² of the manoeuvring facilities, technological roads and car parks were built and modernised
- the length of rebuilt rail lines amounted to 71.2 km
- a logistics centre was constructed
- 1 000 breathalyzers and 115 specialised vehicles were purchased.

Transport investments within the Cohesion Fund

The major investments in infrastructure in the field of transport were supported also within the financial resources of the Cohesion Fund. These were mostly public investments worth from a few to several hundred million euros, which were conducted in the largest Polish cities and on main routes throughout the country.

The total level of funding of investments in transport amounts to EUR 2 782 541 500. At the end of June 2009, the value of payments provided by the European Commission for projects co-financed under the Cohesion Fund in the transport sector amounted to EUR 1 799 152 549, which is approximately 65% of the available allocation for the sector. This value indicates a high level of completion of the implemented investments and a satisfactory level of absorption.

Due to the support of the Cohesion Fund it was possible to construct or modernise the following:

- over 655 km of roads and highways, of which more than 40% are highways
- 317 bridges (including bridges, flyovers, pedestrian crossings, overpasses and bottom crossings)
- 30 car parks
- 14 two-level crossings
- 565 km of rail tracks.

biorcy wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą w zakresie transportu intermodalnego, miasta na prawach powiatu oraz instytucje zajmujące się sprawami bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Podsumowanie realizacji

Od początku realizacji programu do końca czerwca 2009 r. podpisano z beneficjentami umowy o wartości 5 733,35 mln zł, co stanowi ok. 131% wartości alokacji. Wszystkie 150 projektów zakończono rzeczowo, tzn. złożone zostały wnioski o płatność końcową wraz ze sprawozdaniami końcowymi. Finansowo zakończonych zostało 55 projektów.

Warto zaznaczyć, że w przypadku SPOT, osiągnięto i przekroczone najważniejsze wskaźniki produktów. Z wyjątkiem jednego wskaźnika, tj. długości przebudowanych dróg krajowych w Działaniu 2.1, zrealizowanego na poziomie 80,55%, oraz długości rozbudowanych dróg krajowych w Działaniu 2.2, zrealizowanego na poziomie 95,74%, poziom wykonania zawiera się w przedziale od 100 do 290%, w tym m.in.:

- w Działaniu 2.1 rozbudowano drogi krajowe o długości 85,96 km, co stanowi 290,70% zakładanej wartości
- w Działaniu 2.1 rozbudowano drogi krajowe o długości 44,19 km, co stanowi 187,48% zakładanej wartości
- w Działaniu 2.2 przebudowano drogi krajowe o długości 86,45 km, co stanowi 115,19% zakładanej wartości
- w Działaniu 2.2 zbudowano drogi krajowe o długości 29,59 km, co stanowi 112,29% zakładanej wartości.

Ponadto w ramach Priorytetu I osiągnięto następujące wskaźniki:

- przebudowano linie kolejowe o długości 71,2 km, co stanowi 113,40% zakładanej wartości
- zakupiono 93 nowe pojazdy kolejowe i zmodernizowano 160 starych (odpowiednio: 221% i 100% realizacji wskaźnika)
- wybudowano 3,92 km linii metra (101,30% zakładanej wartości wskaźnika) oraz 4 nowe stacje metra (100% wartości wskaźnika).

Według stanu na koniec czerwca 2009 r., w ramach SPOT:

- wybudowano 14 mostów, ramp, wiaduktów i obiektów nawigacyjnych
- przebudowano 26 szczególnie niebezpiecznych skrzyżowań
- wybudowano i zmodernizowano łącznie ponad 355 km dróg
- wybudowano 1019 miejsc postojowych „Park & Ride”
- 179 244 metrów kwadratowych wybudowanych i zmodernizowanych obiektów manewrowych, dróg technologicznych i parkingów
- długość przebudowanych linii kolejowych wyniosła 71,2 km
- zbudowano 1 centrum logistyczne
- zakupiono 1000 alkotestów oraz 115 samochodów specjalistycznych.

Inwestycje transportowe z Funduszu Spójności

Największe inwestycje infrastrukturalne w dziedzinie transportu wspierane były również ze środków Funduszu Spójności. Były to inwestycje publiczne o wartości od kilkuset milionów euro, realizowane w największych miastach Polski oraz na głównych szlakach komunikacyjnych na terenie całego kraju.

Całkowity poziom dofinansowania inwestycji związanych z transportem wynosi 2 782 541 500 euro. Według danych na koniec czerwca 2009 r., wartość płatności przekazanych z Komisji Europejskiej dla projektów współfinansowanych w ramach Funduszu Spójności w sektorze transportu wyniosła 1 799 152 549 euro, co stanowi około 65% dostępnej alokacji dla sektora. Wartość ta świadczy o wysokim zaawansowaniu realizowanych inwestycji i satysfakcjonującym poziomie absorpcji.

Dzięki wsparciu Funduszu Spójności wybudowano i zmodernizowano dotychczas:

- ponad 655 km dróg i autostrad, z czego ponad 40% stanowią autostrady
- 317 obiektów mostowych (w tym mostów, wiaduktów, przejść dla pieszych, estakad i przejazdów dołem)
- 30 parkingów
- 14 dwupoziomowych skrzyżowań
- 565 km torów kolejowych.

Purchase of 8 railbuses

to provide regional passenger transport service

Wielkopolskie Voivodship

Sectoral Operational Programme Transport

PRIORITY I. Balanced development of different transport modes
MEASURE 1.1 Improving railway infrastructure to provide better services between and within agglomerations
European Regional Development Fund

Railbuses were equipped with air conditioning, monitoring and were adapted to be used by disabled persons.

Wielkopolskie Voivodship as the manager of regional rail passenger services conducts comprehensive actions to improve functioning of regional connections.

Due to the opportunity to obtain funds from SOP Transport the Wielkopolskie Voivodship local authorities implemented the project to purchase additional eight railbuses intended for regional transport service.

The railbuses support all regional connections, where the sets of cars and combustion locomotives were previously used.

PROJECT OBJECTIVES:

- maintaining the current number of rail connections by a significant reduction in passenger transport services
- improving comfort and safety of travel by reducing exhaust emissions

Zakup 8 sztuk autobusów szynowych przeznaczonych do wykonywania regionalnych przewozów pasażerskich

Województwo wielkopolskie

Sektorowy Program Operacyjny Transport
PRIORYTET I. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu
DZIAŁANIE I.1 Modernizacja linii kolejowych w relacjach między aglomeracjami miejskimi i w aglomeracjach Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Województwo wielkopolskie jako organizator regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich prowadzi kompleksowe działania, zmierzające do poprawy funkcjonowania połączeń regionalnych. Dzięki możliwości pozyskania funduszy unijnych z Sektorowego Programu Operacyjnego TRANSPORT samorząd województwa wielkopolskiego zrealizował projekt zakupu dodatkowych ośmiu autobusów szynowych, przeznaczonych do przewozów regionalnych. Obsługują one wszystkie połączenia regionalne, na których dotychczas wykorzystywane były zestawy wagonowe i lokomotywy spalinowe.

CELE PROJEKTU:

- utrzymanie dotychczasowej liczby połączeń kolejowych przez znaczne obniżenie przewozów pasażerskich
- poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania przez ograniczenie emisji spalin

PROJECT BUDGET	60 573 000 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	24 825 000 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. wielkopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Autobusy szynowe wyposażone zostały w klimatyzację, monitoring oraz przystosowane są do przewozu osób niepełnosprawnych.

Reconstruction of national road no S22 on the Elblag-Grzechotki section

General Directorate for National Roads and Motorways

Sectoral Operational Programme Transport

PRIORITY 2. Safer Road Infrastructure

MEASURE 2.1 Construction and reconstruction of national roads

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- improvement of road traffic conditions for the transit to the Kaliningrad Oblast and further to Lithuania, Latvia and Estonia
- improvement of road traffic conditions for the transit in the corridor Trojmiasto-Elblag-Warsaw-Krakow-Chyzne and further to the south of Europe
- improvement of access to sea ports in Gdansk and Gdynia
- development of the region and of the regional connections through an improvement of the level of services in the field of transport
- safer infrastructure
- improvement of social and economic conditions
- reduction of the unfavourable influence of transport on environmental pollution
- increase of road traffic safety
- elimination of bottlenecks and increase of road capacity

Financial plan of the project divided it into 5 stages within which the following three sections of the road have been reconstructed:

– section no 1: Maciejewo junction – Grzechotki State Border

– section no 2: Chrusciel junction – Maciejewo junction

– section no 3: Elblag-East junction – Chrusciel junction

As a result of the investment over 50.6 km of roads and 30 engineering facilities have been reconstructed. The scope of the project also included construction of 2 bridges, 6 flyovers and one tunnel. All of the assumed indicators concerning bearing capacity (currently 1 15.00 nK/axle) and road capacity (currently 3 190.00 Pu/h).

National road no 22, reconstructed and currently made available for users, runs across or in the area of environmentally valuable areas protected under European Ecological Network Natura 2000. Due to the possible negative environmental influence of the investment the Warmińsko-Mazurski voivode included in the environmental approval of the project the obligation of execution of an environmental compensation.

Przebudowa drogi krajowej nr S22 na odcinku Elbląg – Grzechotki

Przebudowana i w chwili obecnej oddana do eksploatacji droga krajowa nr 22 przebiega przez cenne przyrodniczo tereny objęte ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie. Ze względu na możliwość negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wojewoda warmińsko-mazurski nałożył w decyzji środowiskowej obowiązek wykonania kompensacji przyrodniczej.

Projekt został w planie finansowym podzielony na 5 etapów, w ramach których zrealizowane zostały 3 odcinki: odcinek nr I: węzeł Maciejewo – Grzechotki Granica Państwa, odcinek nr II: węzeł Chruściel – węzeł Maciejewo, odcinek nr III: węzeł Elbląg-Wschód – węzeł Chruściel. W ramach inwestycji przebudowano 50,60 km drogi oraz 30 obiektów inżynierskich. Ponadto wybudowano 2 mosty, 6 wiaduktów i 1 tunel. W 100% zrealizowano również założone wskaźniki dot. nośności (obecnie 115,00 nK/oś) i przepustowości (obecnie 3 190,00 Pu/h).

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

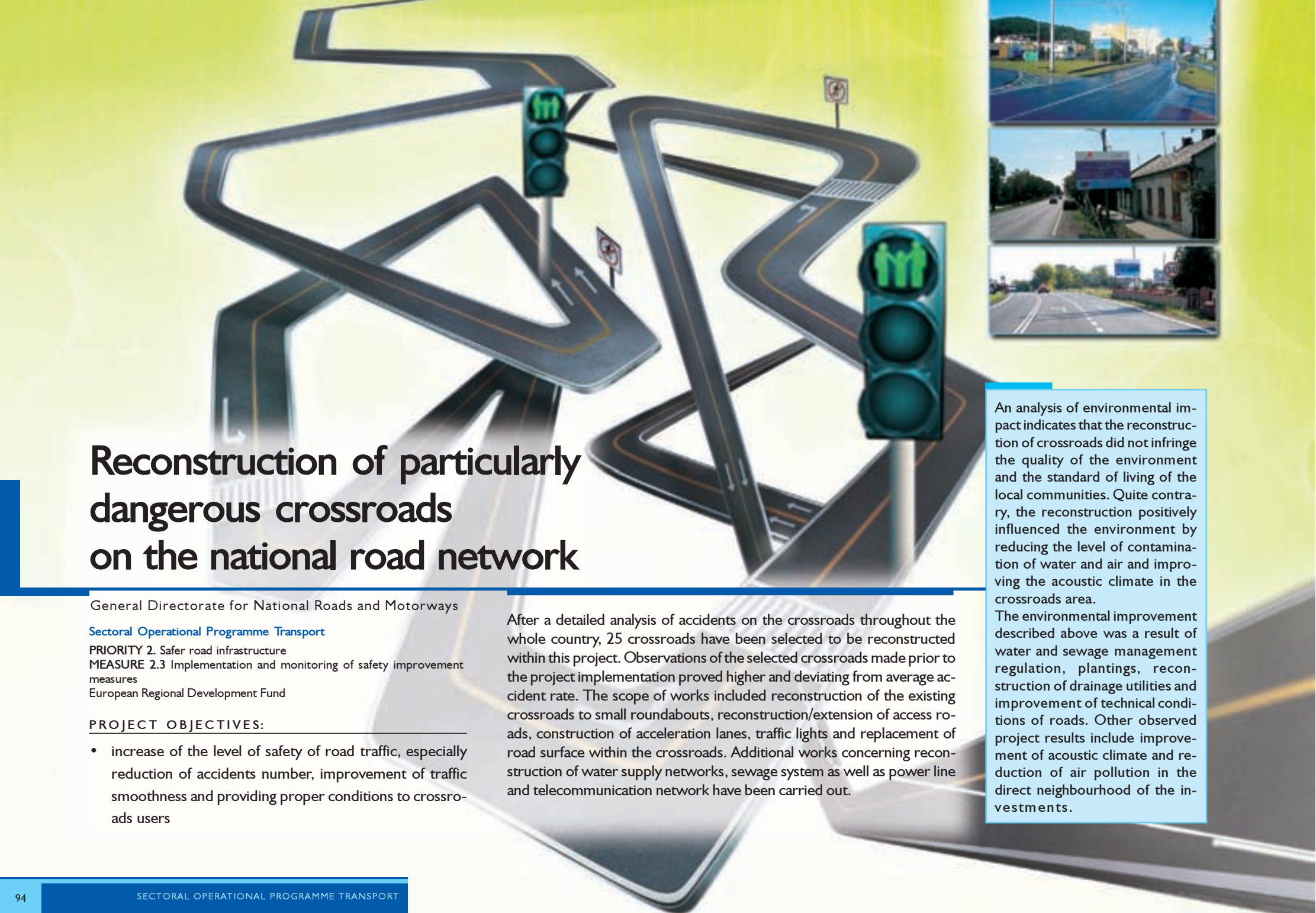
Sektorowy Program Operacyjny Transport

PRIORYTET 2. Bezpieczniejsza infrastruktura drogowa
DZIAŁANIE 2.1 Budowa i przebudowa dróg krajowych
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- poprawa warunków ruchu drogowego dla tranzytu do Obwodu Kaliningradzkiego i dalej do Litwy, Łotwy i Estonii
- poprawa warunków ruchu drogowego dla tranzytu w korytarzu Trójmiasto-Elbląg-Warszawa-Kraków-Chyżne i dalej na południe Europy
- poprawa dostępu do portów morskich w Gdańsku i Gdyni
- rozwój regionu i połączeń regionalnych poprzez polepszenie poziomu obsługi w dziedzinie transportu
- bezpieczniejsza infrastruktura
- poprawa warunków społeczno-ekonomicznych
- zmniejszenie niekorzystnego wpływu transportu na zanieczyszczenie środowiska naturalnego
- wzrost bezpieczeństwa ruchu
- likwidacja wąskich gardeł i poprawa przepustowości

PROJECT BUDGET	456 693 086,09 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	323 921 847,82 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. warmińsko-mazurskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Reconstruction of particularly dangerous crossroads on the national road network

General Directorate for National Roads and Motorways

Sectoral Operational Programme Transport

PRIORITY 2. Safer road infrastructure

MEASURE 2.3 Implementation and monitoring of safety improvement measures

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- increase of the level of safety of road traffic, especially reduction of accidents number, improvement of traffic smoothness and providing proper conditions to crossroads users

After a detailed analysis of accidents on the crossroads throughout the whole country, 25 crossroads have been selected to be reconstructed within this project. Observations of the selected crossroads made prior to the project implementation proved higher and deviating from average accident rate. The scope of works included reconstruction of the existing crossroads to small roundabouts, reconstruction/extension of access roads, construction of acceleration lanes, traffic lights and replacement of road surface within the crossroads. Additional works concerning reconstruction of water supply networks, sewage system as well as power line and telecommunication network have been carried out.

An analysis of environmental impact indicates that the reconstruction of crossroads did not infringe the quality of the environment and the standard of living of the local communities. Quite contrary, the reconstruction positively influenced the environment by reducing the level of contamination of water and air and improving the acoustic climate in the crossroads area.

The environmental improvement described above was a result of water and sewage management regulation, plantings, reconstruction of drainage utilities and improvement of technical conditions of roads. Other observed project results include improvement of acoustic climate and reduction of air pollution in the direct neighbourhood of the investments.

Przebudowa szczególnie niebezpiecznych skrzyżowań na sieci dróg krajowych

PROJECT BUDGET	75 447 697,71 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	50 800 48,58 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	cała Polska	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Analiza oddziaływań wskazuje, że przebudowa skrzyżowań nie przyczyniła się do pogorszenia jakości środowiska przyrodniczego i standardu życia lokalnych społeczności, a przeciwnie – przedmiotowe inwestycje przyczyniły się do poprawy jakości środowiska w zakresie obniżenia poziomu zanieczyszczeń wód, zanieczyszczeń powietrza oraz klimatu akustycznego w bezpośrednim otoczeniu skrzyżowania. Poprawa stanu środowiska w ww. zakresie nastąpiła w efekcie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej, nasadzeń, przebudowy urządzeń odwadniających oraz podniesienia stanu technicznego drogi. W wyniku realizacji przedsięwzięcia zauważa się również, że uległy poprawie warunki klimatu akustycznego oraz zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza w bezpośrednim otoczeniu przedmiotowych inwestycji.

Po szczegółowej analizie wypadkowości skrzyżowań w całym kraju do realizacji projektu wybrano 25. Na wybranych skrzyżowaniach, przed rozpoczęciem inwestycji, zaobserwowano wyższy i odbiegający od średniej poziom wypadkowości. Zakres prac obejmował przebudowę istniejących skrzyżowań na skrzyżowania typu małe rondo, przebudowę/rozbudowę dróg dojazdowych, budowę pasów włączeniowych, sygnalizacji świetlnej oraz wymianę nawierzchni w obrębie skrzyżowań. Ponadto prowadzono roboty związane z przebudową sieci wodociągów, kanalizacji oraz sieci energetycznej i teletechnicznej.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Sektorowy Program Operacyjny Transport

PRIORYTET 2. BEZPIECZNIEJSZA INFRASTRUKTURA DROGOWA
DZIAŁANIE 2.3 Wdrażanie i monitoring środków poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CEL PROJEKTU:

- podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, a w szczególności ograniczenie liczby wypadków, poprawę płynności ruchu i zapewnienie właściwych warunków użytkowników krzyżujących się dróg

Project is an element of a broader scope of activities concerning improvement of effectiveness of the public transport system in Warsaw, which includes:

- construction of 4 underground stations: A20 Slodowiec, A21 Stare Bielany, A22 Wawrzyszew and A23 Mlociny
- construction of 4 route sections: B20, B21, B22 and B23 connecting the above mentioned stations with the existing and fully operational I line of the underground
- construction of side tracks located in the northern part of Mlociny station, reconstruction and modernisation of the existing bus-tram terminus Huta, which is located in the neighbourhood of the underground station. Additionally, the project includes all the necessary accompanying works such as: elimination of a collision with the existing auxiliary infrastructure, temporary reorganisation of traffic and reconstruction of road and pedestrian structure along the developed underground line. Underground stations will be implemented as underground constructions including platform halls, technical and technological rooms, side tracks, ventilating ducts, but also as surface constructions such as clearance halls with accompanying and technological rooms, elevators, intake-exhaust ventilation.

PROJECT OBJECTIVES:

- improvement of the quality of public transport services
- shortening of travel time
- increase of capacity and attractiveness of public transport system
- increase of competitiveness of public transport and growth of the number of its users
- improvement of safety and comfort of passengers
- decrease of the number of road traffic
- increase of safety of the road traffic
- adjustment of public transport infrastructure to meet the needs of the disabled
- improvement of public transport travelling standards for the disabled, elderly and parents with small children
- reduction of emission of road traffic pollutants and improvement of acoustic climate (near the underground); creation of new workplaces.

Construction of the first underground line section between route B20 and the “Mlociny” station including side tracks and Mlociny transport junction

Capital City of Warsaw

Sectoral Operational Programme Transport

PRIORITY I. Balanced development of different transport modes
MEASURE I.1 Improving railway infrastructure to provide better services between and within agglomerations
European Regional Development Fund

Project results:

- Length of the constructed underground line – 3.87 km
- Number of constructed public transport stations – 4 units
- Number of constructed parking places within the system Park and Drive – 1019 units.

Budowa pierwszej linii metra odcinek od szlaku B20 do stacji A23 „Młociny” wraz z torami odstawkowymi i węzła komunikacyjnego „Młociny”

Projekt jest elementem szerszego spektrum działań obejmujących poprawę wydajności systemu transportu publicznego Warszawy i obejmuje:

– budowę 4 stacji metra: A20 Słodowiec, A21 Stare Bielany, A22 Wawrzyszew i A23 Młociny,

– budowę 4 odcinków szlakowych: B20, B21, B22 i B23 łączących wymienione stacje z istniejącym eksploatowanym odcinkiem I linii metra,

– budowę torów odstawkowych, zlokalizowanych po północnej stronie stacji Młociny, przebudowę i modernizację istniejącej pętli autobusowo-tramwajowej Huta, która jest zlokalizowana w sąsiedztwie stacji metra. Dodatkowo projekt obejmuje wszystkie niezbędne roboty takie jak: usunięcie kolizji z istniejącą infrastrukturą towarzyszącą, tymczasową reorganizację ruchu oraz przebudowę

układu drogowego i pieszego wzdłuż budowanej linii metra. Stacje metra będą realizowane jako budowle podziemne obejmujące hale peronowe, pomieszczenia techniczne i technologiczne, tory odstawkowe, kanały wentylacyjne i budowle naziemne takie jak: hale odpraw z pomieszczeniami towarzyszącymi i technologicznymi, windy, czerpnie-wyrzutnie wentylacyjne.

Miasto stołeczne Warszawa

Sektorowy Program Operacyjny Transport

PRIORYTET I. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu

DZIAŁANIE: 1.1 Modernizacja linii kolejowych w relacjach między aglomeracjami miejskimi i w aglomeracjach

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- poprawa jakości publicznych usług transportowych
- skrócenie czasu podróży
- zwiększenie atrakcyjności i pojemności systemu komunikacji publicznej
- zwiększenie konkurencyjności transportu publicznego i liczby jego użytkowników
- poprawa bezpieczeństwa i wygody podróży
- zmniejszenie zatorów w ruchu drogowym
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- dostosowanie infrastruktury transportu publicznego do potrzeb osób niepełnosprawnych
- poprawa standardów podróży komunikacją publiczną osób niepełnosprawnych, starszych i podróżujących z małymi dziećmi
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ruchu drogowym i poprawa klimatu akustycznego (w pobliżu metra), stworzenie nowych miejsc pracy.

PROJECT BUDGET	1 046 852 453,71 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	320 584 696,26 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2004-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Rezultaty projektu:

- długość wybudowanej linii metra – 3,87 km
- liczba wybudowanych przystanków komunikacji zbiorowej – 4 szt.
- liczba wybudowanych miejsc postojowych Parkuj i Jedź – 1019 szt.

Modernisation of railway line Warsaw – Lodz Fabryczna Stage I – Skierniewice – Lodz Widzew section

Polish State Railways, Polish Railway Lines JSC

Sectoral Operational Programme Transport

PRIORITY I. Balanced development of different transport modes

MEASURE I.1 Improving railway infrastructure to provide better services between and within agglomerations

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- shortening travel time of Warsaw-Lodz railway line
- adjustment of railway lines to European requirements and standards
- reduction of noise and vibration
- upgrading security at railway crossings
- improving safety, standard and convenience of travelling
- improving environmental standards

Under the Project the following achievements were made:

- the line was adjusted for passenger train traffic at 140-160 km/h
- 62.8 km of track was modernised
- 2 pedestrian tunnels were constructed
- 4 bridges were modernised
- 6 flyovers were modernised
- 37 railway crossing were modernised
- 9.4 km of natural environment protection infrastructure was constructed
- minimum time of fast train travel – 32 minutes.

Since 16 June 2008 it takes 88 minutes for the fastest passenger train “Lodzianin” to get from Warsaw to Lodz, including stops at Warsaw West and Lodz Widzew stations.

The Warsaw – Lodz railway line connects two big metropolises inhabited by over 3 million people. Currently, every day several thousand passengers take advantage of travel service provided by the rail. The aim of the line comprehensive modernisation is to allow fast and safe rail connection between the agglomerations.

The project consisted of three contracts to design and carry out con-

struction works on the following sections: Skierniewice – Koluszki, Koluszki – Lodz Widzew, installation of rail traffic management system in the Local Traffic Centre in Koluszki and another contract for supervision and management of the line modernisation.

The overall investment will contribute to increasing the line passenger capacity and enhancing traffic safety.

PROJECT BUDGET	1 112 471 766,36 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	676 890 729,12 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CELE PROJEKTU:

- skrócenie czasu jazdy na linii kolejowej Warszawa–Łódź
- dostosowanie linii do norm i standardów europejskich
- ograniczenie hałasu i drgań
- poprawa bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych
- zwiększenie bezpieczeństwa, standardu i komfortu podróżowania
- poprawa warunków ekologicznych

Modernizacja linii kolejowej Warszawa – Łódź Fabryczna etap I – odcinek Skierniewice – Łódź Widzew

Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe SA

W ramach realizacji projektu:

- dostosowano linie do prowadzenia pociągów pasażerskich z prędkością 140-160 km/h
- zmodernizowano linię kolejową na długości – 62,8 km
- wybudowano 2 tunele dla pieszych
- zmodernizowano 4 obiekty mostowe
- zmodernizowano 6 wiaduktów
- zmodernizowano 37 przejazdów kolejowych
- wybudowano 9,4 km obiektów infrastruktury ochrony środowiska
- minimalny czas przejazdu pociągu kwalifikowanego – 32 minuty.

Od 16 czerwca 2008 roku najszybszy pociąg pospieszny „Łodzianin” pokonuje trasę z Warszawy do Łodzi z uwzględnieniem postojów na stacji Warszawa Zachodnia i Łódź Widzew w czasie 88 min.

Połączenie kolejowe Warszawa – Łódź łączy dwie duże aglomeracje miejskie, zamieszkane przez ponad 3 mln osób. Obecnie na tej linii z usług przewoźników kolejowych korzysta codziennie kilkanaście tysięcy podróżnych. Celem kompleksowej modernizacji linii jest zapewnienie szybkiego i bezpiecznego połączenia kolejowego pomiędzy ww. aglomeracjami. Projekt składał się z trzech kontraktów na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych na następujących odcinkach: Skierniewice

Sektorowy Program Operacyjny Transport

PRIORYTET I. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu
DZIAŁANIE 1.1 Modernizacja linii kolejowych w relacjach między aglomeracjami miejskimi i w aglomeracjach Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

– Kolaszki, Kolaszki – Łódź Widzew, instalacja sterowania ruchem kolejowym w Lokalnym Centrum Sterowania (LCS) Kolaszki oraz z jednego kontraktu na nadzór i zarządzanie modernizacją linii. Całość przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia przepustowości linii i poprawy bezpieczeństwa ruchu.

WIATR W ŻAGLE

WIND INTO SAILS

UNIA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH

PROGRAM KONKURENCYJNOŚĆ

Improvement of the Competitiveness of Enterprises

Allocation of the Community resources under the programme reached EUR 1 251.1mn, 15 158 project co-financing agreements were concluded worth PLN 4 895mn from the Community support.

The Sectoral Operational Programme Improvement of the Competitiveness of Enterprises (SOP-ICE), while making use of the research and development sphere resources and advantages brought about by application of new technologies, appointed objectives, priorities and measures concerning implementation of enterprise oriented and innovative policy with particular regard paid to small and medium enterprises (SME). The strategic goal of the Programme was to enhance the competitive position of enterprises operating in Poland under the circumstances of the Single European Market.

The financial resources allocated to implementation of the SOP-ICE objectives were derived from the European Regional Development Fund (ERDF). The amount of ERDF contribution amounted to EUR 1 251.1mn, while state budget co-financing reached EUR 393.1mn and the National Fund for Environmental Protection and Water Management contribution amounted to EUR 49.3mn.

The SOP-ICE measures, also referred to as “UNION FOR ENTERPRISING PEOPLE”, were horizontal in its characteristics and had over-regional dimension. They were complementary to measures of the Integrated Regional Operational Programme (IROP) and training provided within the Sectoral Operational Programme Human Resources Development (SOP-HRD), particularly as regards improving competitiveness and adaptive capabilities of enterprises.

SOP-ICE was implemented under the following three Priorities, which were allocated with the resources of the European Regional Development Fund:

- Priority 1. Developing entrepreneurship and improving innovativeness through consolidation of business support institutions – EUR 508.7mn
- Priority 2. Direct support to enterprises – EUR 722.1mn
- Priority 3. Technical assistance – EUR 20.3mn

• **Priority 1. Developing entrepreneurship and improving innovativeness through consolidation of business support institutions**

Measures adopted under this Priority in particular allowed for creation of business support institutions providing high quality services to enterprises and strengthening co-operation of research and development sphere with enterprises. The priority resources were assigned for supporting institutions providing financial support for enterprises and to develop technical and institutional infrastructure, resulting in improvement of enterprise business conditions. The Priority was implemented within five measures.

• **Priority 2. Direct support to enterprises**

The Priority goal was to enhance enterprises competitiveness with support to investments into technologies and organisational dimension, as well as investments concerning environmental protection and workplace safety. The Priority resources were also allocated

Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Alokacja środków wspólnotowych w ramach programu wyniosła
1 251,1 mln euro, podpisano 15 158 umów o dofinansowanie projektów
o wartości dofinansowania w części UE 4 895 mln zł.

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP), wykorzystując zasoby sfery naukowo-badawczej oraz korzyści związane ze stosowaniem nowoczesnych technologii, określał cele, priorytety i działania dotyczące realizacji polityki w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności, ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Strategicznym celem programu była poprawa pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na terenie Polski w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego.

Środki finansowe przeznaczone na realizację celów SPO WKP pochodziły przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Wysokość wkładu EFRR wyniosła 1 251,1 mln euro, dofinansowanie z budżetu państwa 393,1 mln euro oraz 49,3 mln euro z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Działania SPO WKP, znanego pod hasłem UNIA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH, miały horyzontalny charakter i ponadregionalny wymiar. Były komplementarne do działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz działań szkoleniowych Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL), w szczególności w zakresie podnoszenia konkurencyjności i rozwoju potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw.

SPO WKP realizowany był w podziale na trzy priorytety, w ramach których rozdysponowano środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

- **Priorytet 1. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu** – 508,7 mln euro

- **Priorytet 2. Bezpośrednie wsparcie biznesu** – 722,1 mln euro
- **Priorytet 3. Pomoc techniczna** – 20,3 mln euro

- **Priorytet 1. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu**

Działania przyjęte w ramach priorytetu umożliwiły m.in. stworzenie instytucji otoczenia biznesu dostarczających wysokiej jakości usług dla przedsiębiorstw oraz wzmocnienie współpracy sfery badawczo-rozwojowej i przedsiębiorstw. Środki w ramach priorytetu przeznaczone były także na wsparcie instytucji świadczących usługi finansowe dla przedsiębiorstw oraz na budowę infrastruktury technicznej i instytucjonalnej, a tym samym poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Priorytet wdrażany był poprzez realizację pięciu działań.

- **Priorytet 2. Bezpośrednie wsparcie biznesu**

Celem priorytetu było zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wsparcie inwestycji poprawiających ich poziom technologiczny i organizacyjny, jak również inwestycji w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP). Środki w ramach priorytetu przeznaczono również na dostarczenie wysokiej jakości usług doradczych.

Cele priorytetu drugiego realizowane były w ramach czterech działań.

for providing high quality consulting. The implementation of the Objectives of Priority 2 was composed of four measures.

- **Priority 3. Technical assistance**

Technical Assistance provided support for the process of the Programme implementation. It was to allow for the use Community financial contribution together with national resources efficiently and in line with the law and the Community policies.

Beneficiaries

Depending on the Measure, the beneficiaries of the Programme were enterprises, in particular SME, business environment institutions and networks of those institutions, government administration organisations, managers of industrial parks, science and technology parks and business incubators (regional development agencies, foundations, associations or other legal persons with particular regard to participation of local authorities and enterprises), R&D institutions and other organisations in support of entrepreneurship and innovativeness.

Implementation summary

The amount of the Community support requested by the beneficiaries under SOP-ICE (according to data on 30 June 2009) was PLN 17 423.1mn. The value of the applications submitted equalled 361.1% of commitments in the whole programming period. This is a record-breaking level taking into account the value of applications submitted under individual Operational Programmes for 2004-2006 period.

The beneficiaries received over EUR 6 600mn (approx. EUR 4 900mn thereof from ERDF) both as grants or loans, guarantees, consulting as well as enhancement of technology incubators and industrial parks offers.

In total, 15 158 project co-financing agreements were concluded under the Programme, over 14 500 of this number being contracted with enterprises. 3 196 out of 3228 enterprises which took advantage of the support were SME.

Owing to the projects co-financed with SOP-ICE:

- 37 601 workplaces were created
- 134 research and specialist laboratories were reorganised or set up
- 401 enterprises implemented new technologies
- 1363 enterprises concluded new commercial contracts with foreign partners due to the business international support
- 53 micro loan funds were and 39 loan guarantees funds were invested
- 27 industrial parks, 17 science and technology parks and 19 technology incubators were given support
- 107 earmarked projects consisting in scientific research with relevant application in business were implemented
- 74 investments in business environment institutions were co-financed
- launch of 6 seed capitals funds was supported.

The co-financed projects also brought the following environmentally friendly effects:

- carbon dioxide emission was decreased to 492tsd megagrams per annum
- water savings are estimated at 1 165tsd m³ per annum
- 53 sewage treatment plants were built.

- **Priorytet 3. Pomoc techniczna**

Pomoc techniczna zapewniała wsparcie procesu wdrażania programu. Miała na celu umożliwienie efektywnego, zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi, wykorzystania finansowego wkładu Wspólnoty oraz środków krajowych.

Beneficjenci

W zależności od działania, beneficjentami programu były przedsiębiorstwa, a w szczególności MSP, instytucje otoczenia biznesu i sieci tych instytucji, instytucje administracji rządowej, podmioty zarządzające parkami przemysłowymi, parkami naukowo-technologicznymi oraz inkubatorami przedsiębiorczości (agencje rozwoju regionalnego, fundacje, stowarzyszenia lub inne podmioty prawne z udziałem w szczególności samorządów i przedsiębiorców), instytucje sfery B+R oraz inne instytucje wspierające przedsiębiorczość i innowacyjność.

Podsumowanie realizacji

Wysokość wsparcia ze środków wspólnotowych, o które wnioskowali beneficjenci w ramach SPO WKP (według stanu na 30 czerwca 2009 r.) wyniosła 17 423,1 mln zł. Wartość złożonych wniosków stanowiła 361,1% zobowiązań na cały okres programowania. Jest to rekordowy poziom, biorąc pod uwagę wartość wniosków złożonych w obrębie poszczególnych Programów Operacyjnych przewidzianych na lata 2004-2006.

Do beneficjentów trafiło ponad 6,6 mld zł (z czego ok. 4,9 mld zł z EFRR) zarówno w formie dotacji, jak i poprzez uzyskane pożyczki, poręczenia, doradztwo, a także wzbogacenie oferty inkubatorów technologicznych i parków przemysłowych.

Łącznie w ramach programu podpisano 15 158 umów o dofinansowanie projektów, z czego ponad 14,5 tysiąca z przedsiębiorcami. Ze wsparcia na inwestycje skorzystało 3228 przedsiębiorstw, w tym 3 196 z sektora MSP.

Dzięki realizacji projektów współfinansowanych z SPO WKP:

- utworzono 37 601 miejsc pracy
- dofinansowano utworzenie bądź przebudowę 134 laboratoriów badawczych i specjalistycznych
- 401 przedsiębiorstw wdrożyło nowe technologie
- 1363 przedsiębiorców podpisało nowe kontrakty handlowe z partnerami zagranicznymi dzięki wsparciu w zakresie internacjonalizacji działalności gospodarczej
- dokapitalizowano 53 fundusze mikropożyczkowe oraz 39 funduszy poręczeń kredytowych
- udzielono wsparcia 27 parkom przemysłowym, 17 parkom naukowo-technologicznym oraz 19 inkubatorom technologicznym
- zrealizowano 107 projektów celowych, polegających na prowadzeniu badań naukowych mających praktyczne zastosowanie w gospodarce
- dofinansowano inwestycje w 74 instytucjach otoczenia biznesu
- wsparcie utworzenie 6 funduszy kapitału zalążkowego typu seed capital.

W ramach dofinansowanych projektów osiągnięto również następujące efekty ekologiczne:

- redukcja emisji dwutlenku węgla wynosi 492 tys. megagramów rocznie
- oszczędność zużycia wody wynosi 1 165 tys. metrów sześciennych rocznie
- wybudowano 53 oczyszczalnie ścieków.

Equipping the laboratory of lasers technological applications

Institute of Fundamental Technological Research, Polish Academy of Sciences, Warsaw

Sectoral Operational Programme Improvement of the Competitiveness of Enterprises

PRIORITY I. Enhancement of a knowledge-based economy business environment

MEASURE 1.4 Strengthening of co-operation between the R&D sphere and the economy
European Regional Development Fund

CELE PROJEKTU:

- equipment for the specialised Laboratory of Lasers Technological Applications of IFTR PAS in order to provide specialised research for entrepreneurs
- support of research projects conducted by IFTR PAS and also research projects carried out in the area of monitoring and forecasting technology development

The investment enabled research on the unique method of creating alloys by sputtering in the vacuum chamber.

PROJECT BUDGET	990 000,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	890 000,00 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Under the project a YAG laser and a vacuum chamber were purchased. Innovative technology applied in research will enable an increase of the scientific potential of the research institute; improve the quality of conducted research and facilitate their optimal application to strengthen business competitiveness on domestic and international markets.

Wyposażenie laboratorium technologicznych zastosowań laserów

Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Warszawa

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

PRIORYTET I. Instytucje otoczenia biznesu

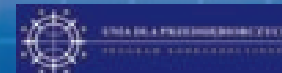
DZIAŁANIE I.4 Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- wyposażenia specjalistycznego laboratorium Pracowni Technologicznych Zastosowań Laserów IPPT PAN, w celu świadczenia specjalistycznych badań na rzecz przedsiębiorców
- wsparcie projektów badawczych prowadzonych przez IPPT PAN oraz projektów badawczych w obszarze monitorowania i prognozowania rozwoju technologii

W ramach projektu zakupiony został laser typu YAG oraz komora próżniowa. Zastosowana w badaniach innowacyjna technologia pozwoli na wzrost potencjału naukowego jednostki badawczej, wpłynie na lepszą jakość wykonywanych badań i optymalne ich zastosowanie na rzecz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców na rynkach krajowych i międzynarodowych.

Dzięki inwestycji możliwe są badania nad unikatową metodą tworzenia stopów metodą napyłania w komorze próżniowej.

Technological Park of Aircraft Industry

innovation, cooperation, development

The Bielsko Aviation Technology Park in Kaniow

Sectoral Operational Programme Improvement of the Competitiveness of Enterprises

PRIORITY I. Developing entrepreneurship and improving innovativeness through consolidation of business support institutions

MEASURE 1.3 Creation of favourable conditions for enterprises development

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- encouraging economic growth of the Bielski powiat by creating favourable conditions for transfer of knowledge and technologies between scientific institutions and enterprises
- development of entrepreneurship and increase of innovation through support to business environment institutions
- creating favourable conditions for enterprises development

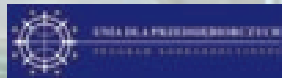
The infrastructure crucial for the development of aviation manufacturers was build on a waste dump of the “Brzeszcze-Silesia Ruch II” coal mine. The infrastructure consists of production hall, hangars, runway and flight control tower. Use of new technologies greatly supported the aviation manufacturers and other enterprises.

“Now we can start into new reality, related to use of light and super-light aircrafts for business” says Mr Dariusz Piecuch, President of the Board.

Park Technologiczny Przemysłu Lotniczego

innowacja, kooperacja, rozwój

Bielski Park Techniki Lotniczej Sp. z o.o.

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

PRIORYTET 1. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu

DZIAŁANIE 1.3 Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju firm
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- stymulowanie rozwoju gospodarczego powiatu bielskiego, dzięki stworzeniu sprzyjających warunków do dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami
- rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu
- tworzenie korzystnych warunków do rozwoju firm

Na hałdzie pokopalnianej KWK „Brzeszcze-Silesia Ruch II” wybudowano infrastrukturę niezbędną dla rozwoju firm z branży lotniczej. Są tu m.in. hale produkcyjne, hangary, pas startowy oraz budynek kontroli lotów. Wsparcie dla firm branży lotniczej i innych przedsiębiorstw zostało oparte na wykorzystaniu nowych technologii.

„Teraz startujemy w nową rzeczywistość, związaną z wykorzystaniem lekkich i ultralekkich samolotów w prowadzeniu biznesu” – mówi prezes Dariusz Piecuch.

PROJECT BUDGET	28 365 780,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	17 158 542,86 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. śląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

PROJECT BUDGET	877 246,18 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	614 072,33 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. małopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Process innovation in the company „IGLOO” as a form of optimisation of production processes

Electro-mechanical refrigeration plant “IGLOO”

Sectoral Operational Programme Improvement of the Competitiveness of Enterprises

PRIORITY 2. Direct support to enterprises

MEASURE 2.3 Improvement of competitiveness of SMEs through investments

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- the goal of the project was purchase of specialist machines and devices which were to facilitate improvement of work safety, considerably increase the effectiveness of production and at the same time reduce the negative influence on environment

Modern solutions used in the purchased machines provided significant savings of energy in the production process. Additionally the amount of waste originating in the production process was reduced to the possible minimum. This way the negative environmental effect of the company has been neutralised. The use of new machines and devices considerably decreased the level of noise and vibrations, but also reduced danger of accidents during production process.

The specialist machines and devices allowed for an extension of machine park of the company and enabled execution of more complex customer orders.

Innowacja procesowa w firmie „IGLOO” formą optymalizacji procesów produkcji

Nowoczesne rozwiązania zastosowane w maszynach, będących przedmiotem inwestycji, zapewniły znaczną energooszczędność i ograniczenie do możliwego minimum powstających podczas produkcji odpadków. Dzięki temu zneutralizowany został niekorzystny wpływ firmy na środowisko naturalne. Korzystanie z zakupionych maszyn i urządzeń zmniejszyło w znacznym stopniu poziom hałasu i wibracji, jak też ograniczyło niebezpieczeństwo wypadków podczas produkcji.

Dzięki specjalistycznym maszynom i urządzeniom możliwe było wzbogacenie parku maszynowego firmy oraz przyjmowanie bardziej „skomplikowanych” zamówień.

Zakład Elektromechaniki Chłodniczej „IGLOO”

Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw

PRIORYTET 2. Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw

DZIAŁANIE 2.3 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CEL PROJEKTU:

- zakup specjalistycznych maszyn i urządzeń, przyczyniających się do poprawy bezpieczeństwa pracy, znacznego wzrostu efektywności produkcji, zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne

Implementation of an innovative production process

with a technological line, dedicated for wood processing and finishing of furniture surfaces, in order to improve international competitive position of A. Taranko carpentry workshop

Carpentry workshop Taranko Aleksander

Sectoral Operational Programme Improvement of the Competitiveness of Enterprises

PRIORITY 2. Direct support to enterprises

MEASURE 2.3 Improvement of competitiveness of SMEs through investments

European Regional Development Fund

Implementation of the project resulted in construction of a production and warehouse hall – a building of 3000 sq m divided into the following technological sections: machinery section of around 1 600 sq m, manual treatment section of around 300 sq m, paint shop section of around 400 sq m, packing and assembly section of ready made products – around 250 sq m, two storage social and office rooms of around 450 sq m. A technological production line was purchased and set into operation.

The project included purchase and setting into operation of a boiling house with a silo for sawdust, air inlet and outlet installation and a wood waste incinerator.

PROJECT OBJECTIVES:

- creation of the status of an innovative company in the trade
- increase of the constant, replicable quality of products
- reduction of costs

Wdrożenie innowacyjnego procesu produkcyjnego

z linią do obróbki drewna, wykańczania i uszlachetniania powierzchni meblowych w celu poprawy międzynarodowej pozycji konkurencyjnej zakładu stolarskiego A. Taranko

Zakład stolarski Taranko Aleksander

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw
 PRIORYTET 2. Bezpośrednie wsparcie biznesu
 DZIAŁANIE 2.3 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje
 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

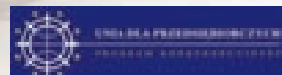
- zbudowanie statusu innowacyjnej firmy w branży
- podniesienie stałej, powtarzalnej jakości produktów
- obniżenie kosztów działalności

W ramach projektu zakupiono i uruchomiono kotłownię z silosem na trociny, instalacją nawiewowo-wywiewną oraz piecem do spalania odpadów drzewnych.

Dzięki realizacji projektu wybudowano halę produkcyjno-magazynową – budynek o powierzchni 3000 m², podzielony na następujące działy technologiczne:

- wydział maszynowni
  - dział obróbki ręcznej
  - wydział lakierni
  - dział pakowania i montażu wyrobów gotowych
  - pomieszczenia socjalno-biurowe dwukondygnacyjne.
- Zakupiono i wdrożono innowacyjną produkcyjną linię technologiczną.

PROJECT BUDGET	1 248 846,23 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	874 192,36 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. warmińsko-mazurskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Creation of the Podkarpackie Science and Technology Park (PSTP) – Stage I

Rzeszow Regional Development Agency

Sectoral Operational Programme Increase of Competitiveness of Enterprises

PRIORITY 1. Development of entrepreneurship and increase of innovation through enhancement of a knowledge-based economy business environment

MEASURE 1.3 Creation of favourable conditions for enterprises development

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- improvement of competitiveness of the economy of Podkarpackie Voivodship
- implementation of modern technological solutions and introduction of knowledge and capital resources management
- stimulation of multifunctional development of the Podkarpackie Voivodship based on ideas of innovativeness and transfer of technology through synergic use of scientific, research, economic and infrastructural potential of the region

Development of the Park aims at facilitating business activity of investors, especially innovative enterprises introducing technologically advanced products or services. This is an idea of how to attract modern technologies and simultaneously benefit from the universities or science and research centres located in the region.

Total area dedicated for the needs of the 1st stage of development of the PSTP amounts to 123 ha. The target area of the whole Park is estimated to cover around 360 ha.

PROJECT BUDGET	40 134 094,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	29 567 106,89 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. podkarpackie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

The Park is divided into several zones:

- **Zone S1.** (adjacent to the airport) – located near the Rzeszow-Jasionka airport, covering the area of 71.1 ha. A significant advantage of this zone is an airport meeting international standards.
- **Zone S2.** Enhanced Business Activity (EBA), including research and scientific background on the territory of the Rzeszow district. The zone is located in the direct neighbourhood of the city of Rzeszow.
- **Zone S3.** Zone of the Academic Pre-incubator will be located on the premises of the Rzeszow Technical University.

Utworzenie Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego (PPNT) – etap I

Park podzielony jest na kilka stref:

- Strefa S1 (Przylotniskowa). Zlokalizowana w pobliżu Lotniska Rzeszów-Jasionka, zajmująca powierzchnię 71,1 ha. Znaczącym atutem tej strefy jest lotnisko o międzynarodowym standardzie.
- Strefa S2. Podwyższonej Aktywności Gospodarczej (PAG) z uwzględnieniem zaplecza badaw-

czo-naukowego na obszarze powiatu rzeszowskiego. Zlokalizowana jest na terenach sąsiadujących bezpośrednio z Rzeszowem.

- Strefa S3. Strefa Preinkubatora Akademickiego funkcjonowała będzie na terenach Politechniki Rzeszowskiej.

Łączna powierzchnia terenu przeznaczona na potrzeby I etapu utworzenia PPNT wynosi obecnie 123 ha. Docelowo park obejmie około 360 ha.

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

PRIORYTET I. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu

DZIAŁANIE I.3 Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju firm
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- podnoszenie konkurencyjności podkarpackiej gospodarki
- wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz zarządzania zasobami wiedzy i kapitału
- stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju województwa podkarpackiego w oparciu o idee innowacyjności i transferu technologii poprzez synergiczne wykorzystanie regionalnego potencjału naukowo-badawczego, gospodarczego oraz infrastrukturalnego

Park ma ułatwić podejmowanie działalności inwestorom, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw innowacyjnych i wprowadzających produkty/usługi zaawansowane technologicznie. To pomysł na ściągnięcie nowoczesnych technologii i równoczesne wykorzystywanie potencjału miejscowych uczelni wyższych i ośrodków naukowo-badawczych.

WSI SPOKOJNA **WSI WESOŁA**

VILLAGE CALM
VILLAGE JOY

Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development 2004-2006

Allocation of the Community resources for the Programme amounted to EUR 1,19 mld.
Since the beginning of the Programme implementation 50 304 agreements were concluded
(including decisions issued for Measure 2.5)

The Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development 2004-2006 was one of the elements of implementation of social and economic development strategy, as defined in National Development Plan. The Programme was the primary instrument for reshaping agriculture and food business. Together with the Integrated Regional Operational Programme and other Sectoral Programmes, it dealt with development of rural areas.

The aim of SPO Restructuring... was to improve competitiveness and continuous and sustainable growth within agriculture, support to food processing industry in enhancing its competitive position as well as support of multidimensional development of rural areas.

SPO Restructuring was financed under EU funds from the Guidance Section of the European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (EAGGF) combined with national public resources and beneficiaries own contribution. The Programme allocation amounted to EUR 1 790mn, whereas EUR 1,19 mld i.e. 67% was derived from EU.

SPO Restructuring... supported three priorities, allocated with the resources of EAGGF:

- **Priority 1.** Supporting of changes and adjustments in agricultural and food sector – EUR 847 million
- **Priority 2.** Sustainable development of rural areas – EUR 327 million
- **Priority 3.** Technical assistance – EUR 18 million

- **Priority 1. Supporting of changes and adjustments in agricultural and food sector**
Under this priority restructuring and modernisation measures were taken in food sector aiming at improvement of its competitiveness and profitability, providing security and suitable production quality, as well as adjustment to the EU standards.

The priority tasks were carried out through direct investment support and organising training and advisory activities.

- **Priority 2. Sustainable development of rural areas**
The support provided under the priority was to improve spatial planning of villages and to make rural areas attractive for living and enterprising. The measures undertaken were also intended to create new jobs and reduce unemployment in rural areas, along with creating new sources of income of the rural population. The concept of sustainable development achieved under the priority had to provide access to services both for people and enterprises, as well as development of infrastructure and cultural and social functions of the village.

- **Priority 3. Technical assistance**
The Technical assistance consisted in support to intuitions involved in implementation of the Programme, in order to allow for sound and efficient Programme implementation, management, monitoring and control, as well as information and promotional activities concerning the Programme.

Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006

Alokacja środków wspólnotowych dla Programu wynosiła 1,19 mld euro.
Od początku wdrażania Programu zawarto łącznie 50 304 umowy
(wliczając wydane decyzje dla działania 2.5).

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006 stanowił jeden z elementów realizacji, określonej w Narodowym Planie Rozwoju, strategii rozwoju społeczno-gospodarczego. Program stanowił główny instrument realizacji zadań z zakresu przekształceń w obszarze rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Podejmował także, obok Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz innych programów sektorowych, zadania związane z rozwojem obszarów wiejskich.

Celem realizacji SPO Restrukturyzacja... była poprawa konkurencyjności oraz trwałe i zrównoważony wzrost sektora rolnego, wsparcie przemysłu przetwórczego w dążeniu do poprawy jego pozycji konkurencyjnej oraz wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

SPO Restrukturyzacja... finansowany był ze środków Unii Europejskiej, pochodzących z Sekcji Orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) w połączeniu z krajowymi środkami publicznymi i wkładem własnym beneficjentów. Alokacja środków w ramach programu wynosiła 1,79 mld euro, z czego 1,19 mld euro, czyli ok. 67%, stanowiły środki unijne.

W ramach SPO Restrukturyzacja... realizowano trzy priorytety, w ramach których rozdysponowano środki EFOiGR:

- **Priorytet 1. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym** – 847 mln euro

- **Priorytet 2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich** – 327 mln euro
- **Priorytet 3. Pomoc techniczna** – 18 mln euro.

• **Priorytet 1. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym**
W ramach priorytetu podjęto działania restrukturyzacyjne i modernizacyjne w sektorze żywnościowym, mające na celu przede wszystkim poprawę jego konkurencyjności i dochodowości, zapewnienie bezpieczeństwa i odpowiedniej jakości produkcji, jak również dostosowanie do standardów Unii Europejskiej.

Zadania priorytetu realizowano poprzez bezpośrednie wsparcie inwestycyjne oraz organizowanie działań doradczych i szkoleniowych.

- **Priorytet 2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich**

Wsparcie udzielane w ramach priorytetu służyło dążeniu do poprawy zagospodarowania przestrzennego wsi, uatrakcyjnienia obszarów wiejskich jako miejsca zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Podejmowane działania miały także na celu tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie bezrobocia na wsi, a co za tym idzie tworzenie nowych źródeł dochodu ludności wiejskiej. Koncepcja zrównoważonego rozwoju realizowana w ramach priorytetu zakładała również zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, rozwój infrastruktury oraz kulturowych i społecznych funkcji wsi.

Beneficiaries

Depending on the measure, the support was provided to entities engaged in agriculture – natural or legal persons and others working in this sector, young farmers, national and private forests owners, the inhabitants of villages within rural communities or municipalities.

Implementation summary

The value of the applications submitted within SPO Restructuring, since the time the implementation began until the end of June 2009 exceeded the amount of PLN 7 180mn, i.e. approximately 158% of the allocation foreseen for the Community resources within the Programme.

In total, 50 304 co-financing agreements were concluded amounting almost to PLN 4,7 mld (under EAGGF).

The use of the allocation for agreements concluded or co-financing decisions issued under SPO Restructuring was therefore 103% of the 2004-2006 Programme allocation.

For the whole Priority 1 the amount of resources contracted by the end of June 2009 was more than 102% of EAGGF funds allocation available for this priority.

Under Priority 2, since the beginning of the Programme, a total of 10 164 agreements for the Community co-financing were concluded in the amount of almost PLN 1 300mn, i.e. 105% of the allocated resources.

The biggest number of SPO Restructuring projects was implemented in the following voivodships: Mazowieckie – 7 778, Lubelskie – 6 290 and Wielkopolskie – 5 677.

Owing to the projects co-financed within SPO Restructuring the following results have been achieved:

- 23 949 projects concerning modernisation of farms were implemented
- 14 151 grants were paid [under Measure 1.2 Starting facilitation(...)] in the total amount of over EUR 707 million
- over 410 thousand persons were trained
- 510 elements of small tourist infrastructure were built or rearranged, including visual information systems
- 593 village centres were arranged
- over 670 parks, playgrounds and other places of recreation were arranged
- 599 sport facilities were built or renovated
- 90 tanks and watercourses within the villages were taken care of
- over 1200 public cultural facilities were constructed, adapted or renovated
- 60 activities concerning local folklore were supported.

- **Priorytet 3. Pomoc techniczna**

Pomoc techniczna obejmowała wsparcie instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu, aby umożliwić im sprawną i skuteczną implementację programu, jego zarządzanie, monitorowanie i kontrolę, jak również działania informacyjno-promocyjne programu.

Beneficjenci

W zależności od działania, ze wsparcia mogły skorzystać podmioty prowadzące działalność rolniczą – osoby fizyczne lub prawne, rolnicy i inne osoby pracujące w rolnictwie, młodzi rolnicy, nadleśnictwa i właściciele lasów prywatnych, mieszkańcy miejscowości należących do gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich.

Podsumowanie realizacji SPO Restrukturyzacja...

Wartość wniosków złożonych w ramach SPO Restrukturyzacja..., od początku wdrażania do końca czerwca 2009 r., osiągnęła poziom ponad 7,18 mld zł, czyli ok. 158% alokacji przewidzianych dla programu środków wspólnotowych.

Łącznie zawarto 50 304 umowy o dofinansowanie na kwotę blisko 4,7 mld zł (w ramach EFOiGR).

Poziom wykorzystania alokacji na poziomie zawartych umów/wydzanych decyzji o dofinansowanie w ramach SPO Restrukturyzacja... wyniósł zatem 103% alokacji przyznanej dla programu na lata 2004-2006.

W skali całego Priorytetu 1 poziom kontraktacji wyniósł na koniec czerwca 2009 r. ponad 102% alokacji środków EFOiGR dostępnych dla tego priorytetu.

W ramach Priorytetu 2, od początku uruchomienia programu, podpisano łącznie 10 164 umowy na kwotę dofinansowania ze środków wspólnotowych wynoszącą blisko 1,3 mld zł, co oznacza zakontraktowanie 105% alokowanych środków.

Najwięcej projektów w ramach SPO Restrukturyzacja... zrealizowano w województwach: mazowieckim – 7 778, lubelskim – 6 290 oraz wielkopolskim – 5 677.

Dzięki realizacji projektów współfinansowanych z SPO Restrukturyzacja...:

- zrealizowano 23 949 projektów związanych z modernizacją gospodarstw rolnych
- wypłacono 14 151 premii [w Działaniu 1.2 Ułatwianie startu (...)] na łączną kwotę ponad 707 mln euro
- przeszkolono ponad 410 tys. osób
- wybudowano lub przebudowano 510 elementów małej infrastruktury turystycznej oraz turystycznej, w tym systemów informacji wizualnej
- ukształtowano 593 centra wsi
- urządzono ponad 670 parków, placów zabaw i innych miejsc wypoczynku
- zbudowano i odnowiono 599 obiektów sportowych
- zagospodarowano 90 zbiorników i cieków wodnych w obrębie miejscowości
- zbudowano, adaptowano lub wyremontowano ponad 1200 obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne
- wsparto 60 przedsięwzięć związanych z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych.

Construction of a fodder mill with a capacity of 400 tonnes/24hrs with the use of a new production line

Multiple Enterprise KOMPLEXMŁYN Ltd

**Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation
of the Food Sector and Rural Development**

PRIORITY I. Supporting of changes and adjustments in agricultural and food sector
MEASURE 1.5 Improvement of processing and marketing of agricultural products
European Agricultural Guidance and Guarantee Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- optimization of production, increase of quality of offered services and products
- increase of economic effectiveness of wheat milling
- reduction of unit costs
- improvement of working conditions
- improvement of environmental protection
- increase of competitiveness of the company on the market

As a result of the investment Komplexmlyn became one of the largest companies of this industry in Poland and through that an important enterprise on a national scale.

Budowa młyna paszowego

o zdolności przemiałowej 400 t/24 h

z zastosowaniem nowej linii produkcyjnej

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KOMPLEXMŁYN Sp. z o.o.

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego
oraz Rozwój Obszarów Wiejskich

PRIORYTET I. Wsparcie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym

DZIAŁANIE I.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych

Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej

CELE PROJEKTU:

- optymalizacja produkcji, podwyższenie jakości oferowanych usług oraz produktów
- poprawa efektywności ekonomicznej przemiału pszenicy
- obniżka kosztów jednostkowych
- poprawa warunków pracy załogi
- poprawa ochrony środowiska
- wzrost konkurencyjności spółki na rynku

Dzięki przeprowadzonej inwestycji Komplexmłyn to jedna z największych firm w Polsce i tym samym liczące się przedsiębiorstwo tego typu w skali całego kraju.

PROJECT BUDGET	29 733 232,86 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	8 530 033,75 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. wielkopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

W ramach projektu firma zakupiła nowy młyn o możliwości przerobu ok. 400 ton ziarna dziennie, który jest jednym z największych w Wielkopolsce. Inwestycja została zlokalizowana w całości na terenie zakładu w Wągrowcu. Przy realizacji projektu zastosowano najnowocześniejsze rozwiązania w dziedzinie młynarskiej, m.in.: całkowicie zautomatyzowaną linię produkcyjną, zainstalowaną moc 1700 kW, większą pojemność silosów do zboża, paczkowanie automatyczne w worki wentylowe i paletyzowanie oraz 5 linii wydawania mąki i otrąb.

Building of a new juice concentrate production plant

Production, Trade and Service Enterprise AGROTEX Ltd

Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development

PRIORITY 1. Supporting of changes and adjustments in agricultural and food sector
MEASURE 1.5. Improvement of processing and marketing of agricultural products
European Agriculture Guidance and Guarantee Funds

PROJECT OBJECTIVE:

- the aim of the project is to upgrade production efficiency and get best quality fruit products

As a result of the project a modern production hall has been built, fitted with production lines, fruit presses, concentrate storehouse, sewage treatment and boiler room exclusively for the plant purposes. All those facilities are environmentally friendly. The plant capability is estimated at approx. 600 kg of fruit daily.

AGROTEX Ltd produces concentrated fruit juices and aromas: apple, strawberry, cherry, black and colour currant and chokeberry.

AGROTEX Sp. z o.o. jest producentem zagęszczonych soków owocowych i aromatów owocowych: jabłkowego, truskawkowego, wiśniowego, z czarnych i kolorowych porzeczek oraz aroniowego.

W ramach projektu powstała nowoczesna hala produkcyjna, wyposażona w linie produkcyjne, prasy do zgniataania owoców, magazyn koncentratów, oczyszczalnia ścieków i własna kotłownia. Wszystko w zgodzie z ekologią. Zakład dziennie przerabia ok. 600 ton owoców.

Budowa nowego zakładu produkcji soków zagęszczonych

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe AGROTEX Sp. z o.o.

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich

PRIORYTET I. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym
DZIAŁANIE 1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych
Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej

CEL PROJEKTU:

- podniesienie wydajności produkcji i uzyskanie najwyższej jakości produktów z przetwórstwa owoców

PROJECT BUDGET	36 529 920,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	12 785 472,00 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. małopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Putting the egg processing plant of the Ovovita company into operation

Andrzej Kurasiak OVOVITA

Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development

PRIORITY I. Supporting of changes and adjustments in agricultural and food sector
MEASURE I.5 Improvement of processing and marketing of agricultural products
European Agricultural Guidance and Guarantee Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- main goal of the project was market orientation of the production of Ovovita plant and using the existing market niches

The scope of the project included purchase and installation of a complete equipment for egg processing plant, with capacity of processing several million eggs daily into liquid, dried or boiled egg products. In addition specialist internal and external means of transportation were purchased in order to maintain proper temperature of transported products.

Ovovita company is a family business started up with the use of Polish capital solely.

PROJECT BUDGET	25 171 156,93 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	8 349 417,65 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. łódzkie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Uruchomienie zakładu przetwórstwa jaj firmy Ovovita

Andrzej Kurasik OVOVITA

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich

PRIORYTET I. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym
DZIAŁANIE I.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych
Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej

CEL PROJEKTU:

- rynkowe ukierunkowanie produkcji zakładu Ovovita i wykorzystanie istniejących nisz rynkowych

W ramach projektu zakupiono i zamontowano kompletne wyposażenie zakładu przetwórstwa jaj, w którym kilka milionów jaj dziennie przerabiane jest na płynne, suszone i gotowane przetwory jajeczne. Dodatkowo zakupiono specjalistyczne środki transportu wewnętrznego i zewnętrznego zapewniającego utrzymanie właściwej temperatury przewożonych towarów.

Firma Ovovita jest rodzinnym przedsiębiorstwem powstałym przy udziale wyłącznie polskiego kapitału.

Production orientating through establishment of a new cheese production plant

Dairy Co-operative MLEKPOL

Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development

PRIORITY I. Supporting of changes and adjustments in agricultural and food sector
MEASURE 1.5 Improving processing and marketing of agricultural products
European Agriculture Guidance and Guarantee Funds

PROJECT OBJECTIVES:

- market production orientation through an increase in cheese production and limitation of powdered milk and butter production
- improving the quality of the products provided
- reduction of the negative impact on the environment
- modernisation of existing production technologies

Under the project the co-operative purchased a new technological line for the cheese production with a capacity of 1 million litres per day. The project also included the purchase of the equipment cooperating with the existing and new cheese production plant as well as whey heat recovery system for heating milk during re-pasteurisation process.

The project implementation allowed for increasing the production from 30 to 70 thousand tonnes of produced cheese per year.

Ukierunkowanie produkcji poprzez uruchomienie nowej warzelnii sera

PROJECT BUDGET	38 932 350,82 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	10 479 727,36 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. warmińsko-mazurskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Spółdzielnia Mleczarska MLEKPOL

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja
Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich

PRIORYTET I. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym
DZIAŁANIE 1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych
Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej

CELE PROJEKTU:

- rynkowe ukierunkowanie produkcji na wytworzenie większej ilości sera i ograniczenie produkcji mleka w proszku i masła
- poprawa jakości oferowanych produktów
- zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko
- modernizacja istniejących technologii produkcji

Zrealizowana inwestycja pozwoliła na wzrost produkcji z dotychczas wytwarzanych 30 tys. ton sera rocznie do 70 tys. ton.

W ramach projektu spółdzielnia zakupiła nową linię technologiczną do produkcji serów żółtych o wydajności 1 mln litrów na dobę. Inwestycja obejmowała również zakup urządzeń współpracujących z istniejącą i nową warzelnią sera oraz system odzysku ciepła z serwatki i wykorzystanie go do podgrzewania mleka w repasteryzatorach.

Restoration of the channels of Solanka and Rudzica and construction of a new pumping station on the Solanka Channel in Nowa Sol

Lubuski Board of Melioration and Water Equipment

Sectoral Operational Programme Restructuring and Modernisation of the Food Sector and Rural Development

PRIORITY 2. Sustainable development of rural areas
MEASURE 2.5 Agricultural water resources management
European Agricultural Guidance and Guarantee Fund

CELE PROJEKTU:

- expansion and modernisation of existing technical infrastructure
- controlling the flow from both channels in order to maintain optimal water level
- preventing flooding of the properties and buildings of Nowa Sol district and farmlands of Rudno village
- land protection from the water of the local catchments especially from catchments of Solanka and Rudzica rivers including rain water and river Odra water flowing into Rudzica river.

The subject of the investment was to construct a new pumping station on the Solanka Channel at the length of 0+378 km as well as the restoration of the Solanka Channel at the length from 0+366 to 1+030 km and Rudzica river on the section from 0+000 to 0+183 km.

The investment affects two catchments of Solanka and Rudzica with a total area of 86.8 km².

The scope of the project included:

- reconstruction of the beds of the Solanka Channel and Rudzica river
- construction of a pumping station on the Solanka Channel
- construction of a water intake with a wet well at the intake
- construction of the balance tank on the Solanka Channel
- construction of a standalone control station with a control cabinet
- land development in the area of the pumping station
- construction of the access road from a park road to the pumping station
- removal of an old pumping station.

Efficiency of a new modernised pumping station is greater by 58% from the previous one.

Odbudowa kanałów Solanki i Rudzicy oraz budowa nowej przepompowni na Kanale Solanka w Nowej Soli

PROJECT BUDGET	5 202 842,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	3 941 544,69 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. lubuskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich

PRIORYTET 2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
DZIAŁANIE 2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi
Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej

CELE PROJEKTU:

- rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej
- kontrola odpływu z obu kanałów w celu utrzymania optymalnego poziomu wód
- zapobieganie podtopieniem posesji i zabudowań dzielnicy Zatorze w Nowej Soli oraz gruntów rolnych wsi Rudno
- zabezpieczenie terenów przed wodami ze zlewni własnej, w szczególności zlewni rzek Solanki i Rudzicy, w tym uchodzącymi do Rudzicy wodami deszczowymi oraz wodami rzeki Odry

Przedmiotem inwestycji było wykonanie nowej przepompowni na Kanale Solanka w km 0+378 wraz z odbudową kanału Solanki w km 0+366 do 1+030 i rzeki Rudzicy na odcinku od km 0+000 do 0+183. Inwestycja swoim wpływem oddziałuje na dwie zlewnie kanałów Solanki i Rudzicy o łącznej powierzchni 86,8 km².

Zakres projektu obejmował:

- odbudowę koryta kanału Solanki i rzeki Rudzicy
- budowę przepompowni wody na kanale Solanki
- budowę ujęcia wody (wlot z komorami czerpnyymi)
- budowę zbiornika wyrównawczego na Kanale Solanka
- budowę sterowni wolnostojącej wraz z szafą sterowniczą
- zagospodarowanie terenu przepompowni
- drogę dojazdową do pompowni od drogi w parku
- likwidację starej pompowni.

Wydajność nowej unowocześnionej przepompowni jest większa od dotychczasowej o 58%.

**PRZYJAŹNI
DLA ŚRODOWISKA**

**ENVIRONMENTALLY
FRIENDLY**

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

The Cohesion Fund in the field of environmental investments

Allocation of the Cohesion Fund resources (including ISPA) in the field of environment amounted to EUR 2 850mn, which were distributed between 90 projects approved to be implemented.

The Cohesion Fund (CF) is an instrument of structural policy of the European Union, which is not included in structural funds. The support from the Fund is carried out on the national level and its primary goal is to strengthen social and economic cohesion of the European Union through financing major scale, complex projects in the field of environment and transport infrastructure.

The use of the Cohesion Fund resources in Poland is based on Framework Reference Document for Cohesion Fund for the years 2004 – 2006 formed on the basis of the National Development Plan 2004 – 2006. The main goal of the actions conducted in the field of environmental protection is to reduce the gap between Poland and Western Europe states in the scope of environmental quality standards as well as technical and institutional infrastructure in the relevant area. The strategy also provides support for investment projects carried out by public authorities within the scope of environmental protection, which results from the implementation of European Union law.

The Cohesion Fund co-finances projects concerning environmental protection within the value exceeding EUR 10mn.

The allocation of the Cohesion Fund resources (including ISPA) for the years 2000-2006 for Poland amounted to EUR 5 635mn. 100% of the funds granted to Poland under the ISPA and the Cohesion Fund were distributed into 130 projects, out of which 90 are related to the environmental sector. The amount of EUR 2 850mn was allocated for their implementation, which is 66.5% of the eligible costs of environmental projects, that have been set at the level of EUR 4 287mn.

Projects co-financed within the framework of the Cohesion Fund in the environmental sector are implemented in the following areas:

1. Improvement of the quality of surface water, and improvement of the distribution and quality of drinking water – 94% of CS allocation

The measures undertaken within this area include: construction and modernisation of sanitary and rainwater sewerage and wastewater treatment plants as well as upgrading and modernisation of water treatment facilities and water supply networks (in connection with sanitation systems)

2. Rationalisation of waste management and protection of soils – 3.7% of CS allocation

The measures undertaken in this field include: construction, upgrading or modernisation of municipal landfill sites, establishing systems for the recovery and disposal of municipal waste, establishing systems for the collection and disposal of hazardous waste, establishing systems for the disposal of sewage sludge, reclamation of land degraded by industry and other adverse impacts as well as the investments on the areas, where landfill capacity is exhausted.

3. Improvement of air quality – 1.8% of CF allocation

The measures undertaken under this area are in particular: modernisation and expansion of municipal district heating systems in the zones with significantly exceeded allowable air pollution concentration, support for modernisation of the existing heating systems

Fundusz Spójności w zakresie inwestycji środowiskowych

Alokacja środków Funduszu Spójności (wraz z ISPA) w sektorze środowiska wynosiła 2 850 mln euro, które to rozdysponowane zostały pomiędzy 90 przyjętych do realizacji projektów.

Fundusz Spójności (FS) to instrument polityki strukturalnej Unii Europejskiej, niezaliczający się do funduszy strukturalnych. Wsparcie z funduszu ma zasięg krajowy, a jego celem nadrzędnym jest wzmacnianie spójności społecznej i gospodarczej Unii poprzez finansowanie dużych projektów tworzących spójną całość w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury transportowej.

Korzystanie ze środków Funduszu Spójności w Polsce opiera się na Strategii wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 utworzonej na podstawie Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006. Celem wiodącym działań w obszarze ochrony środowiska jest zmniejszenie dystansu dzielącego Polskę od krajów Europy Zachodniej w zakresie standardów jakości środowiska oraz technicznej i instytucjonalnej infrastruktury w tej dziedzinie. Strategia zakłada również wsparcie zadań inwestycyjnych władz publicznych w zakresie ochrony środowiska, wynikających z wdrażania prawa Unii Europejskiej.

Fundusz Spójności współfinansuje projekty dotyczące ochrony środowiska o wartości przekraczającej 10 mln euro.

Alokacja środków Funduszu Spójności (wraz z ISPA) dla Polski na lata 2000-2006 wyniosła 5 635 mln euro. Środki przyznane Polsce w ramach ISPA i Funduszu Spójności zostały w 100% rozdysponowane na 130 projektów, z czego aż 90 to projekty związane z sektorem środowiska. Na ich realizację przeznaczono środki o łącznej wartości 2 850 mln euro, co stanowi 66,5% kosztów kwalifikowanych projektów środowiskowych, które określono na poziomie 4 287 mln euro.

Projekty współfinansowane w ramach Funduszu Spójności w sektorze środowiska realizowane są w następujących obszarach:

1. Poprawa jakości wód powierzchniowych, polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia – 94% alokacji FS

Działania podejmowane w ramach tego obszaru to m.in. budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej i burzowej oraz oczyszczalni, jak również rozbudowa i modernizacja urządzeń uzdatniających wodę i sieci wodociągowej (w powiązaniu z systemami sanitacji).

2. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi – 3,7% alokacji FS

Działania podejmowane w ramach tego obszaru to m.in.: budowa, rozbudowa lub modernizacja składowisk odpadów komunalnych, tworzenie systemów recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenie systemów zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, tworzenie systemów zagospodarowania osadów ściekowych, rekultywacja terenów zdegradowanych przez przemysł i inne szkodliwe oddziaływania, inwestycje na terenach, na których wyczerpuje się pojemność składowiska.

3. Poprawa jakości powietrza – 1,8% alokacji FS

Działania podejmowane w ramach tego obszaru to m.in.: modernizacja i rozbudowa miejskich systemów ciepłowniczych w strefach o znaczących przekroczeniach dopusz-

in public facilities into more environmentally friendly systems, improving energy efficiency and energy conservation as well as wider use of alternative energy sources.

The maximum rate of financial support for the projects from the Cohesion Fund reaches 85% of investment eligible expenditures. The eligibility period for the projects expenditures co-financed by the Fund expires on 31 December 2010.

Beneficiaries

Beneficiaries of the Cohesion Fund in the environmental field were local self-government authorities, associations of local self-government authorities, municipal commercial companies and the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Summary of the implementation

According to estimates, in comparison to the costs assumed at the stage of applying for funding, the actual costs of CF projects increased over 30%.

The value of contracted funds in environmental sector at the end of June 2009 amounted to EUR 5 185mn, which is 121% of eligible costs in the sector. The value of expenditure incurred by the beneficiaries of the Cohesion Fund in the environmental sector, by

the end of June 2009, amounted to more than EUR 2 069mn, i.e. approx. 48% of the eligible costs. Payments from the CF resources provided by the European Commission, reached EUR 1 622mn, which is approximately 57% of the allocation. So far, 3 projects in the environmental sector were completed.

Within the Cohesion Fund support the following facilities were constructed so far:

- over 4800 km of waste water networks
- over 652 km water supply system.

The following facilities were modernised:

- over 300 km of sanitation system networks
- 455 km of water supply network.

The construction or upgrading works were completed for:

- 21 sewage treatment plants
- 24 water treatment stations and water intakes
- 8 waste disposal facilities.

CF Projects in the environmental sector also include removal of the facilities which do not meet the European standards. Consequently 2 landfills and 4 waste treatment plants were closed.

czalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, wsparcie przekształcenia istniejących systemów ogrzewania obiektów publicznych w systemy bardziej przyjazne dla środowiska, podniesienie efektywności wykorzystania energii i jej oszczędzanie oraz szersze stosowanie alternatywnych źródeł energii.

Udział środków pochodzących z Funduszu Spójności w finansowaniu projektów stanowi maksymalnie 85% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Okres kwalifikowalności wydatków dla projektów współfinansowanych ze środków funduszu na lata 2004-2006 upływa z dniem 31 grudnia 2010 r.

Beneficjenci

Beneficjenci Funduszu Spójności w sektorze środowiska to jednostki samorządu terytorialnego, związki jednostek samorządu terytorialnego, komunalne spółki prawa handlowego oraz NFOŚiGW.

Podsumowanie realizacji projektów

Według szacunków, rzeczywiste koszty projektów FS wzrosły o ponad 30% w stosunku do kosztów szacowanych na etapie wnioskowania o dofinansowanie. Wartość zakontraktowanych środków w sektorze środowisko, według stanu na koniec czerwca 2009 r.,

wyniosła 5 185 mln euro, co stanowi 121% wartości kosztów kwalifikowanych w sektorze. Wartość wydatków poniesionych przez beneficjentów Funduszu Spójności w sektorze środowiska, do końca czerwca 2009 r., wyniosła ponad 2 069 mln euro, tj. ok. 48% wartości kosztów kwalifikowanych. Płatności ze środków FS przekazane przez Komisję Europejską osiągnęły poziom 1 622 mln euro, co stanowi ok. 57% alokacji. W sektorze środowiska zakończono do tej pory 3 projekty.

Przy wsparciu Funduszu Spójności wybudowano dotychczas:

- ponad 4800 km sieci kanalizacji ściekowej
- ponad 652 km sieci wodociągowej.

Zmodernizowano:

- ponad 300 km sieci kanalizacji sanitarnej
- 455 km sieci wodociągowej.

Zakończono też prace nad budową lub modernizacją:

- 21 oczyszczalni ścieków
- 24 stacje uzdatniania wody i ujęć wody
- 8 zakładów unieszkodliwiania odpadów.

Projekty FS w sektorze środowiska obejmują także likwidację obiektów niespełniających norm europejskich, co w konsekwencji doprowadziło do zamknięcia 2 składowisk odpadów oraz 4 oczyszczalni ścieków.

Supply in water and sewage treatment in Warsaw – stage 3

City Waterworks and Sanitation Enterprise in the Capital City of Warsaw JSC

Framework Reference Document for Cohesion Fund for the Years 2004-2006
Cohesion Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- improvement of water and sewage management of Warsaw
- fulfilment of obligations imposed on the Warsaw agglomeration in the Accession Treaty and related National Programme for Municipal Waste Water Treatment

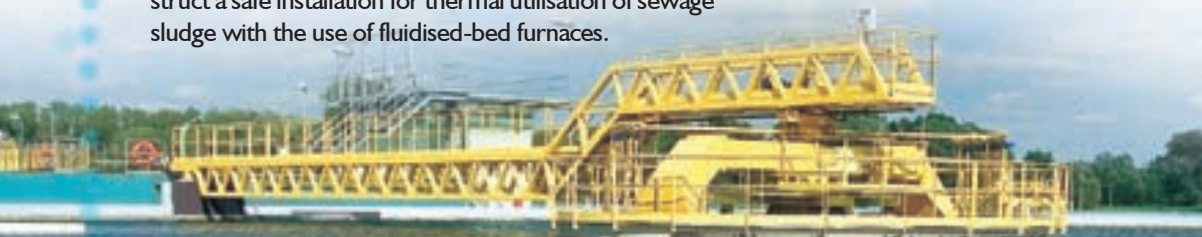
Project includes improvement of functioning of water and sewage system as well as sewage treatment. Scope of activities implemented within the project included:

- modernisation and extension of “Czajka” sewage treatment plant
- modernisation of technological lines in the Main Waterworks Plant
- Modernisation of the Northern Waterworks Plant.

Extension and modernisation of the sewage treatment plant “Czajka” will allow for an increase of capacity from the current 280 thousand m³ /24 hrs to circa 435 thousand m³/24 hrs. Appliances and technological processes used so far will be replaced by modern, more efficient devices meeting current standards of sewage management. As part of the investment it is also planned to construct a safe installation for thermal utilisation of sewage sludge with the use of fluidised-bed furnaces.

Improvement of the water and sewage management is one of the essential elements of Warsaw development strategy. After completion of the investment of the sewage treatment plant “Poludnie” together with distribution system and after extension and modernisation of sewage treatment plant “Czajka” Warsaw will have the technical capabilities to treat 100% of produced sewage.

PROJECT BUDGET	396 903 000 EUR	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	248 064 375 EUR	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. mazowieckie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2005-2010	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Poprawa gospodarki wodno-ściekowej jest jednym z zasadniczych elementów strategii rozwoju Warszawy. Po zakończeniu inwestycji Oczyszczalnia Ścieków Południe wraz z układem przesyłowym oraz po rozbudowie i modernizacji Oczyszczalni Ścieków „Czajka” Warszawa będzie dysponowała zapleczem technicznym do oczyszczania 100% wytwarzanych ścieków.

Realizowany projekt obejmuje poprawę funkcjonowania sieci wodno-kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków. W zakres prac podjętych w ramach realizacji przedsięwzięcia wchodzi:

- modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków „Czajka”
- modernizacja przewodów technologicznych w Zakładzie Wodociągu Centralnego
- modernizacja Zakładu Wodociągu Północnego.

Rozbudowa i modernizacja Oczyszczalni Ścieków „Czajka” pozwoli na zwiększenie wydajności z obecnych 280 tys. m³ na dobę do ok. 435 tys. m³ na dobę. Stosowane dotychczas urządzenia i procesy technologiczne zostaną zamienione na nowoczesne, bardziej wydajne i spełniające współczesne standardy gospodarowania ściekami. Ponadto w ramach przedsięwzięcia planowana jest budowa bezpiecznej i sprawdzonej instalacji termicznej utylizacji osadów ściekowych z zastosowaniem pieców fluidalnych.

Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie – faza III

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m.st. Warszawa S.A.

Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006
Fundusz Spójności

CELE PROJEKTU:

- poprawa gospodarki wodno-ściekowej Warszawy
- wypełnienie zobowiązań nałożonych na aglomerację warszawską przez Traktat Akcesyjny i związany z nim Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Project results include construction of an innovative on a national scale installation for drying and granulation of wastewater sludge.

An important effect of the project is the use of all the biogas created during the sludge fermentation process for the purpose of production of thermal energy to heat technical rooms and electric energy for the power generators serving as a backup energy source for the sewage treatment plant.

Achieved effects:

- reduction of undesirable organic substances
- reduction of the amount of agents used for water disinfection
- lower fluctuations of quality of treated water in case of a worsening of the quality of water at the source
- improvement of taste and smell of water.

Improvement of quality of water in Bialystok

Bialystok Waterworks Ltd

Framework Reference Document for Cohesion Fund for the years 2004-2006
Cohesion Fund

PROJECT OBJECTIVE:

- improvement of quality of drinking water in order to meet the Polish and EU standards
- modernisation of sewage treatment system in order to increase effectiveness of elimination of biogenic compounds and to improve biogas and sludge management

PROJECT BUDGET	18 316 000 EUR	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	10 256 960 EUR	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. podlaskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2008	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

The scope of the project included:

- modernisation of the Wasilkow-Pietrasze water treatment plant with the use of carbon filters and an inter-ozonation system
- modernisation of the pre-ozonation system in the Jurowce water treatment plant
- modernisation of the sewage treatment plant as regards: increase of the amount of biogas in the 4 existing digestion chambers, construction of a station of power generators using biogas to produce electric energy, construction of a new drying installation and creation of area for storage of dehydrated sludge.

Poprawa jakości wody w Białymstoku

Wodociąg Białostockie Sp. z o.o.

Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na Lata 2004-2006
Fundusz Spójności

CEL PROJEKTU:

- poprawa jakości wody pitnej w celu osiągnięcia zgodności ze standardami obowiązującymi w Polsce i Unii Europejskiej oraz modernizacja systemu oczyszczania ścieków w kierunku zwiększenia efektywności usuwania związków biogenych i poprawy gospodarki gazowo-osadowej

W ramach projektu wybudowano m.in. nowatorską w skali kraju instalację suszenia i granulacji osadów ściekowych. Ważnym efektem tego zadania jest całkowite wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej i ciepłej biogazu, który powstaje podczas fermentacji osadu, m.in. do ogrzewania pomieszczeń technicznych oraz wytwarzania prądu przez generatory zapewniające oczyszczalni awaryjne źródło energii.

Osiągnięte efekty:

- ograniczenie niepożądanych substancji organicznych
- zmniejszenie ilości środków potrzebnych do dezynfekcji wody
- mniejsze wahania jakości wody uzdatnianej przy pogorszeniu wody w źródle
- poprawa smaku i zapachu wody.

W ramach projektu wykonano:

- modernizację stacji uzdatniania wody Wasilków-Pietrasze z zastosowaniem systemu ozonowania pośredniego oraz filtrów węglowych
- modernizację systemu ozonowania wstępnego w stacji uzdatniania wody Jurówce
- modernizację oczyszczalni ścieków w zakresie: 4 istniejących komór fermentacyjnych zwiększając ilość biogazu, budowy stacji agregatów wytwarzających energię elektryczną z biogazu, budowy nowej instalacji do suszenia oraz powierzchni składowania odwodnionego osadu.

Water supply connection for the city of Pila from the Dobrzyca water intake, including a water treatment plant

City Waterworks and Sewerage Company Ltd, Pila

Framework Reference Document for Cohesion Fund for the years 2004-2006
Cohesion Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- provision of the current and future water demand for the city of Pila, which is related to maintaining the social and economic development of the city
- elimination of threat of contamination of water with petroleum derivatives and meeting the Polish and EU drinking water standards
- increase of quality and quantity of drinking water supplied to the inhabitants of the city of Pila

Implementation of such an amount of works in the city allowed for the supply of water, not only properly pressured, but also meeting all the strict parameters for drinking water set in the Polish ordinances and European directives.

The subject of the project was development of a water supply connection from the intake in Dobrzyca with the maximum capacity of 660 m³/h and yearly capacity of 4.8mn m³. Results of the project included new water intake in Dobrzyca (9 new deep water wells), new water treatment plant, water mains connecting water intakes with the water treatment plant, clean water pipeline connecting water treatment plant with the existing water supply network. In addition a 5 km long medium voltage line was constructed in order to provide power to the water treatment plant and infrastructure installations. The whole investment was based on using new technologies in the field of drawing and supply of drinking water.

PROJECT BUDGET	38 180 950,57 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	19 472 284,39 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. wielkopolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2001-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Wodociąg dla miasta Piła z ujęcia wody w Dobrzycy wraz ze stacją uzdatniania wody

Przeprowadzenie na terenie miasta tak licznych prac pozwoliło dostarczyć odbiorcom wodę pod odpowiednim ciśnieniem oraz spełniającej wszystkie rygorystyczne parametry wody pitnej określone zarówno polskimi rozporządzeniami, jak i unijnymi dyrektywami.

CELE PROJEKTU:

- zaspokojenie obecnego i przyszłego zapotrzebowania na wodę dla miasta Piła, co wiąże się z utrzymaniem wzrostu społeczno-gospodarczego miasta
- likwidacja zagrożenia zanieczyszczenia wody składnikami ropopochodnymi oraz zapewnienie zgodności ze standardami wody pitnej Polski i Unii Europejskiej
- podniesienie jakości i ilości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom Piły

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Pile
Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na Lata 2004-2006
Fundusz Spójności

Przedmiotem projektu był wodociąg z ujęcia wody w Dobrzycy o wydajności maksymalnej 660 m³/h i rocznej 4800000 m³.

W wyniku realizacji projektu powstało nowe ujęcie wody w Dobrzycy (9 nowych studni głębinowych), nowa stacja uzdatniania wody, magistrale wodociągowe łączące ujęcia wody ze stacją uzdatniania wody, rurociąg wody czystej łączący stację uzdatniania wody z istniejącą siecią wodociągową. Ponadto zbudowano 5-kilometrową linię średniego napięcia, stanowiącą podstawowe źródło zasilania dla stacji uzdatniania wody wraz z liniami teletechnicznymi.

Całość inwestycji opierała się na zastosowaniu nowych technologii w sferze poboru i dostarczania wody pitnej.

Improving water quality in Opole

Municipality of Opole

Framework Reference Document for Cohesion Fund for the years 2004-2006
Cohesion Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- halting degradation and protecting resources of the groundwater Triassic tank GZWP 333 Opole-Zawadzkie
- improving surface water purity and reducing to the minimum sanitary sewage disposal to the ground

Seven municipalities in Opolskie Voivodship: Chrzastowice, Dabrowa, Komprachcice, Lubniany, Opole, Proszkow and Tarnow Opolski take part in the project whilst Opole Municipality is the final beneficiary.

Under the project the following activities were taken:

- construction of 392 km of sanitary sewage system
- construction of 15.9 km of water supply network
- construction of 72 network pumping stations
- development of the "Grotowice" water treatment plant.

The achieved goals:

- limitation of level of untreated sewage disposal into ditches, which contributed to the improvement of groundwater and surface water quality
- removal of septic tanks, often leaky, in order to improve comfort and life quality for the residents as well as to strengthen attractiveness of the areas fitted with sanitation system
- development of services, tourism and agrotourism, which strengthened local capability to create job opportunities.

Due to the construction of a new technical infrastructure the water supply and sewage system of Opole and neighbouring communities meets all EU standards in scope of drinking water quality as well as sewage treatment and disposal.

PROJECT BUDGET	279 955 467,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	181 971 053,55 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. opolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2004-2009	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Poprawa jakości wody w Opolu

Urząd Miasta Opole

Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na Lata 2004-2006
Fundusz Spójności

CELE PROJEKTU:

- powstrzymanie degradacji oraz ochrona zasobu wód podziemnych zbiornika triasowego GZWP 333 Opole-Zawadzkie
- poprawa czystości wód powierzchniowych oraz ograniczenie do minimum odprowadzania niezanieczyszczonych ścieków do ziemi

W projekcie uczestniczy siedem opolskich gmin: Chrzastowice, Dąbrowa, Komprachcice, Łubniany, Opole, Prószków i Tarnów Opolski; przy czym beneficjentem końcowym projektu jest Gmina Opole.

W ramach projektu wykonano:

- budowę kanalizacji sanitarnej o długości 392 km
- budowę sieci wodociągowej o długości 15,9 km
- budowę 72 pompowni sieciowych
- rozbudowę Stacji Uzdatniania Wody „Grotowice”.

Zrealizowane cele to:

- ograniczony zrzut nieoczyszczonych ścieków do przydrożnych rowów, co przyczynia się do poprawy stanu wód podziemnych i powierzchniowych
- likwidacja szamb w większości nieszczelnych, co podniosło komfort i jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność skanalizowanych terenów
- rozwój usług, szczególnie turystycznych i agroturystycznych, co umocniło lokalny potencjał tworzenia miejsc pracy.

Dzięki wybudowaniu nowej infrastruktury technicznej system wodno-kanalizacyjny miasta Opole i sąsiadujących gmin spełnia wszelkie unijne standardy w zakresie jakości wody pitnej oraz oczyszczania i zrzutu ścieków.

PROJECT BUDGET	154 709 695,53 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	92 825 817,32 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. śląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2001-2010	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Katowice

– sewage treatment

City of Katowice

Framework Reference Document for Cohesion Fund for the Years 2004-2006
Cohesion Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- regulation of water and sewage management in the catchment of the Rawa river within city limits together with the development of a sewage treatment plant
- achievement of sewage treatment parameters meeting the EU standards
- providing inhabitants of the city of Katowice with a comfortable and environmentally friendly method of waste disposal by connecting to the city sewage system, which disposes waste directly to the sewage treatment plant
- revitalization of the environment

Project consisted of two investment tasks: modernisation of sewage networks in the city centre and modernisation of the sewage treatment plant Centrum-Gigablok. The modernised sewage network was constructed around 80 years ago and due to the mining activity became leaky and broken. New, mechanical-biological sewage treatment plant of a capacity of 40.000 m³/d is based on an activated sludge method with myogens removal. The sewage treatment plant meets EU sewage treatment parameters and is capable to handle an additional amount of sewage. All of the sludge produced in the process of treatment is used for the purpose of reclamation of non-agricultural land.

The project will also influence improvement of water quality in the rivers Rawa, Brynica and Vistula, which are used as a source of water supply by many cities.

CELE PROJEKTU:

- uporządkowanie systemu gospodarki wodno-ściekowej w zlewni rzeki Rawa w obrębie miasta wraz z budową oczyszczalni ścieków
- osiągnięcie parametrów oczyszczania ścieków zgodnych ze standardami Unii Europejskiej
- zapewnienie mieszkańcom Katowic wygodnego i przyjaznego dla środowiska sposobu odprowadzania ścieków poprzez podłączenie do kanalizacji miejskiej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni
- rewitalizacja środowiska przyrodniczego

Katowice – oczyszczanie ścieków

Miasto Katowice

Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na Lata 2004-2006
Fundusz Spójności

Zrealizowany projekt przyczyni się również do poprawy jakości wody w rzekach Rawa, Brynica i Wisła, z których szereg miast pobiera wodę dla potrzeb konsumpcyjnych.

Projekt składał się z dwóch zadań inwestycyjnych: modernizacji sieci kanalizacyjnych w centrum miasta oraz modernizacji oczyszczalni ścieków Centrum-Gigablok. Unowocześniona została ułożona około 80 lat temu sieć kanalizacyjna, która w wyniku eksploatacji górniczej była nieszczelna oraz załamana. Nowa, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków

o przepustowości 40.000 m³ na dobę oparta jest na metodzie osadu czynnego z usuwaniem miogenów. Oczyszczalnia osiąga parametry oczyszczania ścieków zgodne ze standardami Unii Europejskiej i jest w stanie przyjąć dodatkową ilość ścieków. Powstające w procesie oczyszczania osady są wykorzystywane do rekultywacji terenów nierolniczych.

SĄSIĘDZI

NEIGHBOURS

 interreg
POLSKA 2004-2006

Community Initiative INTERREG III

Allocation of the Community Initiative INTERREG III resources
reached EUR 221.4mn.

The Community Initiative INTERREG goal was supporting cross-border, transnational and interregional cooperation both on the external and internal borders of the European Union. The Initiative was financed from the European Regional Development Fund (ERDF), from which, as a result of INTERREG programmes implementation, in the period 2004-2006 Poland received over EUR 221mn.

The aim of the INTERREG Initiative was implemented through three components:

- **Strand A** – included cross-border cooperation of public authorities from the neighbouring areas. By implementing both infrastructure as well as soft projects cross-border economic and social centres were to be developed. The Projects particularly aimed to:
  - stimulate entrepreneurship and develop small enterprises (including those in the tourism sector)
  - develop common cross-border system of environmental protection
  - modernise and upgrade existing network of transport connections in order to improve accessibility of the border areas
  - support local communities initiatives (micro project fund)
  - develop human resources and increase institutional forms of cross-border cooperation

- use human and material resources in the scope of research, technology development, education, culture in order to increase the productivity of the area and its ability to create job opportunities.
- **Strand B** – included transnational cooperation between national, regional and local authorities within the framework of major pan-European regions to encourage balanced and coordinated spatial development. Under the Strand B the opportunities for the development of trans-European infrastructure were created and a spatial development strategy at the international level including cooperation between towns and rural areas for sustainable development was provided. The Projects financed within this component were mainly soft projects concerning environmental protection and development of information society.
- **Strand C** – included interregional cooperation at European level. The strand goal was to develop network connections in the field of regional policy, to popularise systemic examples of problem solving, exchange of information and experience on regional development policies and cohesive techniques. In addition, under the Strand C a special priority concerning integration of EU border regions with third countries was provided.

Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG III

Alokacja środków dla Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III
wynosiła ok. 221,4 mln euro.

Celem Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG było wspieranie współpracy przygranicznej, międzynarodowej i międzyregionalnej zarówno na zewnętrznych, jak i wewnętrznych granicach Unii. Inicjatywa finansowana była ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), z którego w wyniku realizacji programów INTERREG Polska otrzymała w okresie 2004-2006 ponad 221 mln euro.

Cel inicjatywy INTERREG realizowany był przy pomocy trzech komponentów:

- **Komponent A** – obejmował on współpracę przygraniczną władz publicznych sąsiadujących ze sobą obszarów. Poprzez wdrażanie zarówno projektów infrastrukturalnych, jak i „miękkich”, dążono do rozwijania przygranicznych ośrodków gospodarczych i społecznych. Projekty miały na celu przede wszystkim:
  - stymulowanie przedsiębiorczości i rozwoju małych firm (w tym firm sektora turystycznego)
  - rozwój wspólnego transgranicznego systemu ochrony środowiska
  - modernizację i rozbudowę istniejącej sieci powiązań transportowych w celu zwiększenia dostępności terenów przygranicznych
  - wsparcie inicjatyw społeczności lokalnych (fundusz mikroprojektów)
  - rozwój kapitału ludzkiego i instytucjonalnych form współpracy transgranicznej

- wykorzystanie zasobów ludzkich i materialnych w dziedzinie badań naukowych, rozwoju technologicznego, edukacji, kultury w celu zwiększenia produktywności obszaru i jego zdolności do kreowania miejsc pracy.
- **Komponent B** – obejmował on swoim zakresem współpracę transnarodową między władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w ramach dużych regionów paneuropejskich, mającą na celu zrównoważony i skoordynowany rozwój przestrzenny. W ramach komponentu B tworzone były możliwości rozwoju infrastruktury transeuropejskiej, opracowania strategii rozwoju przestrzennego w skali międzynarodowej przy uwzględnieniu współpracy miast i obszarów wiejskich służącej zrównoważonemu rozwojowi. Finansowane były projekty z zakresu ochrony środowiska i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, w większości przypadków były to projekty miękkie.
- **Komponent C** – obejmował współpracę międzyregionalną w skali europejskiej. Miał on na celu rozwój powiązań sieciowych w zakresie polityki regionalnej, upowszechnianie systemowych przykładów właściwego rozwiązywania problemów, wymianę informacji i doświadczeń dotyczących rozwoju regionalnego oraz polityk i technik kohezyjnych. W ramach komponentu dodatkowo przewidziano specjalny priorytet mający na celu integrację regionów przygranicznych UE z państwami trzecimi.

The European Regional Development Fund resources for the years 2004-2006 were allocated under the INTERREG III in the following way:

- Strand A – 80 % - EUR 177.09mn
- Strand B – 14% - EUR 30.99mn
- Strand C – 6% - EUR 13.28mn.

Under the INTERREG Polish partners were able to obtain funds from European Regional Development Fund up to 75% of eligible project costs. The financial resources were provided in the form of reimbursement. Each beneficiary was obliged to demonstrate the transboundary nature of the implemented project (Interreg IIIA), while the measures under the Interreg III B & C had to be carried out only in the form of partnership of at least two countries. Due to this solution the measures contributed to problems solving on an international scale.

Beneficiaries

Depending on the type of projects eligible partners and potential beneficiaries were central government authorities, local authorities and their associations, socio-economic partners, educational and cultural institutions, NGOs, research and training institutions, foundations, non-profit organisations.

Implementation summary

Poland participated in seven cross-border cooperation programmes of INTERREG III A. By the end of December 2008, under this Strand I 057 agreement / decisions were concluded worth PLN 660.2mn, which exceeded 100% of the available allocation in majority of programmes.

Under the particular programmes of the Strand CI INTERREG IIIA the following was implemented:

- 199 projects - Programme Meklenburg – Pomorze Przednie/Brandenburg - Poland (Zachodniopomorskie voivodship) 2000-2006 (total allocation of EUR 29.9mn)

- 108 projects - Programme Poland (Lubuskie voivodship) – Brandenburg 2004-2006 (allocation of EUR 30mn)
- 104 projects – Programme Saxony – Poland (Dolnoslaskie voivodship), (the total allocation of EUR 26.6mn)
- 181 projects - Programme Czech Republic-Poland 2004-2006, (the total allocation of EUR 18mn)
- 76 projects – Programme Poland – Slovak Republic 2004 – 2006 (the total allocation of EUR 10.7mn)
- 206 projects – Neighbourhood Programme Poland–Belarus-Ukraine INTERREG IIIA/TACIS CBC 2004-2006, (allocation of EUR 37.8mn)
- 163 projects – Lithuania, Poland and Kaliningrad Region of Russian Federation Neighbourhood Programme (allocation of EUR 23.9mn).

As a part of the INTERREG IIIB Poland participated in the implementation of two programmes, i.e. programme Baltic Sea Region (BSR) and the Program for Central, Adriatic, Danubian and South-Eastern European Space (CADSES). Eleven countries participated in the BSR programme with Poland, while in the CADSES–eighteen countries.

Under the BSR total amount of EUR 10mn was contracted for 154 financial partners (279 Polish partners took part in the projects). Total number of approved projects, where Polish partners participated, amounted to 81 projects.

Under the CADSES, 55 projects with Polish participation are implemented. 98 Polish institutions were involved in transnational investments. Financial support granted to Polish partners from European Regional Development Fund reached EUR 8.1mn.

Within CI INTERREG IIIC Poland participated in the North Area Programme (voivodships: Zachodniopomorskie, Pomorskie, Warminsko-Mazurskie, Podlaskie and Kujawsko-Pomorskie), within the allocation of EUR 3.5mn and in the East Area Programme (voivodships: Dolnoslaskie, Lubelskie, Lubuskie, Lodzkie, Malopolskie, Mazowieckie, Opolskie, Podkarpackie, Podlaskie, Slaskie i Swietokrzyskie) – allocation of EUR 8.4mn. In total, Polish partners participated in 89 projects, obtaining over EUR 13mn of the ERDF funds.

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2004-2006 zostały alokowane w ramach INTERREG III w następujący sposób:

- Komponent A – 80 % – 177,09 mln
- Komponent B – 14% – 30,99 mln
- Komponent C – 6% – 13,28 mln.

W ramach INTERREG polscy partnerzy mogli uzyskać dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości do 75% kosztów kwalifikowalnych projektu. Środki te przekazywane były w postaci refundacji. Każdy beneficjent musiał wykazać transgraniczny charakter realizowanego projektu (Interreg IIIA). Natomiast przedsięwzięcia podejmowane w ramach Interreg IIIB i C musiały być z założenia realizowane w partnerstwie, w skład którego wchodzi co najmniej dwa kraje. Dzięki temu przyczyniały się one do rozwiązywania problemów w skali międzynarodowej.

Beneficjenci

W zależności od rodzaju przedsięwzięcia kwalifikowanymi partnerami i potencjalnymi beneficjentami były centralne władze publiczne, jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, partnerzy społeczno-ekonomiczni, instytucje edukacyjne i kulturalne, organizacje pozarządowe, instytucje badawcze i szkoleniowe, fundacje, instytucje typu non profit.

Podsumowanie realizacji IW INTERREG III

Polska uczestniczyła w siedmiu programach współpracy przygranicznej INTERREG IIIA. Do końca grudnia 2008 r. w ramach tego komponentu podpisano i wydano 1 057 umów/decyzji na łączną kwotę 660,2 mln zł, których wartość w większości programów przekroczyła 100% dostępnej alokacji.

W ramach poszczególnych programów komponentu IW INTERREG IIIA zrealizowano:

- 199 projektów – Program Meklemburgia – Pomorze Przednie/Brandenburgia – Polska (woj. zachodniopomorskie) 2000-2006 (łącznie alokacja środków 29,9 mln euro)

- 108 projektów – Program Polska (woj. lubuskie) – Kraj Związkowy Brandenburgii 2004-2006 (alokacja na poziomie 30 mln euro)
- 104 projekty – Program Wolny Kraj Związkowy Saksonia-Polska (woj. dolnośląskie), (łącznie alokacja 26,6 mln euro)
- 181 projektów – Program Czechy-Polska 2004-2006 (łącznie alokacja 18 mln euro)
- 76 projektów – Program Polska-Republika Słowacka 2004-2006 (łącznie alokacja 10,7 mln euro)
- 206 projektów – Program Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG IIIA/TACIS CBC 2004-2006 (37,8 mln euro)
- 163 projekty – Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej (alokacja na poziomie 23,9 mln euro).

W ramach IW INTERREG IIIB Polska uczestniczyła w realizacji dwóch programów, tj. Programu Regionu Morza Bałtyckiego (BSR) oraz Programu dla Obszaru Europy Środkowej, Adriatyckiej, Naddunajskiej i Południowo-Wschodniej (CADSES). W realizacji programu BSR łącznie z Polską uczestniczy 11 państw, natomiast w programie CADSES 18 państw.

W ramach BSR zakontraktowano ogółem ok. 10 mln euro na rzecz 154 partnerów finansowych (w projektach uczestniczyło 279 polskich partnerów). Łączna liczba zatwierdzonych projektów, w których uczestniczyli polscy partnerzy, wynosiła 81.

W CADSES z kolei realizowanych jest 55 projektów z polskim udziałem. W przedsięwzięcia ponadnarodowe zaangażowanych było 98 polskich instytucji. Łączne wsparcie przyznane polskim partnerom z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego sięgnęło ok. 8,1 mln euro.

W ramach IW INTERREG IIIC Polska uczestniczyła w Programie Strefy Północnej (województwa: zachodniopomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie i kujawsko-pomorskie), dla której alokacja wynosiła 3,5 mln euro oraz w Programie Strefy Wschodniej (województwa: dolnośląskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, śląskie i świętokrzyskie) – alokacja na poziomie 8,4 mln euro. Polscy partnerzy uczestniczyli łącznie w 89 projektach, dysponując ponad 13 mln dofinansowania z EFRR.

PROJECT OBJECTIVE:

- effective combating and preventing actions concerning individual or group illegal border crossing at the Lower Silesian-Saxony border

Vehicles purchased within the project (19 units of different types and brands) are a modern pursuit fleet, technically and functionally capable of performing joint coordinated cross border pursuit and preventive activities. Vehicles are adjusted to conveying, operational activities on every kind of roads and surfaces, but also in an off-road terrain. Unification of operational and preventive activities in the project strengthens cross border cooperation of police services on both sides of the border.

Equipping the Lower Silesian Police was a condition necessary to fulfil in order to provide effectiveness of efforts made on both sides of the border to combat illegal crossing of the Lower Silesian-Saxony border.

Strengthening of effectiveness of cross border pursuit through purchase of vehicle pursuit fleet

Voivodship Police Headquarters in Wrocław

Interreg IIIA. Poland-Saxony

PRIORITY F. Cooperation – culture, social affairs, security

MEASURE F3. Development of cross border cooperation to decrease deficiencies in the area of security
European Regional Development Fund

Wzmocnienie skuteczności pościgu transgranicznego poprzez zakup samochodowej floty pościgowej

Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu

Interreg IIIA Polska-Saksonia

PRIORYTET F. Współpraca – kultura, sprawy społeczne, bezpieczeństwo
DZIAŁANIE F3. Rozwój transgranicznej współpracy w celu zmniejszenia braków w dziedzinie bezpieczeństwa związanych z przygraniczną lokalizacją i problemami jurysdykcyjnymi Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

PROJECT BUDGET	1 935 364,00 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	1 417 437,10 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. dolnośląskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CEL PROJEKTU:

- skuteczne zwalczanie i prewencja czynów związanych z indywidualnym i zbiorowym nielegalnym przekraczaniem granicy na pograniczu dolnośląsko-saksońskim

Samochody zakupione w ramach projektu (19 sztuk różnych marek i typów) stanowią nowoczesną flotę pościgową przystosowaną technicznie i funkcjonalnie do prowadzenia wspólnie koordynowanych transgranicznych działań pościgowych i prewencyjnych. Pojazdy przystosowane są do konwojowania i działań operacyjnych na wszystkich kategoriach dróg, o różnych rodzajach nawierzchni oraz w warunkach terenowych poza pasami drogowymi. Poprzez ujednoczenie działań operacyjnych i prewencyjnych projekt wzmacnia transgraniczną współpracę formacji policji po obu stronach granicy.

Doposażenie dolnośląskiej policji było warunkiem skuteczności wysiłków podejmowanych po obu stronach granicy zmierzających do zwalczania nielegalnych przekroczeń granicy dolnośląsko-saksońskiej.

Polish-Czech Knight Training Centre

Construction of medieval motte-and-bailey

Byczyna Municipality

Interreg IIIA. Poland – Czech Republic

PRIORITY I. Further development and modernisation of the infrastructure for improving the competitiveness of the cross-border area

MEASURE 1.3 Provision of business and tourism related infrastructure

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- development of tourist and cultural attraction
- increasing interest in the Byczyna Municipality
- building constant cultural cooperation with Polish and Czech local societies

A stylised wooden medieval town, motte-and-bailey, has been built as a result of the project, to serve as a seat for medieval re-enactment groups from both Poland and the Czech Republic. The project was participated by the city of Zlate Hory, the Czech Republic, and representatives of Czech re-enactment, Sermirsky Spolek, Jesenik. The project consisted in particular in constructing 649.5sqm of buildings such as inn, tavern, stable, armoury, smithy, guest rooms and bathrooms. A stockade with two gatehouses gives the investment characteristic look. Stands capacity (designed both for sitting and standing spectators) allows approx. 650 persons to view the event at a time.

The motte-and-bailey is a place for various exhibitions, art galleries organised by different cultural institutions such as museums. It would also be an area for outdoor theatrical plays.

PROJECT BUDGET	3 103 321,08 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	2 771 116,55 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. opolskie	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2006-2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

Polsko-Czeskie Centrum Szkolenia Rycerstwa

Budowa średniowiecznego grodu drewnianego

Gmina Byczyna

Interreg IIIA Polska-Czechy

PRIORYTET I. Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury dla zwiększenia konkurencyjności obszaru pogranicza

DZIAŁANIE 1.3 Rozwój infrastruktury okołobiznesowej i turystycznej
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

CELE PROJEKTU:

- stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-kulturalnej
- wzrost zainteresowania gminą
- stała współpraca w dziedzinie kultury społeczności lokalnych z Polski i Czech

W ramach projektu powstał stylizowany na średniowieczny ostrówek drewniany gród rycerski, który jest siedzibą bractw rycerskich z Polski i Czech. Do współpracy zaproszono miasto Złate Hory oraz przedstawicieli ruchu rycerskiego z Czech: Sermirsky, Spolek, Jeseník. Projekt obejmuje między innymi wybudowanie 649,5 m² obiektów kubaturowych, m.in.: karczmy, gospody, stajni, zbrojowni, kuźni, pokoi gościnnych i zaplecza socjalnego. Charakterystycznymi elementami palisady są dwie wieże bramne. Trybuna i galeria (trybuna stojąca) może pomieścić jednorazowo ok. 650 widzów.

Gród jest także miejscem ekspozycji różnego rodzaju wystaw, galerii organizowanych przez instytucje kulturalne np. muzea. Stanowić będzie również miejsce wystawiania plenerowych sztuk teatralnych.

Welcome Centres in Malbork and Mosedis centre investment support for tourism in border area

Malbork municipality

INTERREG III A. Lithuania – Poland – Kaliningrad Region of Russian Federation Neighbourhood Programme

European Regional Development Fund

PROJECT OBJECTIVES:

- raising the importance of the cities of Malbork and Mosedis as significant tourist centres in northern Poland and the Klaipeda region through establishment of an integrated information system and development of cooperation between the responsible institutions in order to improve the quality of tourism services in the region of south-eastern Baltic
- supporting tourism development in Malbork (Poland), Mosedis and Skuodas (Lithuania) based on the existing tourist values of both towns: the Malbork Castle listed on the UNESCO World Heritage List and the unique Museum of Rare Boulders in Mosedis
- increasing tourist traffic and financial revenue, and thus improving the quality of residents life

The project consisted of revitalisation and restoration of the historic building at Kosciuszki Street to create a Tourist Service Centre as a final stage of “the Malbork Welcome Centre”. The Tourist Service Centre will function as a tourist information centre, tourism promotion office and centre for cultural events organisation.

The project was to adjust the premises for professional tourist service, cellars were revitalised to become places of artistic exhibitions. Offices, rooms for tourist traffic service (individuals and groups) as well as the conference and computer rooms with a free public Internet access for tourists and shop were renovated. In addition, computer and office equipment was purchased and promotional actions were carried out. The project also financed creation of an information point and the technical project for the tourist path in Mosedis.

Moreover, the Tourist Information Centre (TIC) in Skuodas, Lithuania was additionally provided with necessary equipment.

W ramach realizacji projektu przeprowadzono rewitalizację i restaurację za-
 bytkowego budynku przy ulicy Kościuszki na potrzeby stworzenia „Centrum
 Obsługi Turysty”, będącego finalnym etapem realizacji przedsięwzięcia pt.
 „Malbork Welcome Centre”. „Centrum Obsługi Turysty” spełniać będzie funk-
 cje: Centrum Informacji Turystycznej, Biura Promocji Turystyki i Kultury Mia-
 sta Malbork oraz Centrum Organizacji Imprez. W ramach projektu
 przystosowano pomieszczenia do profesjonalnej obsługi turysty, rewitalizo-
 wano piwnice jako miejsca wystaw prac artystycznych, wyremontowano po-
 mieszczenia biurowe, salę obsługi ruchu turystycznego (turystów indywidualnych
 i grup zorganizowanych) oraz salę konferencyjną i komputerową z bezpłatnym/
 publicznym dostępem do Internetu dla turystów i sklepikiem. Dodatkowo
 zakupiono sprzęt komputerowy i biurowy oraz przeprowadzono działania
 promocyjne. W ramach projektu został też stworzony punkt informacyjny
 i projekt techniczny ścieżki turystycznej w Mosedis.

Ośrodki Welcome Centre w Malborku i Mosedis wsparcie inwestycyjne dla turystyki przygranicznej

Gmina miasto Malbork

Interreg IIIA. Program Sąsiedztwa Polska-Litwa-Federacja Rosyjska (Obwód Kaliningradzki)
 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

PROJECT BUDGET	4 150 530,72 zł	BUDŻET PROJEKTU
VALUE OF EU CONTRIBUTION	3 112 898,05 zł	WARTOŚĆ WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ
PROJECT SITE	woj. pomorskie Mosedis oraz Skuodas (Litwa)	MIEJSCE REALIZACJI
PROJECT IMPLEMENTATION PERIOD	2007	CZAS REALIZACJI PROJEKTU

CEL PROJEKTU:

- wsparcie rozwoju turystyki w Malborku oraz Mosedis i Skuodas (Litwa) w oparciu o istniejące walory turystyczne obu miast: Zamek w Malborku znajdujący się na światowej liście UNESCO oraz unikatowe Museum of Rare Boulders w Mosedis

Dodatkowo wyposażone zostało Centrum Informacji Turystycznej (CIT) w miejscowości Skuodas na Litwie.

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

**MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**

